

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

JÄMTLANDS OCH HÄRJEDALENS DIPLOMATARIUM

UTGIVET AV

JÄMTLANDS BIBLIOTEKS DIPLOMATARIEKOMMITTÉ

Första delen, första häftet
(till 1350)

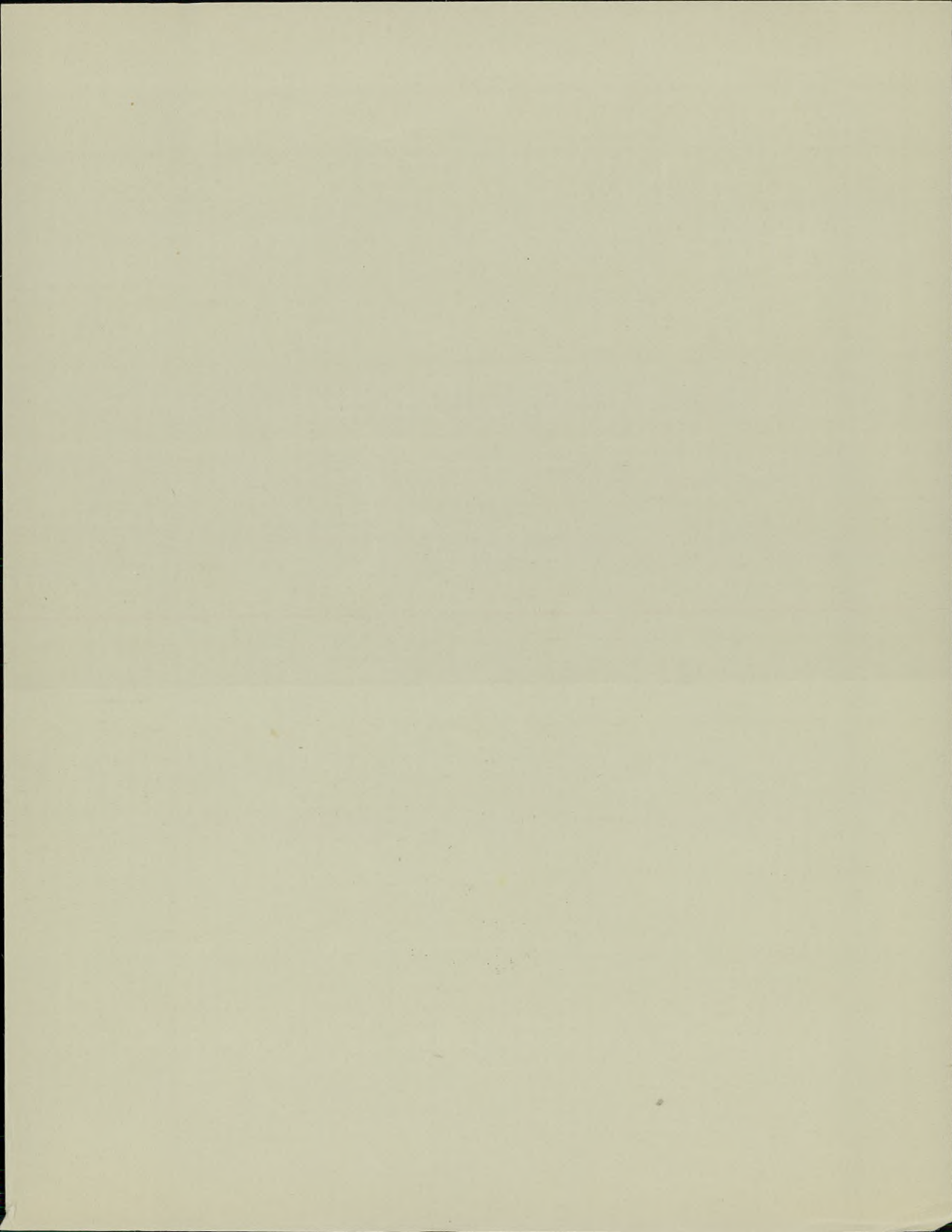
UNDER REDAKTION AV

K.-E. LÖFQVIST
Rektor

R. SWEDLUND
Länsarkivarie

A.-B. WISÉNSKA BOKHANDELN, ÖSTERSUND
(I DISTRIBUTION)

JÄMTLANDS OCH HÄRJEDALENS DIPLOMATARIUM

UTGIVET AV

JÄMTLANDS BIBLIOTEKS DIPLOMATARIEKOMMITTÉ

Första delen, första häftet
(till 1350)

UNDER REDAKTION AV

K.-E. LÖFQVIST
Rektor

R. SWEDLUND
Länsarkivarie

A.-B. WISÉNSKA BOKHANDELN, ÖSTERSUND
(I DISTRIBUTION)

Det på titelbladet avbildade sigillet är Jämtlands medeltidssigill. Det återfinnes bl. a. under det här som n:r 8 avtryckta brevet. Originalets diameter är 64 mm.

FÖRORD.

Flere gånger ha planer på utgivandet av ett diplomatarium för Jämtland och Härjedalen framlagts. Lektor P. Olsson sammanbragte redan på 1880-talet en del medeltidsdiplom, vilka publicerades i Jämtlands läns Fornminnesförenings tidskrift under rubriken Fornhandlingar rörande Jämtlands län, en serie som fortsattes av lektor S. J. Kardell och länsantikvarie Eric Festin. Under årens lopp ha därefter flere utgivningsprojekt varit uppe.

År 1927 framförde borgmästare Iwan Wikström tanken på att ur det norska diplomatariet plocka ut och trycka urkunderna rörande Jämtland och Härjedalen, vilka i detta stora diplomatarium, där breven ej utgivits i kronologisk ordning, äro mycket svåra att återfinna för forskaren. På Wikströms hemställan beviljade Jämtlands läns Sparbank år 1927 ett första anslag för detta ändamål och lämnade sedan under några följande år anslag å tillhoppa 5,500 kronor, vilka förvaltas av styrelsen för Jämtlands Bibliotek, som också utsåg en kommitté att föra arbetet vidare. Sedermera beslöt emellertid kommittén att utvidga planen till att omfatta ett fullständigt diplomatarium för Jämtland och Härjedalen. Härigenom kom arbetet att fördröjas åtskilliga år, vartill även andra orsaker bidrogo.

Den först tillsatta diplomatariekommittén bestod av borgmästare Iwan Wikström, länsantikvarie Eric Festin och landstingsfullmäktige A. J. Hansson i Bringåsen. Efter den sistnämndes död insattes år 1938 länsarkivarie R. Swedlund i kommittén. I samband därmed överlämnades till kommittén de avskrifter, som Föreningen Heimbygda låtit göra av diplomerna i föreningens samlingar.

Enligt kommitténs utgivningsplan skall Jämtlands och Härjedalens diplomatarium utkomma i tre delar, varje del om cirka tre häften. Första delen skall omfatta tiden till och med 1450, andra delen 1451—1500 och tredje delen 1501—1540.

beatorum Petri. et Paulj apostolorum eius auctoritate. et meritis gloriosi martiris Laurencij confisi. quatraginta dies de iniuncta. sibi penitencia: misericorditer relaxamus. ratas. et gratas. habentes. et auctoritate qua fungimur. confirmantes. jndulgencias. quas venerabiles fratres. suffraganei Vpsalensis. ecclesie in presenti negocio in Helsingaland. Angermannaland. et Jamtaland. duxerint largiendas. Datum Laghlysa kypung. anno Dominj. m^o. c^o c^o. l^o. vii. pridie nonas. octobris. Dominus Jnnocencius papa quartus. quatraginta dies. Nos Laurencius Dei gracia Scarensis episcopus quatraginta dies. Nos Col Dej gracia Strengnensis episcopus quatraginta dies. Nos Magnus Dei gracia Arosiensis episcopus. quatraginta dies Nos frater Forcundus Dei gracia Vexsyonensis episcopus quatraginta dies

På baksidan: Jndulgencia concessa Helsingis, qui datam elemosinam ad fabricam ecclesie Vpsalensis (1300-tals hand). Cd. dierum excepta jndulgencia pape (1300-tals hand). — Uppsala domkyrkas arkivsignum. — Erkebiskopens Laurentij breff i Upsala om undsättningh till Upsala Kyrckies reparation. 1257 (1600-tals hand).

Översättning.

Broder Lars, med Guds nåd ärkebiskop i Uppsala, sänder alla, som bygga och bo i Hälsingland och Jämtland, sin hälsning i Jesu Kristi namn. Emedan vi alla, såsom aposteln säger, skola stå inför vår Herres Jesu Kristi domstol, för att var och en skall få igen sitt jordelivs gärningar, allt efter som han har handlat, vare sig han har gjort gott eller ont, så böra vi förekomma yttersta domens dag med barmhärtighetens gärningar och på jorden så vad vi med Guds nåd kunna skörda med mångfaldig frukt i himmelen, ty det är vårt fasta hopp och vår säkra tro, att den som sår litet även skall skörda litet, men den som sår i välsignelse också av välsignelsen skall skörda evigt liv.

Då nu kyrkan i Uppsala, vår moder och vår kristenhets huvud, som I ären skyldiga vördnad och heder samt bistånd i hennes nödläge, för en tid sedan härjats av eld och hennes egna medel ej räcka till för iståndsättandet, så mana vi eder alla enträget i Herren och ålägga eder att för syndernas förlåtelse till nämnda kyrkas sändebud, när de komma till eder, giva fromma allmosor och eder kärleks välkomna stöd, för att meranämnda kyrka genom vårt och andras bistånd må få hjälp och att I genom dessa och andra goda gärningar, som I genom Herrens ingivelse gören, mån kunna gå in i den eviga salighetens glädje. För alla, som i djup ånger uppriktigt bekänna sina synder och räcka den ovannämnda kyrkan en hjälpsam hand, efterskänka vi i kraft av den allsmäktige Gudens barmhärtighet och hans heliga apostlar Petri och Pauli bemyndigande och i förtröstan på den frejdade

martyren Laurentii förtjänster nådigt 40 dagar av den dem ålagda botgöringen, räknande för giltig och tacknämlig och med den befogenhet jag innehar bekräftande den avlat, som de vördade bröderna, Uppsalakyrkans suffraganer i detta fall ansett böra beviljas i Hälsingland, Ångermanland och Jämtland.

Givet i Laglösa köping år 1257 d. 6. okt.

Påven Innocentius IV		40 dagar.
Vi Lars,	med Guds nåd biskop i Skara,	» »
Vi Kol	» » » » i Strängnäs,	» »
Vi Magnus	» » » » i Västerås,	» »
Vi broder Forkun	» » » » i Växjö,	» »

2

(1273?)

Handling rörande gränsen mellan *Sverige* och *Norge*.

Perg. cod. nr 114 qv.a. och perg. cod. nr 60 qv. i den Arnamagnæanska handskriftsamlingen i Universitetsbiblioteket i Köpenhamn.

Tryckt i *Annaler for nordisk Oldkyndighed 1844—1845; Norges Gamle Love indtill 1387; Sverges Traktater med främmande magter, I nr 120.*

Anm. Avtrycket här är gjort efter huvudtexten i *Sverges Traktater*. Ang. olika läsningar m. m. se anförda arbeten och den omfattande litteraturen rörande denna handling.

I Nafne fodur ok sonar ok heilags anda. Bar Petr a Hiærtheimi þenna vitnisburd mellim Gautzlandz ok Noregs: i Naudingia aa ok Raudshellis fiæll nordanuert; þædan ok i Akersvik ok norðr æftir endelangom Aur ok sua i Auru; þædan ok i Aurfla ok sua i Galgasaurs; þædan ok i Mosafotenn ok sua i Rodena; þædan ok i Runafuruna ok sua vtt at midium Kyrfiællum ok sua i þristikill, or þristikli ok i Skarnhellu, or Skarnhellu ok i Tiorn; þædan ok i Kiærndølo ok þædan ok i Reinda; þædan ok i Reinsio, or Reinsio ok i Æikarvotn; þædan ok i Suartabæks læk, or læknom ok i Holmvatn ok sua Fiskibækken; þædan ok i Langsio, or Langsio ok i Fylsbek; þædan ok i Hælgatiorn, or Hællgatiorn ok i Stæinenn gra, or steinum ok i Holmavotn; þædan ok i Diuputiorn, or Diuputiorn ok i Hudabek; þædan ok i Biærnsundit i Langavatne ok i Langbruannar ok i Lango-

kior ok i Þidu oos sua i Krakomosan ok i Kleiuina brottu; þædan ok i Myrkutiorn, þædan ok i Hudarbek ok i Brotabek ok i Tiorbek ok at mosanom ok i bæken vidr Bræke; þædan ok i Gipu ok i Gipsio, or Gipsio ok i Vædilbæk ok Kornsisio sydra ok sua hit nørðra i Sundit vidr Haugin ok Bokena ok i Botsio; þædan ok i Trollrygenn, sua i Vpuatn ok Vlfuana ok i Hardeima ok i Vrðar fiæll; þædan ok i Raudafiæll ok sua i Stafnenn vidr Læ norðr.

Eyiulfuer i Gvdranne ok Kætill a Hafua sætre þeir baro vitni firir Karlle kononge ok Haralldede kononge at Fylsbækkr er rett landamære bæde norðr fra ok suðr.

Sua vitnado ok endamerki mellim Noregs ok Gautlandz: i Nauðingia oos ok af Nauðingia ok þuers i Gamlastigh, or stiginum ok i Raudhelli ok sua i Akeruiker mosa, or mosanom ok i Aur, af Aur ok i Auragarda. Vitnado þetta Hallstein a Straumi, Jon Mula son, Þorer Eilifs son, Nichulas Þosteins son, Rafn Disar son, Jon Steinars son, Ormer Þorgyls son, Þorkiæll a Riuki, Þorer a Rudi, Olafuer a Vestæinni, Þorbiorn a Lokoke, Vagleikr a Skara, Saxe prestr æftir fodur sin.

Nu hæfuer i Riodreno enn i Auro i Strallheidi, or Strall ok i Galgaur; þædan ok i Biarnaas, or Biarnase ok i Stikksas, or Stiigsase ok i Rodina vidr Raudumyri.

Nu hæfuer hit þridia endamerki or Rodenne ok i Ofnenn, or Ofnennom ok i Krokana, or Krokonom ok i Krako vatn, or vatneno ok i Stæfnu lundana a midium Kyrfiollum.

Nu hæfuer hit fiorda endamerki or Stæfnu lundanom ok i Biærnstæin, or Biarnsteinenom ok i Griotana øystri, or anne ok i Ælmtrar tiorn, or tiornenne ok i Skranhellu(!) mosa, or mosanom ok i Ketilbek, or bekkenom ok i Rossamosan, þædan ok i Kuendølabek.

Nu hæfuer hit fimta endamerki or Kuendølobek ok i sundit, or sundinu ok i Reinsio ok sua æftir anne Reino, or Reino ok i tiarnet vidr vatna rudit, or tiarneno ok i Grimassbudavatn, or vatneno ok i tiarnet vidr Atla vrð, or tiarneno ok i Staupenn, or Staupunum ok i Eikar vatn, or vatneno ok i Suartabratzlök, or lokenom ok i Kollundan, or lundenom ok i Reidfiællet, or fialleno ok i holman i Holmavathe, or holmanom ok i Fiskibæk, or Fiskibæk ok i Langsio, þædan ok i Fylsbæk.

Nu hæfuer hit setta endamerki or Fylsbæk ok i Hælgutiorn, or

tiornnenne ok i Saudolfs stein, þædan ok i Hesthofuudit, or hofdinu ok i Biarnsundit, or sundinu ok i Langklappennar, or kloppunum ok i Þiodatiorn, or tiornnenne ok i Rankleif, or klæifuinni ok i Budarbek, þæda[n] ok i Brotabæk.

Hitt seaunda endamerki hæfuer or Brotabek ok i Kroslundin, or lundanom ok i Brækesebek, or bekenom ok i Gypu, or Gypu ok i Gypu-sio, or sionom ok i Vedillsbek ok þædan ok i Kornsisio ok i Syndsbrun. Vitnado þetta Amundi i Heslibreko, Kætill Kamer, Skegi i Saurbø, Hallstein a Riodre, Biarne ok Amundr Stiærna.

Hær hæfuer vp hitt attanda endamerki or Sundzbrunni ok i Bækana, or anne ok i Ornholman, or holmanom ok i Vlfuaroset, þædan ok i Hardeima vrd, or vrdinni ok i Rauduklæif, or klæifuinni ok i Bostero tiorn ok i Fisklœysu ok i Røyduvatn, or vatneno ok i Raudsbek, or Raudsbek ok i Raudsnes, or Rauds nesi ok i Stafnin. Vitnade þetta Hakon a Rifuu, Eyuindr a Hollte, Eileifuer prestr, Aslacr a Flatalande, Ogmundr a Krosbø ok Aslacr smidr.

Nu hæfuer hitt ix:da endamerki or Stafnenom ok i Kollofiæll ok þædan midliidis ok i Holbeken, or bekenom ok i Slædaklæif, or klæifunni ok i Runafuruna vid steinana. Vitnado þetta Þorer a Kirkiubø, Gunvlfuer i Eng, Asmundr lirper, Biarne a Grenimork, Þodr i Stufsruði ok Brandr stinni.

Nu hæfuer hitt x:da endamerki or Runafurunni ok i Huitabergh, þædan ok i Slodrufoss, þædan ok i hellin vidr Auridavatn, þædan þuers ifuir Hylfakiolenn ok sua i Grinnifoss. Vitnade þetta Karll suarte, Þostein Hakonar son, Nichulas Þores son, Styllaugr Eigills son.

Þetta var boret ok suoret vm landa mære ok ramerki mellim Noregs konongs rikis ok Swia konongs i Sueigi i Heriardale a alþingi: bar Loden i Alrarkælldu, Pall i Løy ok Simon i By, Eirikr Lafuorarson, Eyiær or Arnafloa ok Gudmundr bonde ok half tylft bonda or øfra dalenom, Hafuer i Straumi, ok kuazst Loden bonde muna, þa er hann foffor þetta ramerki, at þa kunni enge madr pater noster i Straumi; or Straumi ok i Rafnasill, or Rafnasill ok i Rauundar foss, or fossenom ok i Morbek, or Morbek ok a Breko ok i Glaumshofda, af hofdanom ok i Haframinni, or Haframinni ok i Sottnor, or Sottnorum ok i Rossang, or Rosange ok i Runastein, or steinum ok i Hoadalenn, or Hoadale ok i Steinberget; þædan ok i Lifuisio, or Lifuisio ok i

Møroklak, or Møroklak ok i Malungsil ok i Finzasen, or Finzase ok i Mullungsbergh, or berginu ok i Røynkloe; þædan ok i Asulfstianna-bergh, þædan ok i Hundsoiar skiæl, þædan i Amsafreng, or Amsafreng ok i Vædal litla, or dalenom ok i Myrardal, or Myrardal ok i Leigstig, or Leigstig ok i Raudahamra, or Raudhomrom ok i Leonarbergh; þædan ok i Leonar seo ok i Leonar ness, þædan [i] Bilstiærnar bergh, or berginu ok i Pores kæl, or Pores kæl ok i Þrondar klætt, or Þrondar klætt ok i . . . na biarta bergh; þædan ok i Vlfstangamyri ok i Suindbud, or Suindrbud ok i Vlfuall[da] fløytr; þædan ok i Laufklæppa, or Laufklæppum ok i Trollagrof, or Trollagrof i Feimifioll, or Feimu-fiollum ok i Frengs enda, or Frengs enda ok i Þinguoll, or Þingueli ok i Lee. Er Lee mykit vatn; a Swia konongr firir austan vatnet en Noregs konongr firir vestan vatnet; or Lee till lanzenda. Suoro þessir bøndr sem adr varo næmfndir, en half tylft an[n]ara bonda sannade at sua hefuir fra forna ok nyiu faret tint ok talt mellim rikianna. Var her i hia herra Jon erkibyskup, sira Sigwatr, sira Ellendr, Hakon bonde, Arne prestr, Loden prestr, Halluardr prestr Stecla, Postæin i Tuneimmi, Eindridi rædesmanz son, Pall Suri, Iwar Andresar son a Leini, Markus Eindrida son skuadru; ok aller bøndr af Vedradalenom varo ok her vidr næmfndir, ok kuadozst, þeir fyr skolu falla huer vm annan, en þeir leta af þesso sem þa var boret ok þeirra fædr hafdu adr tint ok talt firir þeim.

Þetta landamære hafua Jæmtar ok Hælsingiar halldet sidan londen varo bygd, ok þæir golldet firir, huarer sem a hafua genget. Hæfuer landamære norðr a Finmork or Raudabergi ok taumburdr eptir kilenom sudr sua at halfuer kiollren liggr vestr till Gioduikr en halfuer till Rafnasill ok sua sudr æftir kilenom mellim Rafunda ok Anga[r]-mannalandz, at halfuer kiolren liggr till huars rikissens ok sua sudr i Murubek; þædan taumburdr ok sudr i . . . la holma firir austan Bodsio; sua sudr taumburdr i Myklaholm, er liggr i Hafra; þædan taumburdr ok sudr i Fiællz eid a Hoe, þædan taumburd[r] ok sudr i Mauro os tueim rastum firir austan Ælfuar os; þædan ok i ana Maulungh ok æftir anne sudr i vatnet Maulung, ok taumburd[r] sudr ifuir Malung ok sudr i Siks os ok sua i Himsio; þædan taumburdr ok i Amsa frengnn; þædan i Raudam . . . a; þædan i Riisberg; þædan taumburdr ok sudr i Þrondarklætt; þædan i Trollagrof sudr vidr ælfui.

Sua bar Þorðr i Trosavik vitni ok XII ellimenn med honum at Noregs menn bygdu fyrstunni Heriardal med þeim atburð at maðr het Heriulfuer hornbriotr; hann var merkismaðr Halfðanar konongs suarta; hann varð firir konongs reidi ok flyði austr i Svíaríki till Anundar konongs; var þar væl med honum tekin en þo missfæll honum sua at hann lagdezt med frenkono konongs þeirri, er Hælgá het, ok flyði aftr vestr i Noregs kon[on]gs ríki i dall, þan er þa var alauðr, er nu er kallaðr Heriardall. Þa settuzst þau Hælgá ok bygd gerðu þar sem nu heita Sliarosvellir. Þeirra son var Hakon valr; hans son Frode; hans son Herlaugr hornstigi; hans son Þorer droge; hans son Þorbiorn makarkalfuer; hans son Þorbiorn gamle; son hans Dagr; hans son Liotr, er fyrst let gera kirkiu i Heriardall; hans son Þoralde; hans son Rafn; hans [son] Eilifur tæppimaðr; hans son Biorn; hans son Þorðr; hans son Hafþorer; hans son Asulfuer.

Þetta landamære er mellim Jæmtalandz ok Finmarkar ok Hælsingalandz: vestr or Lenglings lidum ok sua no[r]ðr till Straums. Eigu þa Jæmtar norðr a Finmork fra Straumi XIX rastir at veida dyr ok ikorna, ok gengr sua austr landamæret mote Angrmannalande, tækr till þar sem heitir Veimosior; þæðan i Hulsio ok i Kiolsio; þæðan ok i Rauda sio; þæðan i Høttings sio; þui nest i Hellu sio; þæðan i Neigar sio; sidan i Kiærsio æðr Kiolsio no[r]ðan at Rafuundum; þæðan i Þelliasen norðan at Bilar tiarne ok sua suðr i Tiorsioar holm ok sua i Blafinnungs tiorn. Þar deilldu þau vñ i anduerðri kristni Gunnilldr sniælla, er bio a Solatunum, en Arne illi het maðr, er bio i Hiælsio a Rafuundum. Hann var fyrstr maðr kristin. Þar volde þat þeirra osætte at Gunnilldr tok fin sin ok setti a land Arna vidr Blafinnungs tiorn; tok Arne þan fin ok søkte niðr i vatnet. Sidan varo þat saatmæle þeirra at Arne gall londen firir austan tiornena. Þa let Gunnildr en fara i votn Arna. En Arne let sua marka votn sin er hann for fra; søkte niðr reinshornom heilum ok rak i iarnagla till merkis, ok fan Arne med þui agirnd Gunnilldar ok sattrof. En sidan gengo þau lond aftr vñdir Arna. E[n] finrin het Blafinnr ok var af honum kallat Blafinz tiorn. Ok liggr sua landamæret suðr i Tundrasen austan at forse, en þæðan ok i Ignarsand fisklunini mellim Mæðalpada ok Fiskabua; þæðan ok i Þelliasen mellim Stæmnis ok Musasandz; þæðan ok i Vigmundar sand austan at Nærða; þæðan ok i Aga;

þædan ok i Helliflygh; þædan ok i Vppsio ok sua i Þorhogs eid i Jæmta skoge; þædan ok i Vigmanbek ok sua vestr i Hafra austan aat kirkiunni, sem nest hafua Hafravellir; æ sidan austr, er Skuli iarl do; ligr landamæret sua sud[r] mote Heriardall.

Þeir vi af huario rikinu, er konongar næfndu till at sea landamæren, þa samde þeim sua: i hauginum vidr Kulublik ok i holman vidr Hælgasio; þædan ok i Vaxu bru; þædan ok i Holman flata; þædan ok i Haukana i Verald; þædan ok i Kungadal a Fringz skoge; þædan ok i Vennu bergh, sem þat er hæst; þædan ok i Munlaugar oss; þædan ok i Ælldubergh, þar sem þat er hæst; þædan ok i Høkskælldu a Huirfils skoge. Ok ganga þædan ramerki ok i Risberg; þædan i Hyliufiæll ok i Gautælfuina i midit i Grønarose; or Grønarose ok æftir rettre syn at stiginum till Faludals; þædan ok i Falufiall; þædan ok i Brostnarhelli, sem Einar Þambaskælfuer reiste; þædan ok i Sannar.

Nu huer sem her gengr ifuir heiti, þa liggi honum slikt vidr sem logh standa till i huario rikinu. Sua stoddu þeir ok herra Erllingr Alfsson, Erllingr loghmadr, Giardar bonde, Siugurdr Pertill, Þorlacr a Rifuu, Þorer Þinghottr, Gotstafuer Petrs son, Karll Haralldz son, Bryniolfuer Botilldar son, Gunulfuer prestr a Ving, Kristmad Panason, Nicholas Kristinar son. Sua stoddu þeir aller a Eida skoge ok þar bioda aller sina eida æftir.

Sua vilium ver ok at aller menn viti vm akoll þau er Nordmenn hafua till Ælftrunnda ok vm þrætto hagan, at þeir hafua þat vpgefuit sem þeir þrætto vm. En Gautar gafuo vpp þau akoll er þeir mæltu a Trysilar, þa er þeir settozst a Magnorom.

3

Hälsingelagens anteckning i Þingmala-balken, flock XV, om gränslinjen mellan Sverige och Norge.

Handskriften B 49, fol. 64 v och 65 r, i UUB.

Tryckt i *Schlyter*, Corpus iuris Sueo-Gotorum antiqui, VI, Hälsingelagen, sid. 93; Sverges Traktater med främmande magter, I nr 120 a.

Swa skifptis landum ii konungæ. mællum. at swerikis ok norikis byriæs i vlu þræski. ok leþir æptir ysmæ xv. wiknæ langum. þa a

norikis konunger for wæstan ok synnæn. æn swerikis konunger for
 østæn. ok norþæn. þa leþ[i]r¹ or ysmæ ok i skata kiældu. ok i bækkæ
 þorusgæ ok i maru bæc. ok i bræckku. a stritungx eþe. aff þe bræckku.
 ok i honu bærgþ. þæþæn ok i hællu. þe ær stander i iorþ[u]² wirklikæ.
 ok runir a hognær. þæþæn ok i firi ass i Fæningæ skallæ. þæþæn ok i
 þorþungæ graþ. swa þæþæn ok [i] hwitæ holmæ wæster. þæþæn ok
 i øsoþæ. swa i biornsoþæ. þæþæn ok i sikioþa. þæþæn ok i hwitæ stiorn.
 ok ii alfwr aass. swa þæþæn ok i hovær høghæ. aff houær høghæ. i
 konungx hællu

4

RAGUNDA KYRKA

Den 29 januari 1290.

Utvalde ärkebiskopen JOHANNES i *Uppsala* giver GYRDH Bodakarl på *Ragunda-*
 skogen i *Jämtland* sitt skydds-brev att vara fri från all skatt och all annan tunga.

Jfr nr 5, 8—11, 13, 14, 25, 32—34, 55.

Original på pergament i RA.

Avskrift finnes i Registrum Ecclesie Upsalensis.

Sigillet något skadat.

Tryckt i DS nr 1011; J.L.F.T. II, sid. 118.

Omnibus presentes litteras inspecturis. frater Johannes miseracione
 diuina electus Vpsalensis. salutem in Domino sempiternam. Tenore
 presencium notum facimus vniuersis quod nos Gyrth boþakarl de silua
 Rawnd in Jemcia, presencium exhibitorem, sub beatorum Laurencij et
 Erici martirum, ac ecclesie nostre Vpsalensis, et nostram proteccionem
 recipimus, et munimen, inhibentes omnibus et singulis firmiter et
 districte, ne quis eum indebite molestare seu aggrauare presumat.
 Inhibemus eciam districtius ne quis eundem. G. racione partis predij, in
 silua predicta sibi ab Vpsalensi ecclesia causa hospitalitatis assignate,
 impetere, census, tallias vel exactiones quaslibet imponere aut alio
 quouis modo grauare presumat, In horum igitur euidentiam, sigillum
 nostrum presentibus est appensum. Datum apud ecclesiam Rawndir,
 quarto kalendas februarii, anno Domini millesimo, cc^o, nonagesimo

På baksidan: De silua Rafuundum — 1290 — jamt.

¹ I texten »leþur».

² I texten »iorþa».

Översättning.

Broder Johannes, med Guds nåd utvald ärkebiskop i Uppsala, hälsar alla, som se detta brev, evärdeligen med vår Herre. Genom detta brev göra vi veterligt för alla, att vi upptaga uppvisaren av detta brev, Gyrth Bodakarl från Ragundaskogen i Jämtland, i martyrerna S:t Laurentii och S:t Eriks, vår Uppsalakyrkas och vårt beskydd och stöd, förbjudande alla och envar på det bestämdaste, att någon fördristar sig att otillbörligt bereda honom obehag och svårigheter. Vi förbjuda även strängt, att någon i fråga om den hemmansdel i förutnämnda skog, som blivit honom av Uppsalakyrkan tilldelad för gästningens uppehållande, fördristar sig att ansätta denne Gyrth pålägga avrad, skatter och gärder av vad slag det vara må eller på annat sätt betunga honom. Till bevis härpå har vårt sigill blivit fäst vid detta brev. Givet vid Ragunda kyrka d. 29 jan. 1290.

5

RAGUNDA KYRKA

Den 15 februari 1297.

Ärkebiskop NILS ALLESSON i Uppsala upptager i sitt och kyrkans beskydd TORE GYRDHSSON från Ragundaskogen i Jämtland.

Jfr nr 4, 8—11, 13, 14, 25, 32—34, 55.

Avskrift i Registrum Ecclesie Upsalensis i RA. Finnes även i vidimation $\frac{3}{2}$ 1346 (se nr 55).

Tryckt i DS nr 1189; i J.L.F.T., II, sid. 118.

Vniuersis presentes litteras jnspecturis Nicholaus diuina miseracione archiepiscopus Vpsalensis salutem in Domino sempiternam Tenore-presencium constare volumus euidenter quod nos Thorirum Girdasun presencium exhibitorem de silua Rafundum in Jempcia sub beatorum Laurencii et Eriki martyrum ac ecclesie nostre Vpsalensis et nostram protectionem recipimus et munimen jnhibentes omnibus et singulis firmiter et districte nequis eum indebite molestare vel aggrauare presumat Jnhibentes eciam districtius ne quis eundem Thorirum racione partis predii in silua predicta sibi ab Vpsalensi ecclesia causa hospitalitatis assignate, inpetere census, tallias vel exactiones quaslibet imponere aut alio quouis modo grauare presumat Jn horum igitur euidentiam sigillum nostrum presentibus duximus apponendum Datum apud ecclesiam Rafundum anno Domini m^o cc nonagesimo vii die beati Sigfridi confessoris

Översättning.

Nils, med Guds nåd ärkebiskop i Uppsala, hälsar alla, som se detta brev, evärdeligen med vår Herre. Genom detta brev vilja vi göra veterligt för alla, att vi upptaga uppvisaren av detta brev, Tore Gyrdhsson från Ragundaskogen i Jämtland, i martyrerna S:t Laurentii och S:t Eriks, vår Uppsalakyrkas och vårt skydd och stöd, förbjudande alla och envar, att någon fördristar sig att otillbörligt bereda honom obehag och svårigheter. Vi förbjuda även strängt, att någon i fråga om den hemmansdel i förutnämnda skog, som blivit honom av Uppsalakyrkan tilldelad för gästningens uppehållande, fördristar sig att ansätta denne Tore, pålägga avrad, skatter och gårdar av vad slag det vara må eller på annat sätt betunga honom. Till bevis härpå ha vi ansett, att vårt sigill bör vidfogas detta brev. Givet vid Ragunda kyrka år 1297 S:t Sigfrids bekännarens dag.

6

1300.

Uppteckning på de jordagods, som kyrkan i *Västerhus* ägde år 1300.

Ur brev den 17 januari 1481 i RA.

Tryckt i DN, XVIII nr 1. I *Bull*, Jemtland og Norge, sid. 97, är brevet översatt.

Tha lidith var ffraan børdh vars herre iesu christi M aar ok ccc aar atthe kirkian j vesterussum thesse iordher bade øvre tandem ok ythre alth thet ther til liger ok ligith hawer aff aller j valom xij settunge land j krakestadum ij teghe som olaff sigrigsson¹ skipthe med fforsie tores karman han gaff honum j gen iij theger j vestrusom² ok verdelike epthir spordhe med orloffue verliks nichulaus erchebiscups at vppsalum swa som ffins oppenbarlica j hans opno breue jtem x sættunga landh j nedra gaarde gaff østen østensson sancte mechel ok sancte boniffacio med ffaasta ok vitnom epthir syna dagha ho thet gør ogilt bliue j banne etc.

¹ Ordet tillskrivet över brevet med hänvisningstecken hit.

² Från »fforsie» t. o. m. »vestrusom» är texten skriven över en rasur.

Konung HÅKAN utfärdar bestämmelser om älgjakt i *Jämtland* och *Ragunda*.
 Avskrift i *J. Burei Collectanea*, fol. 537, i KB.
 Tryckt i DN, XVIII nr 2. I *Bull*, Jemtland og Norge, sid. 80, är brevet översatt.

Håkon, mædr Gudz miskun Noregs konungr, son Magnus konungs, [sender] allum monnum i Iamtalande ok Rafundum þæim sem þetta bref sea edr höyra *Quediu Guds ok sina*. Jon i Nærd ok Stephan, sem bref vart hafa, kærði firir oss, at sumir mænn hær af Jämtalande mæina ælgskot ok aðra luti¹ þa sem at fyrnd hafa þæir haft bæde a skidum ok skote, ok þui vilium² ver, at þer vitir, at ver hafum sua skipat, at aller mænn her firirsagdh luti æftir þui sem forn s[iðu]ænia³ hæfir a værit. En firirbiodom ver allum monnum af öystræ rikinu, at þer vædir edr nokorn annan lut at gera [j]⁴ varo [riki]³ frammar æn forn siduænia⁵ hafir a værit ok varer mænn hafa [j]⁴ ydru riki, sva framt som þer vilir æighi slikri pinu f[irir sv]ara³, sem varom monnum liggir vidr. Þer mæð fir[ir]bioðom ver, at nokorer varer vmbodsmænn hafa længer duel j Rafundum æn xiiij neter⁶ a huærium vætter æptir rettre siðuæniu vttan ver edr landzsens naudsyn kræfi⁷ frammar. Þetta bref var gort j Bergwin sunnudaghen næsta firir Marie hinna fyrstu, a þridia are rikis vars. Herræ Juara Aslaks son insiglade, Simon klærker ritaðe.

¹ Stavelsen »lu» skriven två gånger.

² Ordet »vilium» understruket.

³ Enligt Burei anteckning är pergamentet skadat av råttor. »Ther radharne stå felas av musbett »

⁴ I avskriften »þ».

⁵ Orden »forn siduænia» understrukna.

⁶ Före »neter» står »natt», raderat.

⁷ Före »kræfi» står »frammar», raderat.

OLOF RIBBER m. fl. intyga, att prästen EIVIND i *Lit* för det brott, han begått, lämnade ärkebiskop NILS en jord, kallad *Västra Hölje*, som av ärkebiskopen gavs till själástugan på *Ragundaskogen*.

Jfr nr:is 4, 5, 13, 14, 25, 32—34, 55.

Original på pergament i RA.

Annat exemplar se följande brev; vidimation se brev nr 10; översättning se brev nr 11.

Sigill 1, 2 och 3: skadade.

Tryckt i DS, V, sid. 533, not; DN, V nr 44.

Allom mannom þom svm þættæ bræf sia ædæ horæ sænder olaver ribber Sværker andresvn oc aller adre þer svm iæmland bygiæ. *Quediu. Guds.* oc sinæ. *Ver* viliom allom mannom kvnokt giæra æt a almannæ. tali hij ase os hiavarandom galt siræ øvindær prestær a lite virdolekom herræ. Nichvlase ærkebiskom at vpsalom firir sin brot egn þa svm heter væstre hyliaæ mæd allom til lagvm nær garde oc fiæræn mæd fastom oc fvllom skælv. oc varo þæsser faster til. Olaver ribbær svørker andresæ svn. gvdthorbær olavs svn. halvardær logmadær biorn gøsæ. Øvindær stawrbvgi kiætil ionæ svn rolwer hij þræto giærde. varo þæsser r[æt]er laga fastæ bidner oc til takne. Sva biærøm ver oc þæt vitne æt þæn sami virdoleke herræ Nichvlas ærchebiskom at vpsalom gaf hanæ vndir stuwne a ræwndæ skoge oc thore stuwkarle oc hans ærvingom at evonlekre giof hanom til vphædez oc allom fatokom mannom þom svm þær kvnno fram kvma. æ mædan han oc hans ærvingiæ gita þvi vppe haldet. þa oc æn hans ærvingæ viliæ skiptæ oc taka þer æt þrætæ hvilikin þeræ svm a skal sitiaæ ædæ giænger þom fatøkt a hændær æt þer giata ege vp haldet þa skal vpsalæ ærchebiskom oc hans capitulum radæ æt siætiaæ þæn a svm han vil. Nv sakir sans vitniz bvrðær þa satom ver var insigle firir oc sva landsen.

I nedre kanten: 8.

På baksidan: Super quodam prato — Litere prediorum mense archiepiscopali in Jempcia et stupa in silua Reffundom. — Uppsala domkyrkas arkivsignum.

OLOF RIBBER m. fl. intyga, att prästen EIVIND i Lit för det brott, han begått, lämnade ärkebiskop NILS en jord, kallad *Västra Hölje*, som av ärkebiskopen gavs till själastugan på *Ragundaskogen*.

Jfr nr 4, 5, 13, 14, 25, 33—34, 55.

Original på pergament i RA.

Annat exemplar se föregående brev; vidimation se följande brev; översättning se nr 11.

Sigill 1: skadat; 2: den ur brevet klippta remsan borta; 3: skadat.

Tryckt i DS, V, sid. 533, not; DN, V nr 44.

Allom mannom þom svm þættæ bref sia ædæ høræ Sænder olaver ribær oc Sørker adresæ svn oc aller adrær þer svm iæmtæland býgæ. *Quediū. Guds.* oc sinæ. Viliom ver allom mannom kvnnokt giæra. æt a almannæ tali hij ase os hia varandom galt siræ øvindær prestær a lite virdolekom herræ nichvlase ærkebiskom at vpsalom firir sin brot egn þa svm heter væstrohiliom. xl:ta. markæ kop mæd allom til lagvm nær garde oc fiæran. oc galt han hanæ mæd fastom oc fvllom skælv. varo þæsser faster at Olaver ribber. svørker adresær svn. gvdþorbær olafs svn. halvardær logmadær biorn giosæ. Øvindær stafvrbygi kætil ionæ svn rolver hi þrætogærde. varo þæsser alle ræte laga fastæ bidæner oc til takne. Sva bærom ver oc þæs vitne æt þæn sami virdolekær herræ. N. ærkebiskop at vpsalom gaf hanæ vndir stuwæ a ræwndæ skoge oc þore stuwkarle oc ærvingom at evonlekre gïof hanom til vphædez oc allom fatøkom mannom þom svm þær kvma til æ mædan han oc hans ærvingiæ gita þvi vppe haldet. þa oc æn hans ærvingiæ vilæ skiptæ oc taka þer þrætæ vm hvilikin a skal sitæ ædæ gængær þom fatøkt a hændær sva æt þer gita ege vppe haldet þa skal vpsalæ ærkebiskom oc hans capitulum radæ æt sætiæ þæn a svm han vil Nv sandz vitniz bvrðær þa satom ver firir var insigle oc landsen.

I nedre kanten: 9.

På baksidan: Syylastuw in silua Raffundum. (1300-tals hand.)

OLOF RIBBER m. fl. intyga, att prästen EIVIND i *Lit* för det brott, han begått, lämnade ärkebiskop NILS en jord, kallad *Västra Hölje*, som av ärkebiskopen gavs till själastugan på *Ragundaskogen*.

Jfr nr:is 4, 5, 13, 14, 25, 32—34, 55.

Vidimation i brev den 5 februari 1346 i RA. (Se nr 56.)

Två olika original se föregående brev. Översättning se följande brev.

Tryckt i DS nr 4034; DN, V nr 44 not (sid. 44); *Hadorph*, Sanct Olaffs Saga.

allum Monnum þæim sem þætta bref sia æda høýra sendir olafer ribber ok serker andres son ok allir adrir þæir sem iemptaland býggia. *Quedi*. *Guds*. ok sina. uiliom uer allom monnom kunnikt gæra at a almanna þingi i ase os hia uærandom galt sira æiuinder prester a liti uirdulæghom herra nichulasæ ærchibiscupi af uppsalom firir sin brot. ægn þa sem heitir uestri hiliom. xl:ta Marcha kop med allom til laggom nær garde ok fiarren ok galt han hana med fastom ok fullom skælom. uoro þæssir fastar at olafer ribber suærker andres son gudþormer olafs son haluader logmader biongøýsa øýuinder stafurbugi ketil ions son roluer i þrættagærdæ uoro þæssir allir retter laga fastar bædner ok til tækner. sua bærom uer ok þæs uithne at sami uirdulægger herra. N. erchibiscupr at upsalom gaf hana undir stufuna a rafunda skodde ok þore stouukarle ok hans ærfingiom at æuenlægare gíof honum til upheldis ok ollum fatøkom monnum þæim sem þar koma til ææ mædan han [ok] hans ærfingiar gæta þi¹ uppi haldet. þa ok en hans ærfingiar uilia skipta ok taka þar þrætta um huilikin skal a sitia æda genger þæim fatøkt a hender so at þæir gæta [ei] uppi haldet þa skal upsala ærchibiscupr ok hans capitulum radda at sætia þan a sem han uil. nu til sanst uithnis burdar þa settom uer firir uaar insigli ok landsens

¹ Över raden är här av samma hand orätt tillagt »ei», vilket ord bort insätts längre fram.

OLOF RIBBER m. fl. intyga, att prästen EIVIND i *Lit* för det brott, han begått, lämnade ärkebiskop NILS en jord, kallad *Övre Hölje*, som av ärkebiskopen gavs till själástugan på *Ragundaskogen*.

Jfr nr:s 4, 5, 13, 14, 25, 32—34, 55.

Översättning av föregående brev från mitten av 1300-talet på papper i RA. (Se nr 57.)

Tryckt i DS nr 4034 a; *Hadorph*, Sanct Olaffs Saga.

Allom mannum them som thetta breff see eller hōra sender olafuer ribber och serker Andreson oc aller Almoghe som j Jæmpteland byggia gudz helso oc sina, Wiliom wj allom mannom¹ kunnukt gōra At A almanna tinghi j Aase oss nærwarendom galth her æwinder prester a liith werdelikom herra Niclisse ærkebiscop aff Vpsalom for siin broth Ængh the som hether yffrehylium for xl march med allom tillaghom nær gaard oc fiærren Oc galth han hona med fastom och fullom skælom Och wara tesse fastir Aat, olafuer ribber serker andreson gothormer olaffson haluader laghmader biøn gōysa æywinder stawerbughin kætil jønson rolwer j trættagarde tesse wara alla laghafastir til bidhne oc til takne swa bærom wj och thes withne At sami werdeliker herre her Niclis ærkebiscop aff Vpsalom gaff hona vnder stoghona A raghunda skooge oc stoghakarlenum ther oc hans ærfuingiom til æwerdelica gafuo hanum til vppheldis oc allom fatighom mannom them som ther koma til æ mædhen han oc hans ærfuingia githa henne ey² vppe haldit, Tha scal Vpsale ærkebiscoper oc hans Capitulum raada At sæthia han Aa som the wilia Nw til san withnisbyrdh tha sæthom wj war Jncigle oc landzens for thetta breff

¹ Uttrycket »allom mannom» skrivet två gånger; det första överstruket.

² Ordet »ey» tillskrivet ovan raden.

Ärkebiskop NILS i *Uppsala* och ERLAND STYRKARSSON utfärda brev om prästerskapets och allmogens inbördes rättigheter i *Jämtland*.

Intaget i konung Håkans bekräftelse den 31 maj 1305 i RA. (Se nr 15.)

Tryckt i DS nr 1754; DN, V nr 43; i *Hadorph*, Sanct Olaffs Saga. I *Bull*, Jemtland og Norge, sid. 116, är brevet översatt.

J Nafne guðs amen, se þat allum mannum kunnict at vm vætrenn æftir jol þa er liðnir varo frá burðar tíð uars herra iesu christi þushundrað vættra þriu hundrað vættra, oc þrir uætr oc virðuleghr herra Nikulas meðr guðs miskunn ærchibiskup, J vpsalum kom til iamtalandz oc sira ællændr styrkars son kom væstan af halfu vars herra hakonar noreghs konungs, Hittizst þæsser retrr kirkna oc lændra manna a iamtalande af siðuæniu, Fýrst haglehazst¹ æitt at korntiundir græiðizst J sumum kirkium þriðiuings tiundir, En j sumum tuæirlutir tiundar, sakar fatøkra kirkna oc þýrftar lærðra manna Af hværri ku oc af fim gæitum mork smørs, en j sumum kapællum tuær mærker smørs, af hværri ku oc fim gæitum þæssakir sem fýrir sæghir, Firir lios oc ofr j pusaða mæsson tuær alnar lereft, oc firir þat offr er kona gengr. j kirkiu æftir bruðlaup alen, En æftir sængar færð er kona gengr. J kirkiu firir lios oc offr tvær alnar, en alterisburð æftir vilia sinum, Firir lika færð ef vax oc offr fylgir fimtan alnar lereft, en vttan vax tolf alnar lereft En huskall hværr firir mala sinn vm paskar tvær alnar, en legho kona alen, skal þessa skýlldu præstom alla græiða hværer sem fong hæfir til, en ef fatøkt møter, oc missæmr þæim vm gærðena, þa skulu tvæir skýnsamer menn af soknenne sia hvat sa maðr ma orka, oc æftir þæirra skýnsæmd oc sannýndum skulu baðer lita, oc skal þætta græiðazst ef æigi ero lereft til, j smøri. skinnum oc korne sva sem præstrenn ma aðrum vt sælia, Engi præ[st]r skal nauðga bøndr til na aðra at græiða fýrir en [hver] hæfir gort skýlldu sina, vttan hinn luki meðr goðuilia, en siðan minni præstrenn a at græiðizst, nv ef hann hæfir æigi græitt firir paskar oc hæfir æigi retta sok mote at bera, þa ma præstr hann vpp hallda [s]va oc vm þat ar er biskup kóm. j landet, gera bøndr fiorðungs korn oc höymæisi, þui at æins mæira at þæirra goðuili se, oc j þæim æinum

¹ Stavelsen »—le—» tillskriven ovan ordet med inskjutningstecken.

soknum græðizst þætta sem biskup kómr til, en æcki adrum, Offr þat sem til alteris kómr oc til bilata, take præstr þriðjung af, en tvaluti tæker kirkia, vttan biskup vili nokors kræfia af, kann præstr kallazst af biskupi eða prowaste, lýsi aðr en hann fare brott j sokn sinni a hværium dægi er hann fær hæiman eða langt, oc biððe þionasto sina folkeno aðr, En ef hann fær sialfs sins ærenda, lýsi sva sem fyrir oc fae þa annan j stað sinn er þeim gerer skýlldu ef hann kann længr at duæliazst brotto, Engi præster dirfizst at hallda vpp a paska dagh, eða sætia menn or kirkiu vt, sakar sýslu manna, prowaster eða boðorðz, vttan prowastens opet bref oc boð se firir, en hværr sem aðru vis gerer æftir þui sem kuol hins er sum firiruerðr, skal præstrem sa bota sem gerer, Engi præstr dirfizst oc at rita or landeno. j þeim sakum sem rett landzens prof hæfir a veret, gerande æins sins vitni sva at okr þrætto manna sva sem hvar vil forðazst pinu, Kunnu præstar gera skulldir viðr læikmenn oc vilia æigi græiða siðan j. maldagha sættom, þæirra j millum se sækt profaste, oc gere hann rett af þesso oc a allu aðru er a lærða menn verðr kært æftir þui sem læikmenn. j landzens rett gera aðr vm kirkiu rett, en ef prowastr gløymir oc gerer æigi rett af, þa gerer hann sok sina, oc skal þess won æigha at hann fae pinu firir, En ef præstr spillir kirkiu bole sinu af vanrøkt sinni, husum. garðum eða akre, se skýlldughr at bota æftir goðra manna vitnissburð sem skaðe virðizst kirkiunni gorr, En ef prowastrenn gerer æighi rett af þa gerer hann sok sina sem fyrr er saght,

13

SKÖNS KYRKA

Den 7 mars 1303.

Årkebiskop NILS ALLESSON i *Uppsala* skänker en gård till underhåll av gästgiveriet i *Ragundaskogen*.

Jfr nr 4, 5, 8—11, 14, 25, 32—34, 55.

Original på pergament i RA. Finnes även i vidimation 1346 (se nr 55) och i Registrum Ecclesie Upsalensis.

Jfr även nr 43.

Sigill 1: remsa.

Tryckt i DS nr 1382.

Omnibus presentes litteras inspecturis, Nicolaus diuina miseratione archiepiscopus Vpsalensis, salutem in Domino sempiternam Constare

volumus per presentes, quod nos predium cum domibus in Vestra-
hýlium, valoris quadraginta marcharum quod nobis et ecclesie nostre
Vpsalensi dominus Øndo presbyter ecclesie Lithi, pro suis forefactis
et delictis, persoluit et assignauit sub testimonio honorum, in communi
placito habito apud ecclesiam Aas in Jempeia, loco in silua Rawundum,
per dominum Jacobum bone memorie predecessorem nostrum, in-
choato, vbi Thorirus Gýrdonis filius nunc inhabitat, ad supportandum
facilius hospitalitatis beneficium, transeuntibus et maxime pauperibus
inpendendum, conferimus et jure perpetuo possidendum deputamus,
ea tamen condicione adiecta, quod idem Thorirus, vxor eius si su-
perstes ei fuerit ac heredes dicti Thoriri, quamdiu hospitalitatem
solitam in loco eodem exhibere studuerint, predicti predij vsumfructum
et prouisionem irreuocabiliter habeant dominio tantum et proprietate
in eo, nobis, ecclesie nostre Vpsalensi, et nostris successoribus reserua-
tis, Prohibemus igitur districtius ne supradictum predium in Vestra-
hýlium, seu alia predia, per nos, vel predecessorem nostrum dominum
Jacobum loco predicto assignata permutentur, alienentur, vel quomo-
dolibet distrahantur, seu inter aliquas vmquam personas diuidantur,
sed ille vel illi tantum, potissime immediati heredes dicti Thoriri, quam-
diu simul commanere in loco Rawundum supradicto, et dicte hospi-
talitati voluerint et valuerint deseruire, sub forma et modo superius
prenotatis, vsumfructum et prouisionem bonorum habeant et possi-
deant supradictorum Si vero dissensionem et controuersiam, oriri
contingat inter ipsos heredes, et velint possessiones inter se diuidere,
tunc ad diffinicionem domini Vpsalensis absque omni contradictione
heredum pertineat, cui vel quibus eorum, vsusfructus et prouisio pre-
dictorum bonorum debeatur, Statuto enim sanctimus perpetuo vali-
turo, illum semper alijs debere preferri in dictorum bonorum vsu-
fructu et prouisione, qui dicte hospitalitati, pro facultatum suarum
modulo operam inpendere studuerit efficacem, locumque sepedictum
vtiliter excolere, et pro posse indigentibus inpertiri curauerit, subsidia
karitatis, Inhibemus eciam firmiter et districte, ne aliquis successorum
nostrorum, loco, hospitalitatis supradicto, racione donacionis predio-
rum, sibi per nos facte, onus quodlibet vel inposicionem quamcumque,
vltra id quod superius expressum est in hac littera nostra inponat, seu
quomodolibet per se vel suos transeuntes, per locum predictum,

grauamen inferri paciatur, Jn horum igitur omnium robur et euidenciam plenior, ac perpetuam rei memoriam sigillum nostrum presentibus duximus apponendum, Datum apud ecclesiam Skøn in Mæthalpatha anno Domini millesimo, trescentesimo,, tercio nonas marcij.

På nedre kanten: 3.

På baksidan: 1300 — Reffswnda jn Iempcia et sielestogan ibidem (1300-tals hand?). — Uppsala domkyrkas arkivsignum.

Översättning.

Nils, med Guds nåd ärkebiskop i Uppsala, hälsar alla, som se detta brev, evärdeligen med vår Herre. Med detta brev vilja vi göra veterligt, att vi giva och till evärdelig ägo överlämna en gård med åbyggnader i Västra Hölje, värd 40 mark — som herr Eivind, sockenpräst i Lits församling, för (att sona) sina brott och felsteg köpt och på ett landsting vid Ås kyrka i Jämtland i närvaro av gode män såsom vittnen överlåtit åt oss och vår kyrka i Uppsala — till en av vår företrädare, herr Jakob, salig i åminnelse, upptagen lägenhet på Ragundaskogen, där Tore Gyrdhsson nu bor, för att underlätta utövandet av gästningens välgärning till förmån för de vägfärande och mest behövande. Detta (göra vi) på det uttryckliga villkoret, att denne Tore, hans hustru, om hon överlever honom, och hans arvingar, så länge de bemöda sig att underhålla den vanliga gästningen på detta ställe, skola oåterkalleligen hava nyttjanderätten och avkastningen, men blott den fulla äganderätten skall vara förbehållen åt oss, vår kyrka i Uppsala och våra efterträdare. Vi förbjuda alltså strängeligen, att ovannämnda gård i Västra Hölje eller andra av oss eller vår företrädare, herr Jakob, till förut nämnda ställe anslagna gårdar utbytas, avyttras och på vad sätt det vara må fränkiljas eller någonsin delas mellan några personer, utan han eller de, helst närmaste ättlingar till nämnda Tore skola, så länge de vilja och kunna bo tillsammans på ovannämnda ställe i Ragundaskogen och ägna sig åt nämnda gästning, på ovan angivna sätt och villkor inneha och äga nyttjanderätten och avkastningen av förut nämnda gårdar. Men om det råkar uppstå oenighet och tvist mellan arvingarna själva och de vilja dela egendomarna sinsemellan, då må det tillkomma Uppsalabiskopen att utan någon invändning från arvingarnas sida bestämma åt vilken eller åt vilka av dem nyttjanderätten och avkastningen av förut nämnda gårdar bör lämnas. Ty genom ett stadgande, som kommer att få bestående giltighet fastställa vi, att den alltid bör ha företräde framför andra i fråga om nyttjanderätten och avkastningen av nämnda gårdar, som strävar att efter måttet av sina tillgångar nedlägga ett kraftigt arbete på gästningens uppehållande, vinnlägger sig om att på ett gagnande sätt uppodla meränämnda ställe och efter förmåga göra de behövande delaktiga av barmhärtighetens hjälp. Vi förbjuda även bestämt och strängt, att någon av våra efterträdare på-

lägger ovannämnda gästningsställe beträffande den av oss till dess förmån gjorda hemmansdonationen någon som helst skattebörda utöver det som härovan i detta vårt brev är uttryckt eller att någon tillåter, att ohägn på något sätt göres genom honom själv eller hans folk, som tager vägen över förut nämnda ställe. Till bestyrkande av allt detta och till yttermera visso samt till ett evärdeligt minne av saken hava vi ansett, att vårt sigill bör fästas vid detta brev. Givet vid Sköns kyrka i Medelpad d. 7 mars 1303.

14

SKÖNS KYRKA

Den 7 mars 1303.

Ärkebiskop NILS ALLESSON i *Uppsala* skänker en av honom inköpt jord till själästugan på *Ragundaskogen*.

Jfr nr 4, 5, 8—11, 13, 25, 32—34, 55.

Original på pergament i RA. Finnes även i *Registrum Ecclesie Upsalensis* och i vidimention 1346 (se nr 55) i RA.

Sigill 1: skadat.

Tryckt i DS nr 1383.

Omnibus presentes litteras inspecturis, Nicolaus diuina miseratione archiepiscopus Vpsalensis, salutem in Domino sempiternam, Inter opera pietatis et misericordie dominica sententia commendatur, egenos vagosque hospicio colligere, et panem esurientibus, ac potum sicientibus ministrare Hac consideracione ductus felicitis recordacionis dominus Jacobus archiepiscopus Vpsalensis predecessor noster, cum intelligeret ob prolixitatem silue Rawundum, ex defectu hospicij, grauari plurimos, et pauperes sepe de vita periclitari, et nonnullos perire frequenter in dicta silua, emit pro dimidia marcha locum quendam, et illi loco circumiacencia silicet vnum mansgangu, que Gyrdoni patri videlicet Thoriri nunc ibidem habitantis, et suis heredibus assignauit, pro vsibus supradictis Nos quoque opus tam necessarium et pium, benigno fauore promouere volentes, ad dictum hospitalitatis officium conferimus vicinum predium, quod emimus a Radgero de Hambri pro duodecim oris, quod predium in subscriptis limitibus terminatur, videlicet ad occidentalem partem, in loco dicto Lomowijk, postmodum in Grytuholma que sita sunt magis ad aquilonem, deinde directo ad orientem in ampne dicta Myrttaa. Ffirmarij vero dicti wlgariter fastar empcioni predicte et vendicioni facte inter nos et dictum Radgerum, adhibiti fuerunt subscripti, silicet Farthegn, Spelbudhi nepos eius,

Nicolaus in Sungu, Jngieldus in Nesku, Guthormus in Kioll filius Joans dicti karks, Bero Kiepter, Sighus de Diupuvijk, et Nicolaus presbyteri filius de Lijth, et insuper in tradicionem possessionis huiusmodi wlgariter dicta skötning, assumpti fuerunt in testes dominus prepositus Hýggiulphus et Helghi de Lithi, Jn premissis proloquutor extitit supradictus Bero Kiepter, Jn horum igitur omnium robur et euidenciam plenioram, sigillum nostrum presentibus duximus apponendum, Datum apud ecclesiam Skön anno Domini millesimo trescentesimo,, tercio nonas marcij.

På övre kanten: Frelse breff till ett huus på Rawunda skogh bygt för the resande och fattige (1600-tals hand).

På nedre kanten: 2 .

På baksidan: Uppsala domkyrkas arkivsignum — 1303 — 6.

Översättning.

Nils, med Guds nåd ärkebiskop i Uppsala, hälsar alla, som se detta brev, evärdeligen med vår Herre.

Bland fromhetens och barmhärtighetens verk anföres Herrens ord att härbärgera fattiga och vägfarande, att giva de hungrande bröd och de törstande dryck. Med tanke härför köpte vår företrädare, salig i åminnelse, ärkebiskop i Uppsala, då han förstod, att i följd av Ragundaskogens stora utsträckning och bristen på härbärge många hade det svårt, att de fattiga ej sällan satte sina liv på spel och ofta några omkommo i nämnda skog, för en halv mark ett ställe och omkringliggande område, en »mansganga», som han överlät till den nuvarande åbon Tores fader Gyrdh och hans arvingar till ovan angivet bruk. Då även vi med välvillig ynnest vilja främja ett så nödvändigt och fromt verk, skänka vi till nämnda härbärge en intill liggande jord, som vi köpt av Radger från Hammaren för 12 öre och som omgives av nedan angivna gränser, nämligen i väster av ett ställe, som kallas »Lomowijk», vidare av Grytholmen, som ligger mer åt norr, därpå rätt i öster av en å, kallad Mörtån. Såsom gode män — på folkspråket kallade fastar — vid det förut nämnda köpet och den mellan oss och nämnda Radger gjorda försäljningen tillkallades undertecknade, nämligen Farthægn, hans brorson Spælbodhi, Nils i Sänga, Ingæld i Näske, Guttorm i Kälm, Johan Karks son, Bæri Kiept, Sighus från Dövik, Nils, prästson från Lit, och dessutom voro under en sådan äganderättsöverlåtelse, som på folkspråket benämnes »skötning», tillkallade såsom vittnen herr prosten Hyggiulf, och Helgi från Lit. Bland de förut nämnda (fastarna) var Bæri Kiept ordförande. Till bestyrkande av allt detta och till yttermera visso hava vi ansett oss böra fästa vårt sigill vid detta brev. Givet vid Sköns kyrka d. 7 mars 1303.

TÖNSBERG

Den 31 maj 1305.

Konung HÅKAN bekräftar ärkebiskop NILS' i *Uppsala* brev om prästerskapets och allmogens inbördes rättigheter i *Jämtland*. (Se nr 12.)

Original på pergament i RA.

Sigill 1: skadat; 2: snitt.

Tryckt i DS nr 1755; DN, V nr 46; i *Hadorph*, Sanct Olaffs Saga.

Hakon meðr guðs miskunn noreghs konungr son Magnus konungs, Sændir allum mannum þeim sem þætta bref sia eða höyra, *Quædiu*, *Guðs*, oc sina, Ver vilium at þer vitir, at ver saam bref herra Nikulasar ærchibiskups. J vpsalum þat er sva vattar (*här följer nr 12*). Nv af þui at ver gatome æigi at sinni ifirseth þau mol sem þer letor kæra firir oss, sakar mikillar fiolskýlldu varrar, vm naudsýniar rikissins, vilium ver oc bioðom at þer hallder allt þat sem herra nikulas ærchi-biskup j vpsalum hæfir skipat æftir þui sem þætta hans transkriptum vattar, þar til sem guð gefr oss þat tom at ver mættem þa skipan a gera sem ýðr mætte sialfum væl lika, Var þætta bref gort .j. tunsbærghi Manadagenn nesta firir huita sunnu, a setta are rikiss vars, herra ake kanceler var jnsiglaðe, en þorstæinn þorstæins son ritaðe.

På baksidan: Presternis Reche Böcker ij Jemphelandt om deres vnderhoolding. (1500-tals hand.)

BERGEN

Den 30 november 1305.

Konung HÅKAN giver *Ragundaborna* ett sigill och utfärdar bestämmelser om dettas förvaring och användning.

Avskrift i *J. Burei Collectanea*, fol. 537, i KB.

Tryckt i DN, XVIII nr 3. I *Bull*, Jemtland og Norge, sid. 40, är brevet översatt.

Hakon, meðh Guds miskunn Noræghs konung¹, son Magnus¹ konungs, sænder allum mannum i *Rafundum*¹ *quædiu* *Guds* ok sina. Ver letom gæra insigli þet² sæm þer skulitt hafa i *Dalenom etc. etc.* Vilium ver, at þet² se gæt i *Rafunder kirkiu* vndir þræmme lasom,

¹ Ordet först utskrivet, sedan bokstäver överstrukna och förkortningstecken använt.

² Felaktigt förkortningstecken.

skal Biorn Jarundar son gæyma æin lykill, annan Stæffan, þridia Olafr bræidhans, æn þæggar ær vm huær þæira kan fra at falla, þa skal æin skilrikr madr i stað hans koma. Skal þar ængi lutr með insiglazt vtan þet sëm mæn taka til raðs a almænnilægo þingi, sva þo at uf se lesit brefet firir þingmannum aðr æn [þet]¹ gilt se. Sva bioðom vær oc, at hværn tima sëm skattar varer takazt saman, at bref gerezt, huat j huærium tækzt, ok sændizt þet bref til var vndir þæssi yðru insigli och þæira sëm skattana taka. Sua bioðom ver oc, at þer ritir os huat i huærium græiddizt i fiorð j skatta vara. Var þetta bref gort i Biorgwin Andres mæssu dagh a vij are rikis vars, oc insiglat með varo secreto.

Anm.: Över brevet, som följer efter nr 7, står: »It annat lijka tolkit». — Under brevet står: »Här felas ike een bokstæf eller flödher, i bådhe brefen». — Avskriften har många rättelser. — I *Burei Collectanea* återfinnes å fol. 770 denna anteckning: Jagh hafuer copien af ett konung Håkons breef i Norrike, ther medh han gaf Jämteland ett signete, som så är: först en sköld medh Norikes wapn et krönt läjon medh en yxe i fremre ramerne; 2:o Sama sköld halle tu lejon som migh tykkes; 3:o Står en karl bak om hwart dera läjonet och skiuter åt läjonet medh ett arest eller bogha. Circumscrip tio så: Sigillum communitatis de Jemtialandia. Datum war så: Var thetta bref giordt i Bioguin Andres mässo dagh a vij åre rikis wars och insiglat medh varo secreto.

17

BERGEN

Den 5 april 1309.

Konung HÅKAN meddelar tröndeborna, att svenskarna anfallit *Jämtland*, samt ger befallning om rikets försvar.

Samtidig vidimation på pergament i norska riksarkivet. (Se nedan!)

Sigill 1: skadat; 2, 3, 4: remsor.

Tryckt i DN, I nr 121.

hakon med guds miskun Noregs konungr sendr allum mannum j þröndøimi *quedi* Guds ok sina ver vilium² at þer vitid at efttir þui sem ver ritadom til yðr fyr meir hafum ver undirstadet at swiar hafa öytt ok ivirgengett eina deild af iemttalande ok þer³ kostgemdosz mikilega vid at standa j mot ok veria þröndøim ok buduzst at vinna þat afttar sem tapazt hafde af varo rikki huar f[i]rir er ver³ þakkum

¹ I avskriften »s» följt av lakun.

² Ordet »yðr» följer överstruket.

³ Ordet tillskrivet ovan raden.

ýdr einkanlega nu sem fyf ok vitid sanlega at ver vilium ýdr þatt met godo ambuna ok þui skulu þer vitta at ver vilium eigi fleiri skip. en fim hafa hedan at sinni ok austar j ferd med oss ok fimttigi manna a. hueriu skipi. þa af han[*dgan*]genom monnum ok mugamonnum sem her[*r*]a petter andres sun ok herra søbiorn hellga sun gera rad firir med þui likum kost af læidangrenom sem till høyrir ok biodom ver full komlega at þeir skýndi sinni ferd. efttir oss sem akafligazst en aller adrer vilium ver at her duelizt eftir¹ ok gøyma þessa lutta landzens ok fara vp j iemttaland þegar ferd gefar till ok reinssa þat ok afttar vinna. æfttir þui sem herra petter andres sun. herra vni petters sun. herra sigurdr loghmadr ok herra serkker. a. austratt ok þeir adrer sem ver hafum skipat her formen gera rad firir ok biodom ver fulkomlega at þer væitid þeim alla lýdni ok efttir lætte ok faret efttir þui fram sem þeir segia ýdr till suasem þa¹ er¹ wer værem sialfer. j. hia ok þess venttom ver at aller se viliugir til at væria landet ok sialfra sinna frid ok frelsi ok gera slikt.² a. ovinum sem huar orkar þetta bref var gortt j þiærgwin lugar dagen nesta efttir paskauiku. a. tiunda are rikis vars her[*r*]a akke kanzsler var insiglade bardr petters sun ritade.

Vidimationen är av följande lydelse:

I[n] nomine domini amen. þat se allum manum kunnict j øfra haulfu j nauma dale att ek petter andres sun audun þorbergs sun. loden. a. bakka ok sigurdr jons sun. saam ok jvir lasom bref vars virdulegs her[*r*]a hakonar konungs heiltt ok oskafett med hangangde insigli er so vattar ord efttir ordde sem her segir — — —

ok [til] sanz vitnizs burdi at þetta er so satt sem fyf segir settum ver firir þetta bref vor insighli. er þat vor þonastadr at þer kozkefer ýdr til at fylgia þessom vars herra bod skapt ok vara forsonk sem fyf nefner ýdr til formanna einkanlægha at þer gerer vt leigdangar ýdran med agefd ok sett aller alburnir at bottolfs vaku med þilikum bunade sem herra paall kan segia ýdr er nu efttir þui gort sem þer badoz. j. vaar at frestat var ferddendne til þessa ok verdir nu þui þettar vid vere gud med ýdr nu ok alla tima. So hofom ver ok til skipat med guðs vilia at nefnder se vi. tigi manna or huerri skipræiðv³

¹ Ordet tillskrivet ovan raden.

² Ordet möjligen överstruket igen.

³ Sista meningen är tillskriven av en annan samtidig hand med samma bläck.

Dom i tvist mellan männen i *Rosbol* och männen i *Dövik* om några myrar och hagar.

Brevet har varit förenat med följande brev.

Jfr följande brev och DN, III nr 1066 (26 jan. 1516).

Original på pergament i RA.

Sigill 1—5: snitt.

Tryckt i DN, IV nr 94; *Persson*, Lockne socken, sid. 150.

Þat se allum monnum kunnight þeim er þetta bref sea eda høyra¹ at su framfærd var a. gor vm mýrar ok hagma þa er rossa bolls menn ok duviker menn hafua længhi vm þrætt þa er þeir kærdozst a. firir sigurdi er þa var sýslumadr. a. iampta lande ok olafue er þa var loghmadr ok a fiordongs þinghi. a. locne næmfdo þeir til tolf menn j.² dom ok at næmfdom dome spurdi loghmadr ef þeir vildu nokorn þan or karlla er þa var næmfdr samþýcti þeir þa huarer tuæghia ok hondom saman toko at þeir skildo þat hafua ok halda af þersso male sæm þersser tolf menn gerdi var j. þerssom dome herra hakon a rødgne, ræidar. a. sors haughi, nichulas a. nætistadam sirikr olafs son trion bonde, anundr a lundi. klifuende. a. skutu, asmundr a hauk assnese anundr. j. ber øy, farþæghn vestan ar, askæl. a. slanddrunghom, rødikr. j. lokom ok til sannýnda her vm at ver dømndom rossabolls monnum fyr sagdar mýrar ok hagma þa sættom ver vor jnsigli [*firir*] þetta bref er gort var, a. þrettanda are rikis výrdulegs herra hakonar noregs konongs hins korunada.

¹ Orden »*Quediu Guds ok sina*» följa därefter överstrukna.

² Här liksom i flera följande brev användes en speciell j-typ, ofta av hög höjd.

NIDAROS

Den 2 maj 1313.

Konung HÅKAN stadfäster en dom i tvist mellan männen i *Rosshol* och männen i *Dövik* om några myrar och hagar.

Brevet har varit förenat med föregående brev.

Jfr föregående brev och DN, III nr 1066.

Original på pergament i RA.

Sigill 1: snitt.

Tryckt i DN, IV nr 102; *Persson*, Lockne socken, sid. 150.

Hakon medr gudz miskun Noregs konongr sendr allum monnum j. [j]ampta lande þeim er þetta bref sea eda høyra *Quediu Guds ok sina* ver saom opet bref vndir insiglum herra sigurdr þores sonar, herra hakonar profast. a. rødene Olafs loghmandz ok ræidars a sozshaughi er her fylgir varo brefe ok vattar vm prof þat ok Randsak er þeir hafua tæikit vm myrar ok hagma nokora mællom Rossabolls manna ok dufu vikar manna Ok af þui at oss sýntizst þat prof ok randzsak rett ok logleght, æftir þui sëm þat er loglegha gort firirbiodom ver huærium þenna satmala at riufua eda rofsmenn til at fa Nema huær sëm þat gerer vili sliku firir suara sëm logbok vattar þeim. a. hendr er rýfuir loglegghan satmala ok þa skipan er konongr sealfuer stadfestir medr sino brefe var þetta bref gort. j. Nidarose krosmessu æftan. A. fiurthanda are rikis vars herra biarne Audunar son jnsiglade En þorðr klærkr ritade.

Augusti 1315 - Augusti 1316.

UNE PETERSSON och lagmannen OLOF bestämma gränsen för *Aspås*männens land.

Se följande brev nr 21, med vilket detta har varit förenat.

Original på pergament i RA.

Sigill 1 och 2: snitt.

Tryckt i DS nr 2044; DN, IV nr 116 samt delvis i *Geijer*, Konungens allmänning och socknarna i västra Jämtland år 1351. (Fornvårdaren VII: 3—4, sid. 24 o. f.) I *Bull*, Jemtland og Norge, sid. 91, är detta brev översatt.

allum monnum þeim sëm þetta bref sia ædr høyra sændr vni peters son olafer lagmadr *quediu guds ok sina* mit gerom ýdar kun-

niggt at anundr bonde kærde firir okkar at kættl hans var broten [ok] mýsþýrmt fangum hans firir vestan solóyium¹ bæk þer sœm han hugdi almenning vera En aspasu men kallado sin ægin lond vera profade mit þer eftir sœm jnvirduligast vm minningar men ok eftir gangu, sýndist okar ok margum addrum godom monnum þesser minning host vera er þær suoro óystæin kamse sigurdr vxhi ok pall vidr sio i mind ok i merki or kialla mýra bæk ok j langu ok skiptir hon til þes er vidr taka landogs afrad ok sua i bælgisio ok sua after j kiala mýra bækken ok j afradz gildi hus as manna ok til sannýnda her vm sættom mit okor jnsigli firir þetta bref er gort var a siauttanda are Rikis okars virduligs herra hakonar noregs konongs hins korrunada

På övre kanten: N:o 1.

På baksidan: Lit. Ringsta (N. J. Ekdahls hand) —

Innehollet: En skogstract, hvars namn ej omröres, tilldömd Anundr Bonde att, emot halfva afraden till kronan, till hälften med Husåsboerne få nytja. Denna skogs-tract är utstakad med följande märken: det första vid Kälamyrbäckken; hvarifrån skillnaden gick efter halfva Lågan, intill dess att Landöboernes afrads-skog mötte: så vidare till Bälgsjön, och följde slutligen halfva Kälamyrbäckken. Brevets ålder är ifrån år 1317. Hvem Anundr Bonde varit, och hvar han bodt, förmäles icke. (1800-tals hand. Densamma som gjort påteckningen på följande brev.)

21

Augusti 1315 - Augusti 1316.

UNE PETERSSON och lagmannen OLOF bestämma gränsen för *Aspås*männens land.

Översättning 1596 av föregående brev.

Pergament i RA.

Sigill 1 och 2: snitt. Brevet har varit hophängt med föregående brev.

Tryckt i DS nr 2044 a.

Allom manom dem som dette breff see och höre, sender Wnj Peder-sönn Olluff laugmandtt medh Gudhz miskundh. Wij gere eder kunniggt, att Anundh Bonnde klagede för oss, att hanns madkiell wor sönder

¹ Kan möjligen läsas: salóyiu.

bröttenn och andenn forfang wor hanom skiedh westenn for Solöbye beck, da hannd meenntte allmening were, och Aspaasse mendh kallede dett sinn eginn skoug were. Proffuede wij effter som de wyrdeligste och beste mendh haffde wdj hukomellsse, och syunis oss och mange andndre goide mendh denne mening höijeste were. Och dett suore Östenn Kamssee, Siuordtt Wiuhe och Pouell wiidtt siönn ij minndett were mercker. Förste mercke er Kiellmyre beck, mitt for Styrssmör-hollmenn, och ij Lanngaa, och skipter hun indh till diss wid tager Lanndugs affradh, och saa ij Belgsiöö eller Trettkiernn, der fra ij Kiellmyr kielle, och saa atter ij Kiellemyre beckenn, och tiill affradtz skouginn huss Aass mendernis. Och att saa wdj sanndhed er setter wij wore indseigler för dette breff, som giortt wor paa sy[tt]ennde riges aare wor wyrdeligeste herris Haackenn Norigis kronede koningh.

Vidimationen är av följande lydelse:

Att dette er en rett copie aff ett gamelltt pergamenttz breff, som her houp fest er, lydendes som *forschrefuitt* staar haffue wij Peder Tomissön och herr Peder Anderssön sogne prest ij Bryndflou, effter wor yderste formue och forstand for-dannsked haffue. Till ydermere beuiss haffue wij wore signetter her nedenn wnder henge [latet] den 4 junj anno 96 — dog skulle Söndermyre laxmendt ij wester [aa]ssen haffue dett ij kong:e May[...] fogidtz minde[...] samme affradtz lanndtt.

På övre kanten: N:o 2.

På baksidan: Lit. Ringsta (N. J. Ekdahls hand) —

Detta bref inneholler en dansk öfversättning af brefvet N:o 1, men har åtskilliga tilläggningar. De i förra brefvet anförda råmärken lyda här sålunda: Första märket är i Kiellmyre-bäck, midt för Fyrsmörs-hollmen, och i Långan, som sedan utgör råskillnaden intill dess, att Landö-afradsskog möter. Därifrån går linien till Belgsjö eller Trettkärn: sedan till Kiellmyr-kielle: så vidare åter i Kiellmyr-bäcken ända intill Husåsboernes afradsskog.

Slutligen nämnes, att år 1596, då denna öfversättning gjordes, voro Wästeråsens byemän lagsmän el. samägande till Söndermyran. (1800-tals hand. Densamma, som gjort påteckningen på föregående brev.)

Utdrag ur längd å avgiften till lösen av pallium åt ärkebiskop OLOF.
 Registrum Ecclesie Upsalensis, pag. 242 (fol. 146) i RA.
 Tryckt i DS nr 2043.

Anno Domini m^o ccc^o xvj^o colligebatur subsidium pallii per modum
 infra scriptum,

Item de terra Iæmpcie pro subsidio pallii

Primo de ecclesia Ræfsundum iii oras curatus ibidem vi oras

Item de ecclesia Sundasyo iii oras curatus ibidem vi oras

» » » Brundflo j marcham curatus ibidem ii marchas

» » ecclesie Lupne dimidiam marcham curatus ibidem j marcham

» » ecclesia Næs cum annexa vii oras curatus ibidem xiiii oras

» » » Biærgh iii oras curatus ibidem vi oras

» » » Ofwike j marcham curatus ii marchas

» » » Sundum vi oras curatus xii oras.

» ecclesia Haal iii oras et curatus vi oras

» » Karl iii oras curatus vi oras

» » Ara dimidiam marcham curatus j marcham

» » Alsne vi oras curatus xii oras

» » Aflodal vi oras curatus xii oras

» » Rødhinø j marcham curatus ii marchas

» » Frøsø dimidiam marcham curatus vnam marcham

» » Aas dimidiam marcham curatus j marcham

» » Liith¹ j marcham curatus duas marchas

» » Hambradal vi oras curatus xii

» » Rafundhe vi oras curatus xii oras

» » Rothakiæl ii oras curatus dimidiam marcham

Summa xxxviii marche cum ii oris.

Översättning.

År 1316 insamlades avgiften för lösen av pallium på nedan angivet sätt.

Likaledes från Jämtland till avgift för pallium först från

¹ Felskrivning »lj» före »liith», raderad.

Refsunds socken 3 öre, kyrkoherden därstädes 6 öre.

Vidare från Sundsjö	socken	3 öre,	kyrkoherden därstädes	6 öre.
» Brunflo	»	1 mark,	»	2 mark.
» Lockne	»	½ mark,	»	1 » .
» Näs	»	m. annex 7 öre,	»	14 öre.
» Bergs	»	3 öre,	»	6 öre.
» Ovikens	»	1 mark,	»	2 mark.
» Sunne	»	6 öre,	»	12 öre.
» Hallens	»	3 öre,	»	6 öre.
» Kalls	»	3 öre,	»	6 öre.
» Åre	»	½ mark,	»	1 mark.
» Alsens	»	6 öre,	»	12 öre.
» Offerdals	»	6 öre,	»	12 öre.
» Rödöns	»	1 mark,	»	2 mark.
» Frösö	»	½ mark,	»	1 mark.
» Ås	»	½ mark,	»	1 mark.
» Lits	»	1 mark,	»	2 mark.
» Hammerdals	»	6 öre,	»	12 öre.
» Ragunda	»	6 öre,	»	12 öre.
» Hällesjö	»	2 öre,	»	½ mark.
Summa 38 mark och 2 öre.				

Utdrag ur Taxa för *Uppsala* stift över det av konciliet i *Vienne* genom CLEMENS V påbjudna sexårstiondet.

Registrum Ecclesie Upsalensis, pag. 235 (fol. 142 v.) i RA.

Tryckt i DS nr 1946; Acta pontificum Svecica, I, Acta cameralia, nr 160.

Taxus decime sexennalis. Anno Domini m^o ecc^o quartodecimo decima sexennalis inposita per dominum Clementem papam quintum in concilio Viennensi secundum taxationem dominorum Mathie canonici Vpsalensis et Inguari de Birium felicis memorie collectorum eiusdem ad hoc specialiter iuratorum colligebatur in Tiundia de singulis dignitatibus et beneficiis per modum seu ordinem infrascriptum videlicet

Jiæmcia

De Sundasio cum annexa dimidiam marcham denariorum

» Ropsundum cum annexa dimidiam marcham denariorum

- De Brunflo cum annexa vi oras denariorum
 » Lopno vi oras denariorum
 » Haknas cum annexa vi oras denariorum
 » Biergh ii oras denariorum
 » Owik cum annexa vi oras denariorum
 » Sundum cum annexa vi oras denariorum
 » Ha[ll]inni¹ cum annexa dimidiam marcham denariorum
 » Vndansakir cum annexa ii oras denariorum
 » Arum cum annexa ii oras denariorum
 » Alsnø cum annexa vi oras denariorum
 » Afflodal vi oras denariorum
 » Rødhine cum annexa j marcham denariorum
 » Frøsø cum annexa vj oras denariorum
 » Aas cum annexa dimidiam marcham denariorum
 » Hambradal cum annexa vj oras denariorum
 » Lith cum annexa vi oras denariorum
 » Raghwigi cum annexa dimidiam marcham denariorum
 » Rotakyl cum annexa ii oras denariorum

Summa premissorum de Helsingia Angermannia et Iæmpcia quin-
 quaginta septem marche cum ii solidis

Summa totalis omnium premissorum de tota dyocesi Vpsalensi sex-
 cente triginta nouem marche cum quinque oris denariorum monete
 vsualis Anno Domini m^o ccc^o quintodecimo et singulis quatuor annis
 sexenni sequentibus colligebatur dicta decima per modum prenotatum
 tam de bonis mense archiepiscopalis quam de dignitatibus et prebendis
 canonicorum ac quibuscumque beneficiis ecclesiasticis tocius dyocesis
 Vpsalensis

Översättning.

Sexårsgården. Den sexårsgård, som år 1314 på kyrkomötet i Vienne hade på-
 bjudits av påven Clemens V enligt taxering av hans för detta ändamål särskilt
 edsvurna inkassare, kaniken Mattias i Uppsala och Ingvar i Börje, salig i åmin-
 nelse, insamlades i Tiunda från varje innehavare av högre poster och från varje
 prästgäll på det sätt och i den ordning, som nedan angives. — — — —

¹ I texten »hainni».

Jämtland.

Från Sundsjö	med annex	½ mark	penningar.
» Revsund	» »	½ »	»
» Brunflo	» »	6 öre.	
» Lockne		6 öre.	
» Hackås	med annex	6 öre.	
» Berg		2 öre.	
» Oviken	med annex	6 öre.	
» Sunne	» »	6 öre.	
» Hallen	» »	½ mark	penningar.
» Undersåker	» »	2 öre.	
» Åre	» »	2 öre.	
» Alsen	» »	6 öre.	
» Offerdal		6 öre.	
» Rödön	med annex	1 mark	penningar.
» Frösön	» »	6 öre.	
» Ås	» »	½ mark	penningar.
» Hammerdal	» »	6 öre.	
» Lit	» »	6 »	
» Ragunda	» »	½ mark	penningar.
» Hällesjö	» »	2 öre	

Summan av insända bidrag från Hälsingland, Ångermanland och Jämtland utgör 57 mark och 2 örtugar.

Totalsumman av alla insända bidrag från hela Uppsala stift är 639 mark och 5 öre i gängse mynt.

År 1315 och de 4 följande åren i 6-årsperioden insamlades denna tionde på förut angivet sätt såväl från ärkebiskopsbordet som från högre poster och kanikernas prebenden samt alla kyrkliga gäll i hela Uppsala stift.

Anteckning om ärkebiskop OLOFS visitationsresa i *Jämtland* 1319.
Registrum Ecclesie Upsalensis, pag. 246 (fol. 148) i RA.
Tryckt i DS nr 2218.

Cursus et ordo quem fecit dominus Nicolaus archiepiscopus in
visitando ecclesias dyocesis Vpsalensis est iste

Postea anno m^occc^oxvj dominus Olaus dei gracia electus Vpsa-
lensis consecratus visitauit ecclesias infrascriptas — — — — —

Die circumcisionis¹ anno videlicet Domini m^o ccc^o xix^o

Deinde Tunir

- » Stædthi
- » Thorp
- » Borgasio
- » Brecku
- » Refsundir
- » Brunflo
- » Loptne
- » Haknes
- » Afwich
- » Sundum
- » Hallinni
- » Alsni
- » Aflodal
- » Rødhene
- » Frøsghe
- » Lith²
- » Hambradal

Översättning.

Detta är den resplan, som ärkebiskop N. följde vid visitationen av församlingarna i Uppsala stift. — — — — —

Sedermåra år 1316 visiterade herr Olof, med Guds nåd utvald och invigd ärkebiskop i Uppsala, nedanstående församlingar

På omskårelsens dag (1 jan.) år 1319.

- Dårpå Tuna
- » Stöde
 - » Torp
 - » Borgsjö
 - » Bråcke
 - » Revsund
 - » Brunflo
 - » Lockne

¹ Ordet »domini» följer överstruket.

² Ordet har ursprungligen varit skrivet »litti», men är senare ändrat till »lith».

- Därpå Hackås
- » Oviken
- » Sunne
- » Hallen
- » Alsen
- » Offerdal
- » Rödön
- » Frösön
- » Lit
- » Hammerdal.

Ärkebiskop OLOF tager i sitt och kyrkans hägn åbon på själstugan i *Ragunda-skogen*.

Jfr nr:s 4, 5, 8—11, 13, 14, 32—34, 55.

Original på pergament i RA.

(Vidimerad avskrift 1346 se nr 55).

Sigill 1: bevarat.

Tryckt i DS nr 2183.

Vniuersis presentes litteras inspecturis. Olauus diuina miseracione archiepiscopus Vpsalensis. salutem in Domino sempiternam. Tenore presencium constare volumus omnibus euidenter, quod nos incolam hospitalis dicti sialastuwu in silua Reffhundum terre Jampcie, nostre dyocesis, ac predij pertinentis ad ipsum, sub beatorum, Laurencij et Ericsi martyrum, ac ecclesie nostre Vpsalensis et nostram protectionem recipimus, inhibentes omnibus et singulis firmiter et districte, ne quis, eum aut familiares suos, secum inhibi seruientes, indebite molestare, vel aggrauare presumat. Inhibemus eciam districtius, ut nullus eundem, racione predij memorati sibi causa hospitalitatis assignati, prout per litteras plurium predecessorum nostrorum, exinde confectas, plenius continetur, censuum, talliarum, vel exactionum quarumlibet, impositione vexare seu molestare presumat. Datum apud ecclesiam Lijt. anno Domini. m^o. ccc^o. xix^o. iiij^o. jdus februarij.

På övre kanten: 1319.

På nedre kanten: 4.

På baksidan: Förswarsbref angående Siälestufwan på Rawunda skog i Jämteland. (1600-tals hand.)

Olof, med Guds nåd ärkebiskop i Uppsala, hälsar alla, som se detta brev, evärdeligen med vår Herre. Genom detta brev vilja vi göra vederligt för alla, att vi taga åbon å ett härbärke, den s. k. själastugan, med därtill hörande jord på Ragundaskogen i Jämtland inom vårt stift i martyrerna S:t Laurentii och S:t Eriks, vår Uppsala kyrkas och vårt skydd, förbudande alla och envar på det bestämdaste, att någon fördristar sig att otillbörligt oroa och betunga honom eller dem, som äro där i hans tjänst. Vi förbjuda även strängt, att någon i fråga om den förut omnämnda jord, som blivit honom tilldelad för gästningens uppehållande, såsom utförligare angives i därefter utfärdade skrivelser från många av mina företrädare, fördristar sig att genom påläggande av avrad, skatter och gårdar av vad slag det vara må oroa honom eller bereda honom obehag. Givet vid Lits kyrka d. 10 febr. 1319.

Anteckning om gränsrån mellan *Hälsingland* och *Dalarna*.

Gammal avskrift i Ore kyrkoarkiv, vol. I: 1.

Tryckt i Dipl. Dalek. nr 10.

Så långtt finnes emillan rån som ähr emillan Helsingelandh och Dalarna.

Förste rå ähr liggandes öster söder, ifrån Ammurs bölle fem mijll; ifrån Ammundsbölle heter Glottertufun; der ifrå och till Flatteklitt ähr en mijll, rett wester nor till Ormebergh; dedan rårett till Tångesiöbergh, der emillan ähr 1 mijll och rett wester nor; dädan rårett ähr en mijll till Aspeknoll, dedan rårett till Salmebortt, der emillan ähr två mijll; dedan rårett wester nor till Nysiöbeck, der emillan förb:de rå ähr en mijll; dedan ifrå Nysiöbäch och till Hofwehögst ähr en mijll; ifrån Hofwehögst rårett till Klöfwehell, der emillan ähr 4 mijll; denne här hell¹ ligger i en elf, heter Wågan i samma hell der ähr ähnderån, och der skils ått Dalarna och Helsingelandh och Herredall.

Denne Wågan kommer ifrå Herredall och till Alta kiörkia, dädan till Bolnäs, dädan till Söderalle sokn; der löper hon i hafwett.

¹ Senare möjligen ändrat till »häll».

LOCKNE

Den 4 februari 1324.

Ärkebiskop OLOF upplåter sin tredjedel i *Södergård* i *Brunflo* med tillhörande fiske i *Gimån* m. m. åt kyrkan med villkor att han vart tredje år erhåller två timmer gråverk.

Original på pergament i RA.

Sigill 1: skadat.

Tryckt i DS nr 2448; i *Persson*, Bräcke socken, sid. 42; i *Persson*, Refsunds socken, II, sid. 84.

Vniuersis presentes litteras inspecturis. Olauus diuina miseracione archiepiscopus Vpsalensis. salutem in Domino sempiternam. Noueritis, quod nos predium nostrum, in Sudragardhe in Brunnflo, id est terciam partem ipsius ville, vna cum piscatura in Gimn, eidem tercie parti adiacente, nec non et terciam partem oblacionum in ecclesia Brunnflo proueniencium, nobis debitam, ipsi ecclesie et eius tutoribus ex parte eiusdem, sub annua pensione dimittimus, jta videlicet, quod tutores ipsi, de predio, piscatura ac oblacionibus predictis, duas timbrias pellium variarum legaliter vendibilium, quolibet triennio circa principium januarij, vt tamen iam ad duos annos incipiant, nobis persoluere teneantur. qua solucione nobis facta, perpetuo reddimus nos contentos. In cuius rei testimonium. sigillum nostrum presentibus est appensum. Datum apud ecclesiam Luffni anno Domini. m^o. ccc^o. xxiii^o. in crastino beati Blasij, martyris.

På baksidan: Upl kkr (blyerts 1600-talet) — Super Sudragardhe in Brunfflo archiepiscopus ecclesie et tutoribus dimittit terciam partem tam piscature quam oblacionum sub annua pensione (1300 tals hand?) — Uppsala domkyrkas arkivsignum.

Översättning.

Olof, med Guds nåd ärkebiskop i Uppsala, hälsar alla som se detta brev, evärdeligen med vår Herre. Det skall vara eder veterligt, att vi överlämna vår egen- dom i Södergård i Brunflo, d. v. s. tredjedelen av själva gården jämte fisket i Gimån, som hör till samma tredjedel, och likaså den oss tillkommande tredjedelen av de i Brunflo kyrka inflytande kollekterna till själva kyrkan och dess kyrkovårdar med villkor av en årlig avgift, nämligen så, att kyrkovårdarna själva av gården, fisket och de förut nämnda kollekterna äro skyldiga att betala till oss två timmer lagligen säljbara (ekorr)skinn vart tredje år i början av januari, dock så, att de börja redan om två år. Sedan detta betalats till oss, förklara vi oss för alltid nöjda. Till bevis härpå har vårt sigill blivit fäst vid detta brev. Givet vid Lockne kyrka år 1324 dagen efter martyren S:t Blasius' dag.

Biskop AUDFINN i *Bergen* förklarar, på anhållan av ärkebiskop OLOF i *Uppsala*, diakonen AGMUND SÆFINNSSON, som nu vistas i *Jämtland*, fri från sina plikter mot *Bergens* biskopsdöme.

Tryckt efter DN, V nr 70.

Venerabili in Christo patri ac domino domino Olavo, miseracione divina archiepiscopo Upsalensi, Audfinnus eadem gracia episcopus Bergen-sis salutem in Domino sempiternam. Quia pro Ogmundo Sefinni nostre dyocesis in dyaconatus ordine constituto nunc in Jamcia vestre dyocesis quadam provincia commorante, vestra nobis reverenda paternitas scribere dignabatur, ut eum a cura nostre sedis absolvendum vestre iurisdictioni per patentes nostras litteras dimittere curaremus, nos igitur vestris precibus inclinati, ipsum a cura et regimine nostre sedis absolutum dimittimus per presentes, supplicantes quatinus eidem in vestrarum ovium numerum iam recepto prout status ipsius requirit et meritum in aliquo competenti beneficio dignemini providere. Datum Bergis tertio nonas maii anno Domini millesimo ccc^o. xxiii^o.

Översättning.

Till den i Kristus vördade fadern och herren, herr Olof, med Guds nåd ärkebiskop i Uppsala, sänder Audfinn, med samma nåd biskop i Bergen, sin hälsning evärdeligen med vår Herre. Alldenstund ni, vördnadsvärde fader, värdigades skriva till oss till förmån för Agmund Sæfinnsson, som är insatt i diakongraden och nu vistas i Jämtland, en provins i edert stift, (med anhållan) att vi måtte befria honom från själavården inom vårt biskopsdöme och genom vårt öppna brev överföra honom till eder jurisdiktion, så förklara vi honom fri från vårt biskopsdömes själavård och styrelse och överlämna honom genom detta brev, i det vi bedja, att ni värdigas tilldela honom, som redan är upptagen bland antalet av edra får, ett passande ämbete, såsom hans ställning och förtjänster kräva. Givet i Bergen d. 5 maj 1324.

Konung MAGNUS befäller sysslomannen HALLSTEN TORLEIVSSON och lagmannen ARNE eller GUDMUND »a roæimi», herr HALLSTENS fogde, att noga rannsaka om den åverkan, som flere män förövat på ärkebiskop OLOFS i *Uppsala* fiske i *Ragunda*.

Jfr nr 30, 31, 35, 39, 40, 54, 66.

Original på pergament i RA.

Sigill 1: skadat; 2: snitt.

Tryckt i DS nr 2568; DN, IV nr 168.

Magnus med guds miskun Noregs Swýa ok Gota konungr sændir herra Halstæini þollæifs syni sýslumanne ok arna loghmanne sinum j jæmtalande eda gudmundi a roæimi vmbodes manne herra Halstæins *Quediu Guds* ok sina vyrduleger herra ok vin var hin kæraste Olafuer Erchebiskup j vpsalum tede herra Erllingi vidkunner syni drotzseta varom ok þæim varom godom monnum af Norege sæm nestom varo komner till vaar till liodusa, at ýmisir men j jæmtalande vnada fiski hans j rofwnd mote loghum ok rettyndum Þui er þat fulkomet bod vart ok sanner vili at þer profuer þetta maall sæm inuerdalegazst hiauerandom vmbodesmanne herra erchebiskups, ok þæim sæm maleno æigu at suara ok ret gerer herra erchebiskupi eda hans vmbodesmanne æptir loghum a þæim sæm þer finnr at ranglegar agangit hafua væit fyrnæfndi fiski æptir þui sæm þer vilir suara firir gudi ok os ok Laater þetta med ængumote Ok till sanz vitnisburdi setti med varo insigli herra Erllinger vidkunner son drotzsete var sit insigli firir þetta bref er gort var a baghahuusi þorsdaghennesta firir margrettomesso a seaunda are rikis vars þjwar auduner son Ritade

På övre kanten: på des 7 Reg.år (blyerts 1600-talshand).

På baksidan: Litera adjudicatoria piscature Raghundh in Jempcia. — Uppsala domkyrkas arkivsignum.

Den 7 mars 1331.

Ärkebiskop OLOF träffar å egna och JOHAN INGEMARSSONS vägnar avtal med TORALD i Fors om ett fiske.

Jfr nr 29, 31, 35, 39, 40, 54, 66.

Original på pergament i RA.

Sigill: inga spår efter besegling.

Tryckt i DS nr 2835.

Vniuersis presentes litteras inspecturis, Olauus diuina miseracione archiepiscopus Vpsalensis, salutem in Domino sempiternam, Noueritis nos ex parte nostra et discreti viri Johannis Ingimarsson, cum Thoraldo vicino nostro in Forsse, super piscatura quam simul habemus, in torrente ibidem conuencionem fecisse in hunc modum, videlicet quod idem Thoraldus vna nobiscum, in antiquo edificio torrentis eiusdem, habere debeat medietatem, jn edificio vero quod ibidem de nouo constructum existit, quartam partem, Datum anno Domini. m^o, ccc^o, xxx^o primo, nonis marcii

På övre kanten: En föreningskrifft 1331 (1600-tals hand).

I nedre kanten: 3.

På baksidan: litere (ett ord utplånat) archiepiscopal... super (tre ord överstrukna) Forss jn Jempcia (1300- el. 1400-tals hand). — Uppsala domkyrkas arkivsignum.

Översättning.

Olof, med Guds nåd ärkebiskop i Uppsala, hälsar alla, som se detta brev, evärdeligen med vår Herre. I skolen veta, att vi å egna och den hederlige mannen Johan Ingemarssons vägnar träffat avtal med vår granne Torald i Fors om det fiske, som vi hava tillsammans i en ström därstädes, på det sätt, att han skall hava hälften mot oss i den gamla byggnaden i denna ström, men en fjärdedel i den nyuppförda, som finnes där. Givet d. 7 mars 1331.

Den 23 maj 1331.

JOHAN INGEMARSSON uppgiver, huru han och ärkebiskop OLOF delat vissa lägenheter, bl. a. ett fiske i *Ragunda* och gården *Fors*.

Jfr nr 29, 30, 35, 39, 40, 54, 66.

Original på pergament i RA.

Sigill 1: sigillet med den ur brevet klippta remsan saknas.

Tryckt i DS nr 2850.

Omnibus presentes litteras visuris vel audituris, Johannes [Ingim]ars-son salutem in Domino sempiternam Constare volo per presentes quod possessiones infrascripta[s] quas venerabilis pater, dominus Olaws diuina miseracione archiepiscopus Vpsalensis, et ego insimul [p]ossidemus, videlicet Wæristadhæ Dingilsø cum piscatura dicta Dumbæ, ac torrente nostro com[mu]ni in Rawndum, cum quarta parte ville Fors ibidem situate, inter nos ipse et ego, taliter duximus diuidendas, quod ipse dominus archiepiscopus habere debeat pro se, et curam ab eo in posterum habituris piscaturam in Rawndi, cum quarta parte ville Fors superius nominate, ego vero habere debeam pro me meisque heredibus predia in Værisstadhum et Dingilsø, cum piscatura Dumbæ predictis, tali inter nos super premissis prehabita sponsione, quod si aliqua de eisdem a quoquam inpeti contigerit vel euinci, mutuo nobis de euiccione cauere debeamus lapsu temporis non obstante, Piscaturas autem in ampribus Sukubyskiu et Lulu, in quorum primo quilibet nostrum medietatem, in altera vero, quilibet nostrum terciam partem possidere dinoscitur, habere debebimus sicut hactenus fuerat consuetum, Datum anno Domini, m^o ccc^o, xxx^o, primo feria quinta pentecostes

På övre kanten: Skifftesbref 1331 (1600-tals hand).

På nedre kanten: 17.

På baksidan: Littera permutacionis prediorum facta inter dominum Olaum archiepiscopum et Iohannem Ingimarsson. (1300-tals hand) quarta pars ville Forss cum piscatura in Rawndum cedat archiepiscopo (senare hand). — Uppsala domkyrkas arkivsignum. — Annat arkivsignum.

Översättning.

Johan Ingemarsson hälsar alla, som se eller höra detta brev, evärdeligen med vår Herre. Genom detta brev vill jag göra vederligt, att de lägenheter, som den vördnadsvärde fadern, herr Olof, med Guds nåd ärkebiskop i Uppsala, och jag tillsammans äga, nämligen Värsta och Dingersjö med ett fiskevatten, kallat »Dumbæ»,

och vår gemensamma ström i Ragunda jämte fjärde delen i gården Fors därstädes hava vi ansett böra delas emellan oss på sådant sätt, att herr ärkebiskopen själv för egen del och dem, som efter honom komma att ha själavården om hand, skall ha fisket i Ragunda jämte fjärdedelen i den ovan nämnda gården Fors, men jag skall för mig och mina arvingar ha godsens i Värsta och Dingersjö med det förut nämnda »Dumbæ» fiske, varvid vi beträffande det föregående förbundet oss, att om något av detta skulle bli föremål för återvinningsanspråk från någon, böra vi ömsesidigt skaffa oss säkerhet mot detta.

Men fiskena i »Sukubyskin» och Lule åar — i det förra av dessa äger, som nogsammt är känt, var och en av oss hälften men i det andra var och en av oss tredjedelen — skola vi bibehålla såsom det hittills varit vanligt.

Givet år 1331 d. 23 maj.

RAGUNDA

Den 27 januari 1333.

Lagman ARNFINN SIGURDSSON m. fl. intyga, att sysslomannen GUTTORM HELGESSON skänkt en jord *Ansjö* till kapellet på *Ragundaskogen*.

Jfr nr 4, 5, 8—11, 13, 14, 25, 33, 34, 55.

Original på pergament i RA. Vidimation den 5 februari 1346, varur originalets skadade text supplerats (se nr 56 och följande brev).

Sigill 1: skadat; 2, 4: bevarade; 3: remsa.

Tryckt i DS nr 2962; DN, IV nr 201.

Ollum monnum þæim sem þætta bref Sæia æda hœyra sænda arnfinner Siugurdar son loghmadr i Jamtalande gummi a rœya stodum Jvar arna Son gudbrandr siugurdar Son. *Quædiu. Guds.* ok sina ver gerum ýdr kunniktt at odens dagin nesta [ef]tir paals mœsso um vætræn a xiiii are rikis vars výrdulighs herra magnusar m[æd guds] miskunn noreghs swia ok gota konongns varom mer i sæstofonne mæd herra gudþ[orme helg]a sýni sýslumanne J iamtalande hia stofokarlænom a[r]ofundum ok hœyr[dom a at] fýrnefdr herra gudþormer hællga son gaf lodne þor[e]s sýni fiugura ma[rka kaup] ok tuttughu j iord þæiri er ansa sior hætitir ok [li]gger mæd jord eilifs i ansa si[o mæd o]llum lunnendum sem til hafa lægit fra forno ok ný innan gards ok vttan friallsa ok akærolausa firir huærium manne mæd þæim hætte at fýrnefd jord skal euenliga liggia vndir kapællona a rofunda skoge en loden ok hans ærfingiar skolo friallsliga býggia ok bœla ofnæfda jord æ mædin þæir þiona dýgliga fýrnefdre kapælllo varo þæsser faster at peter a kollstodum jorunde væstan æid

thomas a flaune roallde i hamars garde thofe a huærfsase biorn a nesi. asbiorn i dupvik wllfer i niærda¹ ok til sans vitnisburdar varrar hia væro sættum ver var jnsigli firir þætta bref er gortt var degi ok are sem fyr segir.

På nedre kanten: 5.

På baksidan: De sýælasthuw in silua Ræffundum (1300-tals hand) — på det 14:de Kong Magni regementzårh (blyerts 1600-tals hand).

33

Den 27 januari 1333.

RAGUNDA

Lagman ARNFINN SIGURDSSON m. fl. intyga, att sysslomannen GUTTORM HELGESSON skänkt en jord *Ansjö* till kapellet i *Ragundaskogen*.

Översättning av vidimationen 1346 på papper från 1400-talet i RA (nr 57). (Se föregående brev.)

Jfr nr:is 4, 5, 8—11, 13, 14, 25, 32, 34, 55.

Tryckt i DS nr 2962 a; *Hadorph*, Sanct Olaffs Saga, där vidimationsmeningen medtagits, varför brevet daterats 1346.

Allom mannum them som *thetta* breff see eller høra sēnda arfinder siwgurdeson laghmader J Jæmptalande, gunni A røastadom Jwar arnason gudbrander sigurdason gudz helso oc sina Wi gørom idher kunnokt at odensdagen næst epter sancti pawels dagh om winthren Aa xiiij Aare rikis wars nadogx herra Magnussa med gudz miscund Nørgis swea oc gotha konunx warom wj j reth staffwm med herra gothorme helgasyni syslamanne j Jæmptalande nær stoghukarlenom A raghunde Oc hørdom At fornempde² herre gudbrander helgason gaff lodhne thares syni xxiiij marc for jord som Ansasyo hether oc liggher med jordh eleffs j Ansasyo med allom tillaghom som ther tillighat hafua fraa forne oc nye Jnnan gardz oc vthan, friia oc akæra-løsa for huariom manne med them forordhom At fornempda jord seal æwinnelica liggia vnder Cappalet A ragunde skooge Oc ludhen oc hans ærfuingia scula frii byggia A nempde jord A mædhen the tiæna fornempda Capelle Tesse waro faste Aat peder A kolstadom Jærunder westanwid, thomas A flanne ragualder j hawarsgarde tofwe j hwærfs-Ase, biørn A næsi Esbiørn j diwpwik wlfuir j nærda Oc til sanne withnis byrd thet wi ther nær waro sætthom wi wart Jncigle for *thetta* breff som giort ær Aar oc daghi som forscrifuat staar

¹ Bokstaven »i» är senare tillskriven ovan raden.

² Stavelsen »gud» följer överstruken.

Ärkebiskop PETER tager åbon på själastugan på *Ragundaskogen* LUDHIN TORESSON och hans gods under sitt och kyrkans beskydd.

Jfr nr:is 4, 5, 8—11, 13, 14, 25, 32, 33, 55.

Avskrift i vidimationen den 3 februari 1346 på pergament i RA.

(Se nr 55.) Finnes även i Registrum Ecclesie Upsalensis.

Tryckt i DS nr 3124.

Vniuersis presentes litteras inspecturis, frater Petrus diuina miseratione archiepiscopus Vpsalensis. salutem in Domino sempiternam, Tenorepresencium constare volumus omnibus euidenter, quod nos Ludhinum Thoriri incolam hospitalis dicti sielastuw in silua Rafwudum terre Iæmpcie nostre dyocesis. ac predij pertinentis ad ipsum sub beatorum Laurencij et Erics martirum, ac ecclesie nostre vpsalensis et nostram proteccionem recipimus, jnhibentes omnibus et singulis firmiter et districte, ne quis eum, aut familiares suos secum inibi seruientes, indebite molestare seu aggrauare presumat, Jnhibemus eciam districtius, vt nullus eundem racione predij memorati, sibi causa hospitalitatis assignati, prout per litteras plurium predecessorum nostrorum exinde confectas plenius continetur, censuum talliarum, vel exactionum quarumlibet inposicione vexare seu molestare presumat, Datum apud ecclesiam Fors, anno, Domini. millesimo, tricentesimo, tricesimo. quinto, in sabbato proximo ante dominicam reminiscere

Översättning.

Peter, med Guds nåd ärkebiskop i Uppsala, hälsar alla, som se detta brev, evärdeligen med vår Herre. Genom detta brev vilja vi göra fullt klart för alla, att vi taga Ludhin Toresson, åbon i ett härbärke, den s. k. själastugan, med därtill hörande jord på Ragundaskogen i landskapet Jämtland inom vårt stift, i martyrerna S:t Laurentii och S:t Eriks, vår Uppsalakyrkas och vårt beskydd, förbjudande alla och envar på det bestämdaste, att någon fördristar sig att otillbörligt oroa och betunga honom eller dem, som äro där i hans tjänst. Vi förbjuda även strängt, att någon i fråga om den förut omnämnda jord, som blivit honom tilldelad för gästningens uppehållande, såsom utförligare angives i därefter utfärdade skrivelser från många av mina företrädare, fördristar sig att genom påläggande av avrad, skatter och gårdar av vad slag de vara må oroa honom eller bereda honom obehag. Givet vid Fors kyrka lördagen närmast före söndagen reminiscere 1335.

Den 16 juni 1335.

STOCKHOLM

Konung MAGNUS tager ärkebiskop PETERS laxfiske i *Ragunda* och *Fors* socken i Guds och sitt beskydd.

Jfr nr 29, 30, 31, 39, 40, 54, 66.

Original på pergament i RA.

Sigill 1: skadat.

Tryckt i DS nr 3148.

Magnus með guðs miskun Noregs swýa ok Gota konongr Sendër allum monnum þeim sem þetta bref sea æðr höytra *Quedi*. guðs. ok sina, Ver vilium at þer vitir at ver hafuum tækit laxafiski j Rawundum ok fors sokn j iæmtalande, þær sem till höytra, virðuleghum herra ok andleglum fæder herra Petre með guðs miskun Erchibiskupi j vpsalum, ok allt annat goðz þat sem honum ok heilagre vpsalakirkiu varðar þar, huert sem þat ero iærðer, skogar, garðar, mýlnur fiski-uoðn æðr adrar lutir, j guðs vallð, vara, værnð, ok konongleght traust, till allra rettra maala, fulkomlega firirbiodande huerium manne huerrar stettar æðr tighunðar sem huer er nokorar Ranglegar agangur at veita fjýrnæmðo herra Erchibiskups goðz j nokorum lut af loghlega Næma huer sem þat gerer vili sæta af oss reidi ræfsingum ok hordum afuarkostum, Ok a ofuan suara oss atta ertoghum ok þrettan morkum j brefuabrot, ok herra Erchibiskupi fullrette sitt æftir loghum Biodum ver allum monnum einkanlega sýslumonnum varum handgengnum monnum ok vmbodsmonnum varum allum at þer later herra Erchibiskup þessa vars brefs j allum sinum greinum ok articulis vbrighdilega niotanðe værða, ok styrkir hans landbola ok þa adra sem j fjýrnæmðo godze sitia af hans væghna, till lagha ok rettynda vm þa luti alla er þeim værða Ok later þeim þessa vars verndarbreffs sua niotanðe værða sem þer vilir odlazst af oss aast ok vinatto með sannum goduilia þetta bref var gort j stokholma Botolfswaku æftan a sextanða aare Rikis vars ok insiglat oss sealfuum hiauerandum Paall styrkars son scrifwæde.

På baksidan: Littera Magni regis Noruegje de piscaria Ragund et torsh. puta salmonum. (1300-tals hand.) — Uppsala domkyrkas arkivsignum. — 1335 widh pass (1600-tals hand).

Anm.: I *Palmstiöldska* samlingen 308: 195 i UUB heter det: Åhr 1336 tager K. Magnus Archep. Petri Ups. godz (Rawunda laxefiske) uti forswar.

Den 17 juni 1336.

Konung MAGNUS befäller lagmannen HALVARD m. fl. att rannsaka om det dråp, som TORDEL på *Valla* begått.

Jfr nr 38.

Avskrift i *Peringskölds Diplomata*, Tom VII, i RA. (En annan obetydligt skiljaktig avskrift finnes på samma ställe.) I *Burei Collectanea*, fol. 466, i KB finnes upptecknade de första och sista raderna av ett brev, fullkomligt överensstämmande med *Peringskölds* avskrift.

Tryckt i DS nr 3226; DN, V nr 114.

Magnus, medh Guds miskun Noregs, Swya oc Gota konunger, sender Hallude lagmanne i Jæmtalande, Lafranze Diakn, Katle a Berghum oc Hakone a Öyri qwædiu Guds oc sina. Þat er fulkomet bod vart oc sannir vili, at þer prof¹ maal Þorkiæls a Vollum, er aftok² Olaf Pæ oll atuiik vphaf, vidratto, gridastade oc vighlysingh. Ok æf þer finnr, at han er vbotamader i þesso male, þa kaller allt hans godz vnder oss oc konungdomen i Norigi. En æf han værdur botamader, þa lukir frændom böter och³ oss þegn oc fridkaup, epter þui sem malauoxtur er till æfter loghum af hans godze, en ærfwingiar take thet sem ifuir læyper. Þetta bref var gort a Bagahuusi Botolfs vakudagh a siatianda are rikis vars ok insiglat oss sealfuum hiauerandum. Paal Styrkarsson ritade.

Över brevet står som rubrik: Konung Magni bref till lagmannen Hallude i Jämteland, at han skulle draga Torkils a Vollum godz under Cronan för des begångne fehl och förseelser. Dat. a Bagahusi på det 17. hans Regementes åhr.

Över rubriken står: 1336 d. 16. Juni.

I marginalen står: Ex orig.

¹ Urspr. »profuer» ändrat till »prof».

² Orden »er aftok» äro skrivna två gånger.

³ Ordet »och» tillskrivet ovan raden.

Predikarmunkarnas konvent i *Nidaros* anhåller hos ärkebiskop PETER i *Uppsala* om tillstånd för de utsända bröderna ARNE LARSSON och HÅKAN att de måtte som tiggarmunkar få vandra genom *Jämtland*, samt beklagar sig över den ovilja, ärkebiskopen i *Nidaros* visat konventet.

Original på pergament i RA.

Sigill: På två ställen spår av grönt vaxsigill.

Tryckt i DS nr 3405.

Venerabili in Christo patri ac domino suo fratri Petro Philippi ordinis predicatorum diuina miseracione archiepiscopo Vpsalensi fratres conuentus Niðrosiensis salutem et oracionum suffragia cum debite seruitutis reuerencia et honore. Nouerit vestra paternitas veneranda dilectos in Christo fratres fratrem Arnerum Laurencij sacerdotem et fratrem Haquinum nouicium iuisse de conuentu cum honesto viro Haralldo exactori Iamcie nostro confrati ac sincero benefactori cum nostro vnanimi consensu ac licencia speciali. Et quia vrgens penuriarum necessitas ac graues caristie quas patimur vestra pietatis subsidia, de quibus multum confidimus nos cogit obnixis precibus efflagitare. quapropter dominacioni vestre supplicamus quatinus in conuentus nostri commodum et iuuamen dictos fratres per Iamciam transeuntes pro ista vice tamquam terminarios presentatos admittere dignemini graciose, concedentes fratri Arnero ut possit ex vestra licencia et beneplacito diuina celebrare, verbum Dei proponere, confessiones audire, ac penitencias imponere salutare, Instant enim nobis muri et sartatecta ecclesie reparanda aliaque edificia domus nostre satis grauia et sumptuosa. Ideo rogamus vos vt personaliter dignemini conuentum nostrum pijs elemosinarum largicionibus respicere ac alios ad hoc informare. vt per vestram industrie beneuolenciam nostra pauperies in aliquo valeat alleuiari. Dominus archiepiscopus Niðrosiensis eiusque collegium ad minus nos in aliquo bono respicit, sed infert nobis infinita grauamina, et multas infestaciones de quarta omnium funeralium. quamuis ecclesie parrochiales suas habeant integraliter porciones. Prohibet eciam nos predicare in ciuitate et rure, nec confessiones audire. et sub pena priuacionis officij et beneficij vetat sacerdotibus ne nobis benefaciant vel humaniter recolligant. Et quod nobis

maliciose denegat. minoribus tamquam suis karissimis concedit, admittit etiam cistercienses ad mendicandum. dans eis auctoritatem communicandi populum¹ propter donaria que recepit in occultis Hec vestre suggerimus pietati tamquam firmiter confidentes per vestram sollerciam nobis super hiis de aliquo oportuno remedio prouideri Valeat et vigeat vestri status honorificencia ecclesie Dei ad exaltacionem, uobisque ad vberiozem cumulum meritorum

Utanskrift: Venerabili in Christo patri ac domino suo fratri Petro Philippo diuina miseracione archiepiscopo Vpsalensi detur detur.

Översättning.

Till sin vördnadsvärde fader och herre i Kristus, broder Peter Filipsson av predikaremunkarnas orden, med Guds nåd ärkebiskop i Uppsala, (sända) bröderna i konventet i Nidaros hälsning och förböner jämte underdånighetens pliktskyldiga, vördnadsfulla hyllning. Ni, vördade fader, må veta, att de älskade bröderna i Kristus, prästen Arne Larsson och novisen Håkan med vårt samstämmiga bifall och vår särskilda tillåtelse begivit sig från konventet tillsammans med den hedervärda Harald, uppbördsman i Jämtland, vår medbroder och uppriktige välgörare. Då den tryckande nöd och svåra dyrtid, för vilken vi äro utsatta, nödgar oss att med enträgna böner påkalla eder kärleksfulla hjälp, varpå vi fast förlita oss, anropa vi därför er mäktighet, att ni till vårt konvents förmån och hjälp värdigas nådigt tillstådja de båda bröderna att för denna gång såsom tiggarmunkar vandra genom Jämtland med tillåtelse för broder Arne att med edert välvilliga tillstånd förrätta gudstjänst, förkunna Guds ord, höra bikt och ålägga välsignelsebringande botövningar. Ty vi stå inför den nödvändiga reparationen av kyrkans murar och tak samt av andra mycket viktiga och kostsamma byggnader tillhörande vårt kloster. Därför bedja vi att ni personligen värdigas med fromma nådegåvor tillgodose vårt konvent och instruera andra därtill, för att vår fattigdom må kunna i någon mån underlättas. Herr ärkebiskopen i Nidaros och hans collegium tänker minst på oss med något gott men utsätter oss för oändliga svårigheter och många fientliga åtgärder i fråga om fjärdedelen av alla avgifter för begravingar, ehuru sockenkyrkorna oavkortat (böra) ha sina andelar. Han hindrar oss även att predika i staden och på landet, att höra bikt, och under hot om förlusten av tjänst och gäll förbjuder han prästerna att göra oss väl och gästvänligt mottaga oss. Och vad han illvilligt förvägrar oss, det beviljar han franciskanerna såsom sina käraste vänner, han lämnar även cistercienserna tillstånd att uppbära allmosor, ger dem rättighet att giva folket nattvarden tack vare de gåvor han i hemlighet mottagit. Detta meddela vi

¹ Ordet »populum» tillskrivet ovan raden.

eders nåd, då vi hysa en fastare förvissning om att genom eder klokhet någon lämplig hjälp skall ombesörjas för oss i dessa förhållanden. Måtte eder höga värdighet för Guds kyrka kraftigt bidraga till denna upphøjelse och för eder till ett än mer rågat mått av förtjänster.

Utanskrift: Den i Kristus vördade fadern och herren, broder Peter Filipsson, med Guds nåde ärkebiskop i Uppsala, till handa.

38

Den 27 oktober 1339.

Lagman HALVARD m. fl. inberätta till konungen om den rannsaking, som de gjort om ett av TORDEL begånget mord.

Jfr nr 36.

Avskrift i *Peringskölds* Diplomata, Tom VII, i RA. (En annan obetydligt skiljaktig avskrift finnes på samma ställe.)

Tryckt i DS nr 3454.

Wyrduleghom herra sinum Magnusi, meðh Guds miskunn Noregs, Swya ok Gota k[on]ungi¹, senda Halvardar O[g]mvdarsson² lagmader i Jæmtalande, Lafranz Diakn, Kætil a Bærgum ok Hakon i Öy, qwædiu Guds ok sina. Holla þionostu bref ydart kom till var sua biodande, sem sialft brefet sæghir, kommo ver till þessa prof[s]³ a odensdagen i moz viku firi⁴ Bærghi aa atiane are ydars rikis. Fyrst baro þeir fædgar Olafer Lande ok Biorn, son hans, sva vitni, at Þorkæl kærde, at Olafer Pææ hafde tækit af honom tolf aura myri hans eina fallringiæ ok tria setonga malz; war⁵ þesser þæira dæila x vetrom, ader en sva varo þeir vitni Biorn ok Andres synir Olafs Landa, at þrim vetrom sidar a Vollum i Fröysöy saa þeir, at Þorkæl liop æpter Olafe Pæ ok hio til Olafs meðh öxi, en Olafer bar up f[i]rir⁶ sik [bukklara]⁷ sin, en hogget kom fram ifer ok öxen i hofud Olafe, ok

¹ Avskriften har formen »kungi».

² » » » » Osmvdarsson».

³ » » » » profo».

⁴ Urspr. »firir» ändrat till »firi».

⁵ Ordet »war» tillskrivet ovan raden.

⁶ Avskriften har formen »ferir».

⁷ » » » » blukklara».

logmader i sama stad. *Quædiu. Guds.* ok sina. ýdr sæ kunnigt at a friadaghæn næsta *óptir* kýndils mæsso a adru are ok tutthug[t]a rikis okars uirdulægs hærra Magnusar meder gudz miskun norægs suýa ok gota konongs komo mit a kirkiubolet a rafu[n]dum hia værandom ok loklægha til stemdom bondom, þæim sem up hafdo brotet laxa uirki þat sem uirdulæger hærra ok andilægger fader peter meder gudz miskun erchibiskuper af upsalom hafdæ latæt up byggia af sinu lande m[e]der samþýkt æignar mannanna ok hýrdom a ær ærælæghir mæn hærra lafranz ungi ok mæistare thomas korsbroder i sama stad i fullu hans umbode kærdo þat uald ok ofriki sëm bønder hafdu þar i gort. spurdu mit þæim þa *óptir* æf þæir kændist uid adernæmfda ualst giærd ok at þæir være þængat loglægha stemdir meder sino skilriki ok uornum. kændist þæir uider at fýrnæmdir dagher uar þæim æi a æins eindaghadar til stæmno utan iamual lauggardageræn næsta um morgonin *óptir* ok at¹ þæir hafdu brotet uirkit ok af þui at þa uar fram dags ok at þar uar up læset uardnadar bræf uars hærra konongsins fýrnæmst ær þæim lagde uider þrettan Mærker ok atta ærthoggar i bræfa brot ær nokorar ranglæghar a gangur [uæitti fiski] hans i forsenom a rafundum æda adru hælagnar kirkiu gozse i upsalom ok a ofuan erchibiskupnenom fulrettis dom. þa stemdom fýrnæmdir koorsbroder [þæim] apter um morgonen apter til andsuara uider erchibiskupin meder allum sinom laguornom. komo þæir þa i kirkiu stofuna i fýrnæmdom stad hea værandom fýrnæmdi erchibiskupi ok morgom adrom godom monnom spurde han þa sialfer at paal ok æiuind ok alla adra sëm ut hafdu broted uirkit hui ær þæir giærde honom ok hælagre kirkiu i upsalum so mýkin uræth mote loghum ok uars hærra konongsens uardnadar bræfa hafdu þæir þa ængin ansuor firir sær utan þæir huaduzst stæmt hafa uirkinu brot ok kallado sik mýkla naud til draga saker sultar at fa sær nokot til matfængis. kuad erchibiskupin uirki siit ekki² spilt hafa þæira fiski nokot ok spurdi þa en nýalæikis æf þæir hæfde nokorn dom firir sær æda lagha æftir gongu ok huadust þæir huarke hafa. ok engin ansuor onnur frammare kumu til at gæfa. utan gæfua uarom hærra konungenom iuald ok hærra erchibiskupi. huat han þæim slikt sama

¹ Ordet »at» tilskrivet ovan raden.

² Ordet »ekki» tilskrivet ovan raden.

hæruirki gort hafa hærra olafæ erchibiskupi er ader uar *firir honom ok saker þers at han hafde þa siin ræt up gefuit uider þa ær fyrra timan brutu uirkit, þa krafde han mik arna logmannen øptir þi proue sem firir sýslumannenum adernæmfdom ok mer gæk ok hær ær ritat domz ok lagha orskurdar. dømde ek þa hærra erchibiskupi af huariom þæira sem uirkit hafdo nider brotet. Mork. ok. xii. manna dom i ræt siin ok ofuundar bot. ok til sanst uithnisburdar settom miit okor insigli meder insiglom gumma bonda i asæ ok lafransar diakn i bý firir þætta bræf ær gort uar a dægghi ok are sem fyr sæghir.*

40

SKÖN

Den 13 mars 1341.

Allmogen i *Medelpad* vidimerar domen av den 9 februari samma år över dem, som rivit upp ärkebiskop PETERS laxverk i *Ragunda*. (Se föregående brev.)

Jfr nris 29, 30, 31, 35, 39, 54, 66.

Original på pergament i RA.

Sigill 1: remsa.

Tryckt i DS nr 3550; DN, III nr 205. I *Bull*, Jemtland og Norge, sid. 63, är brevet översatt.

Ollum Monnum þæim sæm þætta bræf sia æda høyra sændir aller almughin i mægelpade. *Quædiu. Gudz.* ok sina. vær uiliium ýder kun-
night gæra at a týsdaghen næsta øp[tir] gregorii mæsso uider kirkiuna
i skøn a adru are ok tuttughta rikis uars uirdulægs hærra Magnusar
meder gudz miskun norægs suýa ok gota konongs. saam mer opet
bræf undir insiglum arna gæfuals sunar sýslu mans i iamtalande ok
arna hælga sunar løgmans i sama stad øskadt ok ospællad ord øptir
ordæ sæm her fylgir (*Hær følger brev nr 39*) ok til sanst uithnis
burdar settom ver uart landz insigli firir þætta transscriptum er gort
uar a dægghi ok are sem fyr sæghir.

På nedre kanten: 6.

På baksidan: De syalasthuw in silua Ræffundum (samtida hand) — laxfiske Jæmt-
land — dombref (senare hand).

Konung MAGNUS bjuder bönderna i *Bräcke* att betala den skatt till kapellet i *Sunne*, som påbjöds av konung SVERRE och som kallas »sundamale».

Samtidig vidimation på pergament i RA. (Se nr 45.)

Tryckt i DS nr 3713; DN, III nr 220; *Persson*, Bräcke socken, sid. 16.

Magnus med guds nad noreghs Svýia ok skana konongr Sændir ollum bondom j brekko kirkiu soknm j jamptalande *quediu guds ok* sina þat hæifuir optligha kiært veret *firir* oss at þer dirfuiust att dragha varn rett ok krununar j noreghi vndir ýdr ok þangat skæpla ok skiota sem ýdr likar suo sem oss er kunnight gort at þer hafuer gort ok en gerer j þui at þan toll sem þer erott skýlldughir af alldar ok fyrme[ir]¹ hafva ýdrir forfædar lokit eptir þæiri skipan sem swerrir konongr gerdi ok alldri var sidan apter kallad huarke af oss ne varom forelldrom konongom j noreghi sem kirkiunne ok kapellu vare hýrir till j sundum ok nu² dirfuiust þer þan sama toll j odrum stad at luka mote varom ret ok varar kirkiu fyrnæmfdar þui biodom ver vndir ýdan frid at þer lukit fyrnæmfdan toll sem kallader er sundamale vare kapellu j sundum sua framt sem huar sa af ýdr sem odruuis gerer vill ei suara oss firom morkum j brefa brot a hweriu are sem þeir gera ei þan toll optnæmdre sunða kirkiu biodom ver loghmanenum ok lensmanenum her² at kalla þa bøn[der]¹ af brekko kirkiu soknm ok j þæimm firom fiordongom sem þan same sunða male hæifuir jamnen fyrmeir aleghit *firir* ýdr ok ret gerer vm þetta malemfni vitande till Sandz at huar af þæimm bondom sem fyrnæmfst at fara eftir þæiri stæmfnu sem þit loghmannen ok lensmannen stæmfuir þæimm eptir þesso varo brefe skulu suara os sex aura j stæmfnufall ok fare þo varar capellu malemfni fram eptir loghum ei at sidr bæde vm sunða malen stæmfnu fall ok vm brefa brott þetta bref var gort j hælisingaborgh friadaghen nesta eptir petersvoku a fiorda are ok tuttughta rikis vars Sira arne aslaks son klærkr var insiglade med varo secreto os sielfum hiaverandom

På övre kanten: på det 24 Magni rikes år (blyerts 1600-tals hand).

På nedre kanten: 2.

¹ Brevet skadat.

² Ordet tillskrivet ovan raden.

Lagmannen LAVRANS GUNNESSON och SIGURD ENDRIDSSON lämna konung MAGNUS berättelse om omständigheterna vid det dråp, som OLOF BJARNESSON begått på HUNÆF ALVARSSON för att hämnas.

Original på pergament i RA.

Sigill 1, 2: remsor.

Tryckt i DS nr 3794; DN, III nr 225; *Persson*, Refsunds socken, II, sid. 39.

Výrduleghum herra sinum herra Magnusi med guds nad Noregs swýa Ok skane konongr høyllsa lafranz gunna sson logmader j iamtalande Ok siugurder Endridar sson vmbods madr Biarna Erlingssonar j fyrnemfdo lande. *Quediu. guds.* ok sina audmiuka skýlldugha þonosto ýder vilium mit kunnigt gera at eftir bode ok brefui ýdru min herra tokom mit prof A Røfsundum j gilda skalanum A manadagin nesta eftir bonofacii mosso A fimta Are ok tuttugta Rikis ýdars min herra vm aftak hunælfis Alfuers sson Er Olafuer biarna sson vard aat skada vfirir sýniu varo þar þa Erfwingiar hins dauda logligha till stemfdir Var þat aat vpphafue vidratto þæira at Olafuer ok hunæfuer varo till gæst hia íone iamber hafde þa hunæfuer fyrnemfdr eina aar ok stak olaf j briostid firir ofwan geir wortuna so at olafuer var lengi krankr af sagde þa hunæfuer at han vildi eii gort hafua honom En olafuer suarade. þat venter ek at þu gerdir þat firir engum ilvilia baro þetta ok suoro biorn iamber ok íon þoriss sson at so var ord eftir orde sem nu er sagt stod þetta þæira millium ual vm fim aar at þæir varo ekki sattir En fim vettrum lidnum komo þæir badir saman til Røfsunda ok var þa Olafuer j kirkiu gardenum kom þa hunæfuer gangande j kirkiu garden ok talade till olafs laat eii illa olafuer min þar sem þik þrøngir enki vm. Þui nest stak Olafuer oftnemfdan hunef j briostid med knifui ok sagde so. haf þetta firir hitt er fyrri var. lifdi hunæfuer nokora dagha eftir þat en þo do han þar af. suoro þetta besse berþors sson ok ketill skeggia sson at so var sem nu er sagt. tokom mit ok viglýsingar vitni þæira manna er so heita ok so suoro a bok gregorius íorundar sson ok helgho vestars dottor at Olafuer oftnemfdr kom till þæira samdøghers sem han hafde þat vigh wnnit ok lýsti firir þeim at þat sem hunæfuer fæk af mik huart sem han fær þar af bott ædr bana þa gerdi þat engin vtan ek var þetta vigh wnnit A fiorda aare

Ok tuttugta Ríkiss ýðars mín herra Var Ok bodin ýðr þæghn mín herra ok frendonum bøter eftir godra manna dome Ok till sannenda at mit fengum eii meiri vissu ok marghir adrir godir men med okker af þessu profue settom mit okkorr insigli firir þetta profs bref er gort var A Deghi ok Are sem fýr segir

På övre kanten: K. Magni 25 Reg.år (blyerts 1600-tals hand).

På baksidan: N:o 32.

43

1344 omkring den 29 september.

Utdrag ur innehållsförteckningen över Registrum Ecclesie Upsalensis i RA.
Tryckt i DS nr 3849.

Anno ab incarnatione Domini m^o. cc^o. xl^o quarto prope festum beati Michaelis domino Hemmingo prius preposito Arosiensi tunc existente archiepiscopo Vpsalensi. ac viris collegii existentibus. dominis Laurencio Pauli preposito. Thoma Allonis archidyacono. Sigfrido Rokkeri decano. Laurencio Nicolai. Ødhino Petri. Nicolao Iohannis. Johanne Karoli. magistro Thoma Iohannis tunc electo confirmato Vexionensi. Sigmundo de Øzsmø. magistro Henrico Lodouici. Olauo Fastonis. Thidemanno Vikmanni. et Arwido Hemmingi. canonicis. ordinatum fuit registrum subsequens continens hec

(Sunt preter ista in custodia archiepiscopi littere quittatorie camere romane Jtem de denario beati Petri Jtem acta appellacionum quarundam Jtem bulle prouisionum factarum per papam de ecclesia Vpsalensi Jtem littere de piscariis salmonum in Ramundum¹ cum multis aliis diuersis Jtem littere diuersorum regum super diuersis)

Littere de syalastuu in silua Rafuundum in Iæmpcia.

Översättning.

År 1344 e. Kr. f. omkring S:t Mikaelshögtiden, då herr Hemming, förutvarande prost i Västerås, var ärkebiskop i Uppsala och medlemmar av domkapitlet voro

¹ Förteckningen har »ræmundum».

prosten Lars Pålsson, ärkedjåknen Tomas Alleson, dekanen Sigfrid Rutgersson, Lars Nilsson, Ødhin Persson, Nils Johansson, Johannes Karlsson, magister Tomas Johansson, då vald till biskop i Växjö, Sigmund från Ösmo, magister Henrik Ludvigsson, Olof Fasteson, och kanikerna Tideman Vikmansson och Arvid Hemmingsson upprättades nedanstående förteckning av följande innehåll

Dessutom finnas i ärkebiskopens förvar kvittensskrivelser från den romerska räntekammaren, likaså angående peterspenningen, några appellationshandlingar, påvebrev angående utnämningar genom påven inom Uppsalakyrkan, skrivelser angående laxfisket i Ragunda jämte mycket annat av olika slag och brev från åtskilliga konungar i olika ärenden.

Skrivelser om själastugan på Ragundaskogen i Jämtland.

44

ÖREBRO

Den 11 november 1344.

Konung MAGNUS befaller SIGURD FYRD att till NIKOLAUS DJEKN redovisa de sakören, som han uppburit i *Jämtland*.

Jfr nr 46.

Avskrift i *Peringskölds Diplomata*, Tom VII, i RA.

Tryckt i DS nr 3858; DN, V nr 174.

Magnus, meðh Guds nad Noregs, Swya ok Skane konunger, sendir Sighurdi Fyrd qwædiu Guds ok sina. Þet er vart fullkomit bod¹ ok sannir vili, at þu faer Nikulose Diækn oss till handa allan þann saköyri, sem þu hæfur vppboret i Jæmtalande af þesso areno meðh fullri græin ok ræiknung, huat æder i hueriu þu hæfur vppboret, ok huat sem after stændi oloket af fyrsagdum saköyri. Ok laat þetta meðh engo mote sua framt sem þu vilt vare nader hafua. Þetta bref var gort i Örabru Martæinsmösso dagh a setta are ok xx:da rikis vars ok insiglat meðh varo secreto, oss sealfuum hiaverandum.

Ovanför brevet står som rubrik: Konung Magni befallning till Sighurdi Fyrd att han igenom Nikulose Diäkn lefuererar till konungen alle dhe sakören han uppburit hafuer. Dat. Örabru på des 26. regementz åhr.

Ovanför rubriken står: 1344 d. 11 Nov.

I marginalen står: Ex Orig.

¹ Ordet tillskrivet ovan raden.

Prästerna PETER i *Oviken* och LARS i *Berg* vidimera en avskrift av konung MAGNI brev den 4 juli 1343. (Se nr 41.)

Original på pergament i RA.

Sigill 1: remsa; 2: sönderrivet snitt,

Tryckt i DS, V, sid. 169, not; DN, III nr 233.

Ollum monnum þæim sem þetta bref Sea edr høyra senda peter prester j vuk ok lafranz prester a berghi quediū guds ok sina ýdr se kunnught at mit Sam ok høyrdum bref okars virdolegs herra Magnúsar med guds miskun noreghs Svýia ok skane konongs med hans secreto hangande hæilu ok oskoddu ok j eingum lut grunsamleghe suo vattande ord eftir orde sem her seighir (*här följer brev nr 41*) ok till sandz vitnisburda settum mitt okor insigli firir þetta transcrip-tum

Konung MAGNUS upprepar sin befallning till SIGURD FYRD, att till konungens syssloman NIKOLAUS DJEKN avlämna all den saköre och annan konungens rätt, som han uppburit i *Jämtland*.

Jfr nr 44.

Original på pergament i RA.

En avskrift av detta brev finnes i *Peringskölds Diplomata*, Tom. VII.

Sigill 1: skadat (lagat).

Tryckt i DS nr 3880; DN, V nr 175.

Magnus med guds nad Noregs swýa ok skane konungr Sendir Siugurdi fyrd. Quediu. guds. ok sina þat er vart fulkomet bod ok sanner vili. enn sem fyr at þu faer ok vppanduarder Nikulose diækn varom vmbodsmanne. j iæmtalande. allan þann sakerøyri. ok annan varn kononglegan Rett. sem þu hæfuir vppboret. af iæmtalande. med fullri græin ok Ræikningh. j. huerium lut sem huert er Vitande till sanz æf þu þriotskazst længer mote varom bodom ok brefuum. þetta vpp at anduarða. med fullri Ræikningh sua sem ver hafuum þer boðet hæde nu ok sua fyr. at þu skallt suara oss land raða. sok firir þina ofdirfd

sua. at adrer varezt þess hællðr. at firirsma æi var bod ok bref. Var þetta bref gort. j. stokholma. tolftha dagh jola. a. setta are ok tuttugta Ríkis vars ok jusiglat med varo secreto oss sealfuum hiauerandum.

På övre kanten: på det 26 K. Magni Regem. årh (blyerts, 1600-tals hand).

På nedre kanten: 3.

På baksidan: till 1345 (1600-tals hand).

BERG

Den 15 mars 1345.

Konung MAGNUS tillåter bönderna i *Hammerdal* att hålla vapensyn om vintern, trots att annan tid stadgats för *Jämtland* i allmänhet.

Avskrift i *Peringskölds Diplomata*, Tom. VII, RA.

Där finnes även en annan obetydligt skiljaktig avskrift.

Tryckt i DS nr 3917; Norges Gamle Love, Ser. I, del III, sid. 164.

Magnus. medh Guds nad Noregs, Swya ok Skane konunger, sendir allum monnum i Jemterlande qwædiu Guds ok sina. Wer vilium, at þer viter, at þo at sua vatte i rettarbota bréfue ydru, at þer skulur hafua ydra vapnasyn ein tima a hueriu are, sua sem millin Bonefacii messo ok Seliu manna vaku, þa hafuum ver nu þo þær naader a gort medh böndur i Hambrudal, at þer skulu sina vapnasyn megha frealslega hafua æpter fornre sidueniu, vm vetren þegar systlumader kæmer till þeira æpter varum skatt. Firerbiodum ver huerium manne, þessar vare nader ok goduilia at hindra firer þem i nokorum lut af loglega, næmar huer sem þat ge[r]er¹ vili sæta vare sanre oblidu. Þetta bref var gort a Bergi tyrsdaghen nersta æfter Gregoriusmesso a setta are ok tuttugta ríkis vars ok insiglat oss sealfuum hiauerandum. Hælge Jfuarsson ritade.

Ovanför avskriften står som rubrik: Konung Magni tilstånd att de i rettarbota i Jämtland måtte hålla sin årliga vapnasyn emellan Bonefacii mässo och Seliu manna waku; men the i Hambrudal effter gamla sedwanan. Dat. a Bergi på det 26. dess regementz årh.

Ovanför rubriken står: 1345 d. 15 mars.

I marginalen står: Ex orig.

¹ Avskriften har formen »geter».

BRÄCKE

Den 16 mars 1345.

Konung MAGNUS förbjuder utländska köpmän att »sätta marknad» i *Jämtland* eller att där sälja sina varor utan i rätt marknadstid.

Original på pergament i RA.

Sigill 1: skadat (lagat).

Tryckt i DS nr 3918; DN, III nr 229; Norges Gamle Love, Ser. I, del III, sid. 165; *Persson*, Bräcke socken, sid. 17; *Bull*, Jemtland og Norge, sid. 42.

Jfr Norges Gamle Love, Ser. II, del I, sid. 51; Hansisches Urkundenbuch, III nr 52.

Magnus med guds nad Noregs swýa ok skane konungr sendir allum monnum. j. iæmtarlande *Quediu. guds. ok sina. þat er vart fullkomet bod. at engen. vtlændsker kaupmaðr seti marknad. æðr sitt goðz ok varnengh. falan hafue vtan. j. Rettan marknadar tima. fra veter nattom. ok till þess er lýktar þingh. er haft. Næma huer sem þat gerer vili at vpptøkt se oss till handa. þat sem han let fallt vera. j. fýrsagdum tima. En æftir lýktarþingh. kaupi ok sæli frealslega huer sem v[ill.] þetta bref var gort. j. brekko. odensdaghen nersta æftir gregoriusmøso. a. s[e]tta are ok. xx:ta. Rikis vars. ok jnsiglat oss sealfuum hiauerandum.*

På övre kanten: K. Magni 26 Reg. år (blyerts, 1600-tals hand).

På baksidan: N:o 38.

FIRIR BERGHI

Den 18 mars 1345.

ARNE GEVALDSSON och lagmannen LAVRANS GUNNESSON döma NILS HALSTENSSON, som livsfarligt slagit TOVE i *Kolnäs*, att hava förbrutit liv och gods.

Jfr följande brev.

Original på pergament i RA.

Sigill 1, 4, 5: skadade; 2, 3, 6: remsor.

Tryckt i DS nr 3919; DN, X nr 50.

Ollum guds vinum ok sinum þeim sem þetta bref sia, edr høyra sænda arne gefvalldzson ok lafranz gunnason loghmaðr j jamtalande *quediu Guds ok sina ýdr* se kunnight at a friadaghennesta eftir gre-

gorii messe a setta are ok týttughta rikis vars virdolegs herra magnusar med guds miskun noregs Svýia ok skane konogs varom vitt þar j hia j sezstofunni firir berghi er nichulas hallsteins son vidr gek at han hafde slæighit j hofuudat tofva j kolnese j sialfs sins hæimili med taparøksi ok sidan var han gripin ok j sleda fòrdr j æg af sueinum herra hallsteins ok þæim flæirum sem j þæiri hæimfærd varo, Spurdi þa ronny husprøyia huar han hafde suo jlla slæighit j hofudat. kuod han ser þat sar miok illa lika ok lýsti vndir vatta at huart sem han fenge þar af boott edr bana þa gerde þat eingi vtta[n]¹ nichulas sem boret var ok suaret firir ollr. Nu af þui at eingi hafde vighlýsing a komet ok at han var satter vid profasten er sokana gaf at vphafve. ok at han hafde bodet logh firir sik þa dómðom mitt j vars herra konogsens valld bæde lif ok gotz. Sidan gerde nichulas peters son alsætte vid adr næmdan nichulas halsteins son a þan haatt at han lauk varom herra konogenum halfen mielleim ok laxsa fiskina a rafvndum, En kristin kona hans lagd till af sinu godze ha[l]fven² ýtragarden firir berghi ok annen halfven kòypti hon þar samstýndis af olafue vesten akrs ok lauk sidan allen saman ytra garden bæde olafs luta ok sin med bæiggia þæira tunum ok tuftum firir berghi ok j ýtragardenne mielleimi ok laxsafiskina med lutt ok læighuburd ok ollum odrum lunnendum sem till þæira eigha at liggia edr leghet hafva fra forno ok nyiu trýgdu þau ok skøyttu opt nemdr jarder med vatne ok veidistodum vndir krununa till æfvenleghrar eignar. en nichulas borgade honom gridum ok alsette firir varom herra konogenum vm alla þa luti sem han var þa brotlighar ok till sanz vitnisburdar sæittu botolfuer agmundr son gummi j ase jon vikleiks son ok nichulas askielsson sin insigli med okkrom insiglium firir þetta bref er gort var j stad dæighi ok are sem fýr sæighir.

På övre kanten: K. Magni 26 Reg. år (blyerts, 1600-tals hand).

På baksidan: N:o 4.

¹ Skrivaren har glömt n-strecket: »vtta».

² Skrivaren har glömt »l»: »hafven».

Den 18 mars 1345.

NILS HALLSTENSSON avstår genom sysslomannen NIKLAS PETERSSON till konungen såsom bot för ett begånget dråp dels viss jord, dels ett laxfiske i *Ragunda*.

Jfr nr 58, 63, 64, 69, 70.

Jfr även föregående brev.

Original på pergament i RA.

Sigill 1: bevarat; 2, 3: skadade.

Tryckt i DS nr 3920; DN, X nr 51.

Ollum monnum þeim sem þetta bref sea ædr hōýra sendr nichulas halsteinsson. *quediu. guds. ok* sina, ek gerir ide[r] kunnigt at. a. friadaghen .i. mot viku .a. setta. are *ok* tuttugta rikis mins vurdulegs herra magnusa med guðs nad noregs suýa *ok* skane konungs., lauk ek nichulase *peterssyni* suslumanne .i. iamptalande minum herra konungenum til handa *ok* til rettrar eignar *firir* brut þau er mik vara gifuin vm aftak tofua .i. kolnese iordena *firir* bergi þa sem min kona atte med henne minne *ok* adra iammukla þer ner liggjande þa sem ek kōýpte af olafue vestenakers *ok* þer med halfua iordena .a. mieldeime upsidis vid þa iord er min herra atte þer fyrra., *ok* þa laxafiske sem ek atte .a. rafuundum lauk ek þetta minum herra alt frialst *ok* akiera laust *firir* huerium manne., *ok* til sans vitnisburda sette ek mit *insigle med* *insiglum* olafs haquonarsunar *ok* nichulass eskielssunar *firir* þetta bref er gort var a deigi *ok* are sem fyr seigir.

På övre kanten: K. Magni 26 Reg. år (blyerts, 1600-tals hand).

På baksidan: N:o 63.

Den 7 augusti 1345.

Kyrkoherdarna NILS i Vendel och PETER i Björklinge samt GAMALIEL, ständig vikarie i Skuttunge, överlämna till Uppsala domkyrka som testamentarisk gåva efter avlidne prosten OLOF i Rödön en tomt i Uppsala.

Original på pergament i RA.

Sigill 1 och 2: skadade; 3: bevarat.

Tryckt i DS nr 3983.

Omnibus presens scriptum cernentibus Nicolaus curatus in Wendil Petrus curatus ecclesie Birklinge et Gamaliel perpetuus vicarius ecclesie Skutunge salutem in Domino sempiternam Tenore presencium recognoscimus nos omnes insimul et quemlibet nostrum insolidum ecclesie Vpsalensi vnum fundum, prope ecclesiam beati Petri Vpsalie situm, quem possedit discretus vir dominus Olaws prepositus in Rødhinø bone memorie et suo labore et pecunia acquisiuit, cum domibus omnibus eidem fundo insistentibus testamentaliter post predictum dominum Olawm, loco decem marcharum et vnus libri qui vocatur decretalis, predicte ecclesie Vpsalensi per sepredictum dominum in testamento datum, dimisisse ac soluisse, et in manus domini Katilberni yconomi qui nunc est tradidisse, In cuius rei testimonium sigilla nostra sunt appensa, Datum anno Domini m^o ccc^o xlv dominica ante Laurentii martiris gloriosi

På baksidan: Vnus fundus prope ecclesiam sancti Petri Vpsalie dimittitur ecclesie cathedrali. — Uppsala domkyrkas arkivsignum.

Översättning.

Kyrkoherdarna Nils i Vendel och Peter i Björklinge samt Gamaliel, ständig vikarie i Skuttunge församling, hälsa alla, som se detta brev, evärdeligen med vår Herre.

Genom detta brev erkänna vi alla tillsammans och var och en av oss, att vi till kyrkan i Uppsala helt och hållet avstått och avsöndrat samt till den nuvarande sysslomannen, herr Ketilbiorn, överlämnat en nära S:t Petri kyrka i Uppsala belägen tomt, som den kloke prosten Olof i Rödön, god i åminnelse, ägt och genom sitt arbete och penningar förvärvat, med alla å nämnda tomt befintliga åbyggnader, såsom testamente efter förenämnde herr Olof i stället för 10 mark och ett 'decretal', testamenterade till ovannämnda kyrka av meranämnde herre. Till bevis härpå äro våra sigill vidfogade. Skrivet år 1345 söndagen före den berömde martyren S:t Laurentii dag.

Ärkebiskop HEMMING dömer i en tvist mellan kyrkoherde JOHAN i *Alsen* och och *Alsens* sockenbor rörande erläggande av »biskopsstol» och »getasmörmala».

Jfr följande brev.

Original på pergament i RA.

Sigill 1: skadat.

Tryckt i *DS* nr 4027.

Avskrift av brevet finnes i Offerdals kyrkoarkiv, vol. I: 5. ÖLA.

Brevet refererat i *Dijkman*, *Antiquitates Ecclesiasticæ*, sid. 240.

Vniuersis presentes litteras inspecturis, Hemmingus diuina miseratione archiepiscopus Vpsalensis. salutem in Domino sempiternam, Noueritis, quod cum, anno, Domini. millesimo, trecentesimo, quadragesimo. sexto. jn crastino conuersionis beati Pauli apostoli. apud. ecclesiam Rødhene in Iæmpcia visitacionis officium ageremus, proposuerunt in iudicio coram nobis dilecti filij. parochiani ecclesie Alsnø. quod dominus Johannes pronunc curatus eorum. ipsos super quadam pensione dicta biskopstol. quam ceteri habitatores terre Iæmpcie curatis suis, dum venerabilis in Christo pater, dominus archiepiscopus Vpsalensis pro tempore existens, visitacionis officium penes ipsos inpendit, exhibere consueuerant ab antiquo, hactenus nisus fuerat molestare, dicentes se ad huiusmodi pensionis solutionem minime obligari, pro eo, quod dicti parochiani quoddam predium videlicet dimidiam villam Biergh in parochia Alsnø predicta, cum omnibus suis adiacencijs prope vel remote positus, nullis penitus exceptis, pro nonaginta marcis denariorum Iæmpcticis, ementes, cuius pecunie summe medietatem ecclesia Alsnø, et medietatem aliam parochiani ibidem exponebant, mense ipsius curati in Alsnø qui ibi pro tempore fuerit, vt a solutione dicte pensionis biskopstol. necnon de exhibicione decime dicte getasmörmala, quociens et quando ipse dominus archiepiscopus Vpsalensis terram Iæmpcie visitaret, liberi ac penitus quitti essent, possidendum et vsibus ipsius curati in Alsnø. applicandum perpetuo deputabant, Nos igitur fidedignorum deposicionibus, ac duorum discretorum virorum. ad hoc specialiter nominatorum, videlicet Øndari Bunga. et Asberni in Tangarase, iuramentis super huiusmodi controuersia prestitis et receptis, quia assercionem parochianorum.

eorundem in premissis negocio inuenimus esse veram, statuimus ac etiam ordinamus vt curatus dicte ecclesie Alsnø qui pro tempore fuerit, supradicto predio in villa Biergh contentus, parochianos suos super prefatis pensionibus biskopstol. et getasmørmala, de cetero presumat nullatenus molestare, decernentes irritum et inane, si quid contra hanc nostram ordinationem per curatum in Alsnø in posterum fuerit attemptatum, Datum, anno, die et loco prenotatis, nostro sub sigillo.

På baksidan: Archiebiskop Hemmingz bref om B[iskop]stolen på [Alsnø] 1346.

Översättning.

Hemming, med Guds nåd ärkebiskop i Uppsala, hälsar alla, som se detta brev, evärdeligen med vår Herre.

I mån veta, att då vi dagen efter aposteln S. Pauli omvändelsedag förrättade visitation i Rödöns församling i Jämtland, anförde våra kära barn, sockenborna i Alsens församling under en rättsförhandling i vår närvaro, att deras nuvarande kyrkoherde, herr Johan, i fråga om en avgift, kallad »biskopsstol», som övriga inbyggare i Jämtland av ålder plägade erlægga till sina präster, när den i Kristus vördade fadern, dåvarande ärkebiskopen i Uppsala, höll visitation hos dem, hitills ävlats att betunga dem. De förklarade nämligen, att de ingalunda voro förpliktade att betala en sådan avgift, därför att dessa sockenbor hade köpt en jordegendom — nämligen halva gården Berge i Alsens socken med alla dess nära eller avlägset belägna tillägor utan något urdantag för 90 jämtländska mark, av vilken summa Alsens kyrka erlade hälften och sockenborna därstädes den andra hälften — till prästbordet i Alsen och anslagit den till evärdelig besittning och till förmån för prästen i denna församling, för att de skulle vara fullständigt befriade från att betala den avgift, som kallas »biskopsstol», och från att erlægga den tionde, som kallas »getasmørmala», så ofta herr ärkebiskopen i Uppsala visiterade i Jämtland. Då vi nu på grund av vittnesbörd från trovärdiga personer och givna och mottagna edfästa uttalanden angående denna tvist av tvenne förståndiga för detta fall särskilt utsedda män, nämligen Eivind Bunge och Asbjörn i Tångeråsen funnit dessa sockenbors påstående i förenämnda sak vara riktigt, så besluta och bestämma vi, att vederbörande kyrkoherde i Alsens församling må nöja sig med ovannämnda ägodel i gården Berge och icke på några villkor framdeles drista sig att betunga sina sockenbor i fråga om de förut nämnda avgifterna »biskopsstol» och »getasmørmala», samt förklara för ogiltigt och fåfängt, om något försök i framtiden göres av prästen i Alsens församling i strid mot denna vår förordning.

Givet år, dag och ort som ovan under vårt sigill.

Översättning av föregående brev från början av 1600-talet. (Jens Michelssen var stiftsskrivare i Jämtland 1613—1634.)

Original på pergament i RA.

Sigill 1, 3 och 4: bevarade; 2: remsa.

Tryckt i DS nr 4027 a; *Hadorph*, Sanct Olaffs Saga.

Alle, som dette neruerennendis breff see eller læse, önsker Hemmingh, aff Gudtz naade archiebiskob i Wpsalla, æuig salighed j Gud vor herre. Skall i wide, att naar wij anno 1346 dagen epther sanctj Paulj conuersionis visiterede i Jemptteland hos den meninghed i Röden, daa fremsatte wore kiere börn sogne folleckett i Allttzne vdj dom och rette for oss, att her Hans, som var deris prest, haffuer dennom her thill willett molestere offuer en wdgifft, som kalldis biskop stoell, huilleken andre jndbygere j Jemptteland aff gammell thid haffuer weritt waan att giffue sine prester, naarsomhellst den werdige fader i Christo, her archiebisskop i Wpsalla (huohellst hand i sin thid kunde vere) visiterede hoss denom; och haffuer de sagtt sig thill sadan wdgifft och thyngsell jngeledis vere thill bunden, eptherdj *forschreffuen* sogne follch haffue kiöptt en gord, som er hallfue Berie eyer vdj *forschreffuen* Allttzne med alld sin thilligelse, nær och fiær jnttet wnderthagendis, for penige 90. *march* jempske, den ene hallff partt aff penige [...]er¹ aaff kiercken, och den anden hallff partt aff sogne follchett der samestedz, wdlagtt till samme præstis i Allttzne hans boerd, huo hellst der i sin tid bor eller vere skulle; och haffue hanom dette beskickett thill att² euerdelig nyde, bruge och beholde, saa att de skulle were frj fra den thiende, som kalldis geta smörmaala, och disligest alldiellis frj och rolig fra den *forschreffuen* wdgifft biskopstoell, naar den samme god herre archiebiskop monne visitere i Jemptland. Therefore eptterdj disse throfaste follch haffuer afflagtt och affhendt sitt godz till presten, offuer huilleken sagh wij wdj besönderlighedt haffue annammett disse thuenne erlige dannemendzs eed, Ördar Bungga och Esbiörn i Thanger-

¹ Ett par bokstäver utplånade.

² Ordet »att» tillskrivet ovan raden.

aas, saa att wij befinder Allttzne bönders berettelse sandferdig att vere, daa dömme och forordne wij, att presten thill *forschreffuen* giellid Allttzne, som i fremthidenn skall bliffue boennis paa *forschreffne* gord wdj Bergs eyer liggendis, skall eptter denne dagh for jngen deell fordriste sigh thill att molestere eller besuære sitt sogne folch offuer den *forschreffuen* wdgifft biskopstoell och gete smörmaall; beskickendis, dersom presten i Allttzne, siddermere emod denne vor forordningh nogitt vill forsöige, dett daa were forfengeligt och maectlöstf. Datum aar, daug och rum, som *forschreffuitt* staar, wnder wortt zignette etc.

Anm.: Vidimationsmeningen är av följande lydelse:

A[tt] dette *forskreffne* er en rett copia aff itt gamelltt archiebiskops breff lydendis ord fra ord som f[orsk]reffuitt staar, dett bekrefter wy eptterskreffne Olluff Niellson pastor i Beistaden, Jens Michellson stigts[krif]fuer i Iemptland, ombedes Niells paa Eed och Halluord i Blechaasen, med woris zignetter her wnder hengendis deris zignetter thill witterlighed.

På nedre kanten: 6.

FORS

Den 1 februari 1346.

Sysslomannen NIKLAS PETERSSON m. fl. intyga, att TORALD i *Fors* på ärkebiskop HEMMINGSS fråga svarat, att *Uppsala* kyrka ägde en fjärdedel i FORS, utom fisket.

Jfr nr 29, 30, 31, 35, 39, 40, 66.

Original på pergament i RA.

Sigill 1, 2: skadade; 3, 4: remsor.

Tryckt i DS nr 4031; DN, III nr 234; *Hadorph*, Sanct Olaffs Saga

Ollum monnum þæimn semm þetta bref sia edr hōyra Senda nichilas peters son systlumadr j iamtalande profvast peter a rōdene lafranz gunna son loghmadr j fýrsagdu lande ok olafuer hakonar son quediu guds ok sina. ýdr se kunnight att a kýndilsmesse eptan a siounda are ok tyttughta rikis vars virdolegs herra Magnusar med guds nad Noregs Swýia ok skane konongs. varom mer þar hia j kirkiustofvnni a forse ok hōyrdum. a. att var andleghar fader ok virdolighar herra, herra hemmingar med guds nad erkibiscop j vpsalum spurdi þoralld a forse

huorso mykitt *han* atte j iordenne *med honum* sem a forse heitir. kendez þa þoralldr fýrnemdar þar firir oss *ok* marghum adrum godom monnum att vpsala kirkia a apter *med honum* fiordongan j fýrsagde jord bede j akre *ok* enge tuft *ok* twñ hollt *ok* hagma *ok* j ollum þæimmlunnendum sem till liggia *ok* leghett hafva fra forno *ok* nýiu vtan fiskina *ok* till santz vitnisburdar settum mer var insighli firir þetta bref er gort var j stad deighi *ok* are sem fýr seighir.

På övre kanten: 1320—1370 (blyerts, 1600-tals hand) — 9.

På nedre kanten: 10.

På baksidan: Super Forso in Jempcia. — Uppsala domkyrkas arkivsignum.

55

LÅNGSELE

Den 3 februari 1346.

Årkebiskop HEMMING erkänner, att han av LUDHIN TORESSON, åbon på själastugan på Ragundaskogen, emottagit, att i Uppsala domkyrka förvaras, sex brev angående skydd för själastugan och dess åbo, samt meddelar avskrift av dessa brev.

Jfr nr 4, 5, 8—11, 13, 14, 25, 32—34.

Original på pergament i RA.

Sigill 1: remsa.

Tryckt i DS nr 4033.

Uniuersis presentes litteras inspecturis, Hemmingus diuina miseratione archiepiscopus Vpsalensis. salutem in Domino sempiternam Noueritis nos litteras venerabilium in Christo patrum, dominorum, videlicet fratris Johannis electi, necnon Nicolai, et Nicolai, Olai, ac fratris Petri, archiepiscoporum Vpsalensis ecclesie felicis memorie. predecessorum nostrorum. sub eorum sigillis, tenores, qui sequuntur, de verbo ad verbum continentes, a discreto viro, Ludhino Thoriri incola hospitalis dicti sielastuw in silua Rafwndum ac predij pertinentis ad ipsum, in terra Iæmpcie nostre dyocesis, apud ecclesiam Langasil in prepositura Angirmannie sub anno, Domini. millesimo, trecentesimo, quadragesimo. sexto, die beati Blasij martiris, recepisse, et in ecclesia nostra vpsalensi reponendas, nobiscum deduxisse, Transcripto predictarum omnium litterarum sub nostro sigillo, penes sepedictum

Ludhinum Thoriri in plurium fidedignorum presencia reposito et dimisso, Omnibus presentes litteras inspecturis, frater Johannes &c. (Se nr 4.) Vniuersis presentes litteras inspecturis. Nicolaus &c. (Se nr 5.) Omnibus presentes litteras inspecturis. Nicolaus &c. (Se nr 13.) Omnibus presentes litteras inspecturis, Nicolaus &c. (Se nr 14.) Vniuersis presentes litteras inspecturis, Olauus &c. (Se nr 25.) Vniuersis presentes litteras inspecturis, frater Petrus &c. (Se nr 34.) In huius autem nostre receptionis et premissorum omnium euidenciam firmiorem sigillum nostrum presentibus duximus apponendum. Datum anno, die. et loco prenotatis,

På nedre kanten: 1.

På baksidan: Super sielastow in Jempeia — Uppsala domkyrkas arkivsignum — Fasciculus de Jemtia — 1346.

Översättning.

Hemming, med Guds nåd ärkebiskop i Uppsala, hälsar alla, som se detta brev, evärdeligen med vår Herre. I mån veta, att vi år 1346 på martyren S:t Blasius dag vid Långele kyrka i Ångermanlands prosteri av den hederlige mannen Ludhin Toresson, åbon å det härbärg, som kallas »Själastugan» i Ragundaskogen med därtill hörande jord i Jämtland inom vårt stift, mottagit brev från våra i Kristus vördade fäder och herrar — under deras sigill och av följande ordagrant återgivna innehåll — nämligen broder Johannes, vald till ärkebiskop, Nils, Olof och broder Peter, ärkebiskopar i Uppsalakyrkan, våra företrädare, saliga i åminnelse, och tagit med oss dessa brev att förvaras i vår Uppsalakyrka, sedan en avskrift av alla förenämnda brev under vårt sigill i flera trovärdiga mäns närvaro lämnats i förvar hos meranämnde Ludhin Toresson.

Broder Johannes	hälsar	alla,	som	se	detta	brev	etc.	(nr 4)
Nils	»	»	»	»	»	»	»	(nr 5)
»	»	»	»	»	»	»	»	(nr 13)
»	»	»	»	»	»	»	»	(nr 14)
Olof	»	»	»	»	»	»	»	(nr 25)
Broder Peter	»	»	»	»	»	»	»	(nr 34)

Till säkrare bekräftelse på detta vårt mottagande och på allt det ovannämnda ha vi ansett, att vårt sigill bör fästas vid detta brev.

Givet år, dag och ort som ovan.

Den 5 februari 1346.

Ärkebiskop HEMMING vidimerar två brev, ett odaterat omkring 1303 (nr 10) och ett den 27 januari 1333 (nr 32).

Jfr följande brev.

Original på pergament i RA.

Sigill 1: skadat.

Tryckt i DS nr 4034; *Hadorph*, Sanct Olaffs Saga.

heminger mæd guds miskun erchibiscupr i upsalum sendir ollum þeim sæm þætta bref sia æda höyra *Quediu Guds* ok sina ver uiliom ýder kunnikt gæra a uer bræf undir¹ godra manna insigli oskadat ok ospiellat ord øpter orde so uattande sem her sægir. (*Här följa breven.*) ok til sanst uithnis burdar þa sættom vær uuart insigli firir þætta transcriptum ær gort uar anno domini M^o c^o c^o c^o xl^o vi^o in festo agathe uirginis

På övre kanten: K. Magni 14:de Reg. åhr vidim... (blyerts 1600-tals hand).

På nedre kanten: 4.

På baksidan: Jempcia — Uppsala domkyrkas arkivsignum.

Den 5 februari 1346

Ärkebiskop HEMMING vidimerar två brev, ett odaterat omkring år 1303 (nr 11) och ett den 27 januari 1333 (nr 33). (Se föregående brev.)

Avskrift på papper från 1400-talet i RA.

Tryckt i DS nr 4034 a; *Hadorph*, Sanct Olaffs Saga.

Heminger med gudz miskund ærkebiscop J Vpsalom sender allom them som thetta breff see eller høra gudz helso oc sina, Wj wiliom idher kunnokt göra At wi [*skodat*] breff vnder godra manna Jncigle oskadat oc ospillat ordh epter orde swa liwdande som her staar (*här följa breven*). Oc til sanna withnis byrd tha sæthiom [*wi*] wart Jncigle for thetta transcriptum som giort war Anno domini M² ccc^o xlvj^o in festo Agathe virginis.

¹ Före »undir» ett ord raderat,

² Felskrivningen »cd» följer överstruken.

Den 6 februari 1346.

Lagmannen LAVRANS GUNNESSON m. fl. intyga, att OLOF i Åsen i Fors socken i sakören för sitt och sin faders brott upplät till NIKLAS PETERSSON vissa fisken i Fors.

Jfr nr 50, 63, 64, 69, 70.

Original på pergament i RA.

Sigill 1: bevarat; 2 och 3: skadade.

Tryckt i DS nr 4035; DN, III nr 235.

Ollum monnum þeim sem þetta bref sea ede hǫyra senda lofrans gunnason logmadr .i. yamptalande. o[*lafr*].¹ vestenaker ok biesse berdorsson. *quediu. guds. ok sina*, idr se kunnigt at. a. manadaghen nesta eftir kyndilsmesso. a. siuunda are ok tuttugta rikis vars virdolegs herra magnusar med gudes nad noregs suya ok skane konungs at þa varom mer i. hia saam ok h[*øy*]rdum² a. er at olawer a. ase i. forssonkn at han lauk nichulase peterssyni af mins herra konungsens vegna i. sakarøyri firir brot þe er fadr hans ok han hafde brotet vidr min herra konungen lauk han ok þessar fiskingar a rafuundum er sua heita ok i. fors sokn liggia. [*fyrst*]³ tridiunghen or þueim nattom i. remme. en tolfra hueria nat i. skiede forse. setta hueria nat i. strugh. ok allan sin luta i. finnasili þessar fiskingar, allar frialser ok akiaralausar firir huerium manne Ok till sans vitnisburdar settum mer vor insigle firir þetta bref er gort var a deigi ok are sem fyr seigir.

På övre kanten: K. Magni 27 Reg. år (blyerts, 1600-tals hand).

På baksidan: Veni sancte hinricus reple tuorum corda fidelium Veni sancte spiritus reple tuorum corda fidelium. — N:o 3.

¹ Brevet har endast »o.».

² Brevet har felsskrivningen »horyrdum».

³ Ändrat från »frrst» till »fiorst» eller »frirst».

Sysslomannen NIKLAS PETERSSON m. fl. giva intyg om huru hagtvissten mellan »hagnastaþæw, Vamsta och Södergård i Brunflo avgjorts.

Original på pergament i RA.

Sigill 1: bevarat; 2 och 3: skadade.

Tryckt i DS nr 4048; DN, III nr 237; *Hadorph*, Sanct Olaffs Saga.

Ollom monnom þeim sem þetta bref sia edr høyra seinda. Nichulas *petersson*. systlumadr j. jemptalande. lafranz gunna son loghmadr. samastad *ok*. agmundr profaster j hambradal. *quediu guds. ok* sina. Ver viliom ydr kunnikt gera. at. a odhændaghen nesta eftir gregorii a siounda are. *ok* tyttughta Rikis vars. virdoleghs. herra magnusar med. guds miskun Noreghs. svyia *ok* skane konongs. j sezstofvnni *firir* berghi j frøysøy. kommo. *firir* os. a steimnu. af enna halfv Nichulas *petersson* fyrnemdr. af konongsens. veghna. *ok* af annare. halfv agmundr. profaster af ærchibiscopsens veghna. af sydhragardhe. *ok* herra mikiel a kyrkumnar veghna. j brunflom vm hagma deilo. meillom hagnastaþa *ok*. vambastaþa. *ok* sydhragards j sammo soknn Geingo þa fram for os twer gamble men af brunflo soknn er swa heita. þorbyorn kille. *ok* øyulfuer a opo. *ok* sworo swa fullan bokar eid. at sydhragarzmader fyrnemdr. a j hagma med fyrnemdom hagnastazmarne *ok* vambastazmarne. horngang *ok* hofgang tymber hogh *ok* trodhogh *ok* ekkj meira. *ok* til sanz vitnis burdar settum mer var jusigli *firir* þetta bref er gort var j stad deighi *ok* are sem fyr seighir.

På nedre kanten: 11.

På baksidan: Sentencia super quodam hagma jn Brunflo Jempcie. — Uppsala domkyrkas arkivsignum.

Konung MAGNUS medgiver ärkebiskop HEMMING och hans efterträdare att sälja, bortbyta och ur *Jämtland* bortföra den tionde och de övriga avgifter, vilka de äga att uppbära inom *Jämtland*.

Original på pergament i RA.

Sigill 1: skadat,

Tryckt i DS nr 4093; i Norges Gamle Love, Ser. I, del III, sid. 167 (efter avskrift i *Peringskölds Diplomata*, Tom VII, i RA),

Omnibus presentes litteras inspecturis. Magnus. Dei gracia Swecie. Noruegie. et Scanie rex. salutem in Domino sempiternam. Tenorepresencium nouerint vniuersi. quod nos auctoritate regia declaramus. pronunciamus et decernimus venerabilem in Christo patrem. dominum Hemmingum archiepiscopum Vpsalensem. qui nunc est. et successores suos decimas suas. et alios redditus ac obuenciones quascunque sibi in terra Iempcie debitas. et quandocunque prouenientes, libere posse iure suo. quandocunque sibi. suis officialibus. vel procuratoribus placuerit vendere, et in res alias quaslibet conuertere. ac decimas suas. seu res alias quascunque ad se racione iuridicionis. vel alias. qualitercunque spectantes, extra fines terre Iempcie deducere, vbicunque. et quandocunque sibi. et deputatis ab eo. visum fuerit expedire, Non obstantibus quibuscunque constitutionibus. vel litteris nostris prohibitorijs. generalibus, vel specialibus, super non emendis ibidem, nisi certis temporibus mercibus, nec extra eandem prouinciam deducendis., quas ad prefatum dominum archiepiscopum Vpsalensem. declaramus. pronunciamus. et decernimus non extendi, nec per eas debere sibi. vel successoribus antedictis preiudicium aliquod generari. Prohibentes firmiter et sub obtentu graciae nostre. ne quis aduocatorum. vel officialium nostrorum. seu quiuis alter cuiuscunque condicionis existat, sepeditum dominum Hemmingum archiepiscopum Vpsalensem. vel successores suos quomodolibet turbet, vel inpediat in premissis. seu aliquo premissorum, Datum sub sigillo nostro. in castro nostro Stokholmensi. anno. Domini. millesimo. trecentesimo. quadragesimo. sexto. vicesimaseptima die mensis julij.

På baksidan: Quod archiepiscopus Vpsalensis potest libere quecumque sibi obuenciencia in Iempcia extra terram deducere. — Uppsala domkyrkas arkivsignum.

Magnus, med Guds nåd Sveriges, Norges och Skånes konung, hälsar alla, som se detta brev, evärdeligen med vår Herre. Genom detta brev må det vara vederligt för alla, att vi med kunglig myndighet förklara, kungöra och besluta, att vår i Kristus vördade fader, herr Hemming, nuvarande ärkebiskop i Uppsala, och hans efterträdare fritt och med full rätt, när helst de, deras ställföreträdare och ombud finna för gott, få sälja eller mot vad som helst bortbyta sin tionde och andra inkomster och alla slags avgifter, som tillkomma honom i Jämtland, och när helst de yppa sig, och att utom Jämtlands gränser bortföra sin tionde och allt annat, som på rättsliga grunder eller på vilket annat sätt som helst tillkommer honom, var och när det synes honom och de av honom utsedda för lämpligt, utan hinder av några som helst hindrande förordningar, allmänna eller särskilda, om förbud mot försäljning därstädes, utom på vissa tider, av varor eller mot deras bortförande från denna provins, och vi förklara, kungöra och besluta, att dessa förordningar ej utsträckas till (att gälla) den förstnämnde herr ärkebiskopen i Uppsala och att genom dessa någon skada ej får uppstå för honom eller hans efterträdare, i det vi bestämt och vid (äventyr av) förlusten av vår nåd förbjuda, att någon av våra fogdar och ombudsmän eller någon annan av vilket stånd han vara må på något sätt oroar meränämnde herr ärkebiskop Hemming i Uppsala och hans efterträdare eller åstadkomma något hinder i fråga om det förut nämnda eller någon del därav.

Givet under vårt sigill på Stockholms slott år 1346 d. 27 juli.

61

OSLO

Den 12 januari 1347.

Biskop SALOMON m. fl., bl. a. HALVARD AGMUNDSSON, lagman i Jämtland, döma i en tvist om en förläning, vilken ej skulle gälla längre än under konung HÅKANS livstid.

Original på pergament i norska RA.

Sigill 1, 3, 6, 7, 8, 12, 13: bevarade (delvis skadade); 2, 4, 5, 9, 10, 11, 14, 15: snitt.

Tryckt i DN, I nr 303.

Ollum monnum þeim sem þetta bref sea æða høyra Senda salamon med guds nad biskup j Aslo ifuar Oghmunda sun arne Aslaks sun Canceler Ogmundar finz sun vlfuer saxa sun ole hælga sun biærne erlings sun Eilifuer eilifs sun ormer esteins sun gunnar þoralda sun olafuer Alfs sun borgar Anunda sun þorðr eiriks sun Niculas paus

logmadr j Aslo ok haluadr Ogmunda sun loghmadr j jæmtalande Quediu guds ok sina. ver gerum ydr kunniet at a. attanda aare ok [tu]ttugta Rikis vars vÿrdulegs herra magnusar med guds nad noregs Swÿa ok skane konongs A freadaghen nÿsta æftir þrettanda dagh jola j vættra hallenni j biskups garde j Aslo till krafdr af fÿrnemdum vaarum hæidrlægum herra magnusi konongh af einni halfuu En af annara samþÿkkiande herra ione ok siugurdi hafthores sunum at dÿma huaart vÿrdulegr herra hakon konongr matte med lagum væita borgasÿslu længr en vm sina lifdaga sem vattada bref hakonar konongs sem þeir brødr herra ion ok siugurdr hafdu firir ser vm fÿrnemda borgasÿslu settomzst ver þa aller saman ok skodadom einum skÿnsæmdum ok adrum sÿntizst oss allum saman at hakon konongr matte æi nokorn lut sua storan sins Rikis lea æda væita længr en vm sina lifdaga. þui at herra dÿmi ok ifuirbod ifuir þægna ok Almuga a ok æftir laghum æignazst med allre annara Rikis stiorn j norege þan sem aat Rettre ærfd er till noregs konongs Rikis komen. Þui dÿmdom ver samþÿkkilega fÿrnemda brødr herra jon ok siugurd engan Ret æda tilltalu æiga at hafua af þui brefue hakonar konongs till borgasÿslu. ok till sanz vitnisburdr settom ver vaar insigli firir þetta bref er gort var degghi ok aare sem fÿr seghir.

På baksidan: Righens radz domsbreff aff Norghe at koningen ma ey forlæne læn j Nore langer en i hans leffuedaghe.

62

KOPPARBERGET

Den 14 februari 1347.

Konung MAGNUS befaller jæmtarna att betala gengården till konungens ombudsman NIKLAS PETERSSON samt anhåller om att de ville giva ett dagsverke till uppbyggande av konungens gårdar.

Skadat original på pergament i RA.

Sigill 1: skadat.

Tryckt i DS nr 4140; DN, V nr 192; Norges Gamle Love, Ser. I, del III, sid. 168.

Jfr Norges Gamle Love, Ser. II, del I, sid. 706.

Magnus med gudes nad Noreghs swia ok skanæ konunger Sendir [ollum] monnom j iamfterlande [Quediu Guds ok sina] kungerande

aat þet er bod [vart . . .]¹ aat æit gilt [. . .]² land ok sua skulu ok allær [. . .]³ hafua tolf hestæ ok loghma [. . .]³ Sua kallum ver after oll vaarnn [. . .]³ pers halfs manæder, er þetta bref [. . .]³ nicholasse varom vmbodz-[manne . . .]³ þins friidz niotande verd[a . . .]⁴ silegha [. . .]⁵ hestæfoder sæm þer ge[rer] græidulæger till varæ gæingjærdar firir þen skýld gafuom v[er va]rom vmbodesmanne hanæ aat ver gathom eighi komet firir varæ ærende skýld nu at sinni Þetta bref var gort [a]⁶ koparsbergghi a oskodensdaghen a⁷ attande are ok xx:ta rikis vars jnsiglat med varo secreto oss sealfuum hiauerandum, Er þet ok vor bøn at þer gerer vel ok gefuer oss æit daghsuærki till vppræisingar varæ garda her med ýder

På övre kanten: . . . 28 Reg. åhr . . . (blyerts, 1600-tals hand).

63

Den 11 april 1347.

ERIK, präst i *Ragunda*, m. fl. intyga, att OLOF NILSSON å sin och sin faders vägnar sålde en del av fisket »i ræmme» till SKELDOLF BOTOLFSSON såsom ombud för sysslomannen NIKLAS PETERSSON.

Jfr nr:is 50, 58, 64, 69, 70.

Original på pergament i RA.

Sigill 1, 2: skadade; 3: remsa.

Tryckt i DS nr 4168; DN, III nr 242.

Ollum monnum þeim sem þetta [bref]⁸ sea ædr hoýra senda øriker prester a. rafuundum øygils olafsson a lite ok biorn. i. causastad quediu. guds. ok sina., idr se kunnigt att a. odhensdaghen eftir quasi modo geniti. a. attanda are ok tuttugta rikis vars virdulegs herra magnuser

¹ Omkring 12 bokstæver borta.

² » 25 » »

³ ²/₃ av 5 rader borta genom hål i perg., 40—50 bokstæver borta i varje rad.

⁴ Omkring 16 bokstæver borta.

⁵ » 5 » »

⁶ I brevet står »O».

⁷ Ordet »a» tillskrivet ovan raden.

⁸ Ordet uteglömt.

med guðs nad noregs suya ok skane konongs at þar varom mer. i. hia saam ok hoýrdum.¹ a. er þeir holdo hondum saman. o[*lafuer*].² niclesson af sina vegna ok fadursins. i. fullu hans vmbode en af annara halfuu skioldolfuer botolfsson af niclese peterssons vegna i. fullu vmbode hans at. o[*lafuer*].² fynemfdr selde nichulase fyrnemfdum allen fadurssins lut ok sin. i. ræmme þesser varu þar vidr atta laga fasta huilike sem sua heita furst erlendr gummason øndr vid skogh siugurdr i lid gumme i lid hauker i. ottarsasum ion brodr hans pal a rafuundum siugurdr. a. handughe frialst ok akiera laust firir huerium manne,, væitte en þa. o[*lafuer*].² vidr gangu firir ollum þessom monnum at han hafde fursta peningh ok vfstá ok alla þer .i. mellom af adrnemfdum niclese peterssyni skóytté þa. olafuer þessa s[*a*]ma³ fiski vndan fadur sinum ok ser ok þeira erfuingium ok vndir nichulas fyrnemfdan ok hans erfuingia till euerdilika eiga,, varo þa þesser skóytninge vitne þeir men er sua heita rolfuer ok telaugr var nu sua skilt firir kaupé þeira at huar sem þat riufuer edr riufsmen til fa hafui sua r[ufu]it suasum logmans orskurd ok xii mannadom ok stande þo kaup þeira sem adr., Ok till sanz uitnisburdar settum mer vor insigle firir þetta bref er gort var. a. deigi ok are sem fyr seigir.

På övre kanten: K. Magni 28 Reg. áhr (blyerts, 1600-tals hand).

På baksidan: N:o 65.

¹ Urspr. »horrdum» ändrat till »hoýrdum».

² I brevet endast »o».

³ I brevet »suma».

TORSTEN ASLESSON säljer sin och sin hustrus del av fisket »i remme» till
syslomanen NIKLAS PETERSSON.

Jfr nr 50, 58, 63, 69, 70.

Original på pergament i RA.

Sigill 1, 3, 4, 5: skadade; 2, 6: remsor.

Tryckt i DS nr 4174; DN, III nr 243.

Ollum monnum þeim sem þetta bref sea edr hoýræ sendr þorstein¹
aslason. *quediú. guds. ok* sina, þet se ollum monnum kunnugt at. a.
þorsdaghen nesta eftir litlagangdagh.² a. skarpase. i. hambradals
sok[n]³ a. attanda are *ok* tuttugta rikis mins w[i]rdulegs⁴ herra mag-
nusar medr guðs nad noregs su[ýa *ok*] skane konungs, selde ek þorstein
aslason þen lut sem min kuna sibborgh *ok* ek attum. i. remme meder
sva godum vilia henne *ok* handa bande sem minum *ok* þesser ero þer
lagafaster at *ok* vitne huilike sem sua heita furst herra dominicus i.
hambradal skioldolfuer botolfsson olafuer i. risuik sightholfuer a. grei-
niase asbiorn. a. skarpase þorgrimer. a. skarpase faste mysingr *ok* iuar
bagge varum mer aller þer. i. hia saam *ok* h[óýr]dum.⁵ a. at adrnemfd
þorstein *ok* sibborgh skildu fursagdu fiske vndan ser *ok* sinum
erfuingium *ok* vndir nichulas petersson *ok* hans erfuingia til euerdilika
eiga., veitte þa en þorstein vidr gangu at han hafde upburit firir
adrnemfda fiskia fursta peiningh *ok* ýfsta *ok* alla þer. i. mellom Ok til
sanz uitnisburdar sette ek mit insigle medr insiglum herra dominicus,
herra tofua. olafs vestenakers, skioldofs botolfssonar, *ok* asmundr
iuarsonar, firir þetta bref er gort var a. deigi *ok* are sem fur seigir.

På baksidan: N:o 64.

¹ I brevet »Þorsteins».

² » » »litlagangdadgh».

³ » » »sonk».

⁴ » » »wrdulegs».

⁵ » » »horydum».

Konung MAGNUS befaller sysslomannen NIKLAS PETERSSON m. fl. att tillse, att ingen obehörig uppbär konungens skatt, och befaller jämtarne att efter gammal vana erlægga skatten till sysslomannen.

Original på pergament i RA.

Sigill 1: skadat.

Tryckt i DS nr 4204; DN, III nr 246; Norges Gamle Love, Ser. I, del III, sid. 169 (efter avskrift i *Peringskölds Diplomata*, Tom VII).

Magnus med guds nad noregs Suia ok skane konungr Sendir allum monnum j jamtalande *Quediu Guds* ok sina ver vilium at þer vitir at nikulas peters son vmbodess mader var kærde firir oss at jmsir menn her dirfvast med oretto uarn skaat her yder at hindra j sumum stadum ok til sin at taka vtan varn vilia æder hans mægo ver þa olyndi med engo mote þola ædr þola lata þui biodum ver firsagðum nikulase varom vmbodess manne logmannenom her ok adrum varum handgengnom monnum þar so eftir at sia at þeir sem þat gera ædr giort hafva. leggi oss vart after med fulnade ok a ofvan suare oss fulrete eftir tolf manna dome biodom ver ok ollum monnum at gera varn skat vt greidulegha ok varom vmbodess manne j hender at faa eftir fornom vaana so sem þer vilir þok ok ofvusu af oss hafva þetta bref var giort j øyra bru dagen eftir marie magdalene a attanda are ok xx. rikis vars jnsiglat med varo secreto af noregi oss sialfvm hiaverandom

På övre kanten: K. M. 28 Reg. åhr (blyerts, 1600-tals hand).

På baksidan: N:o 66.

Ann.: I Norges Gamle Love är brevet daterat Dyra den 27:de Juli 1347. Dateringens är där läst på följande sätt:

»Þetta bref var giort aff Dyra frudagen(!) epter Marie Magdalene a attande are ok...».

Kyrkoherden i *Ragunda* ERIK GUMMESSON giver till ärkebiskopsbordet sin andel i laxfisket i *Rømme*-forsen i *Ragundaälven*.

Jfr nr: 29, 30, 31, 35, 39, 40, 54.

Original på pergament i RA.

Sigill 1: remsa; 2—7: skadade.

Tryckt i DS nr 4206.

Vniuersis presentes litteras inspecturis. Ericus Gummonis rector ecclesie Rafwndum in terra Iempcie. salutem in Domino sempiternam. Ad omnium quorum interest, seu quomodolibet interesse poterit in futurum. deduco noticiam per presentes, me mente et corpore sanum et incolumem. quandam piscaturam salmonum. videlicet duodecimam partem iacentem in torrente dicto *Rømme*. in ampne Rafwndum parochia. Fors. in Iempcia. quam emi de tribus fratribus germanis. videlicet de Haraldo in Wallum parochia Rotokil. Vlphone ibidem. et Laurencio in By. parochia Hasio. pro septem marcis Iempticis, ad mensam archiepiscopi Vpsalensis ecclesie. qui ibi pro tempore fuerit, donacionis titulo dimisisse, iure perpetuo possidendam. Transfero igitur in venerabilem in Christo patrem. dominum Hemmingum miseratione diuina. nunc eiusdem Vpsalensis ecclesie archiepiscopum. et in eius successores singulos. plenum ius. proprietatis. dominij. et possessionis pacifice, predictam duodecimam partem piscature in torrente *Rømme*. tenendi. occupandi. et possidendi. et de ea. nunc et alias. prout eidem domino Hemmingo archiepiscopo. et suis successoribus. placuerit, libere ordinandi. abdicata michi. meisque heredibus. omni facultate et iure de cetero. prenotatam duodecimam partem piscature salmonum in *Rømme*. repetendi. distrahendi. seu aliter qualitercunque contra donacionem meam huiusmodi. reuocandi. In premissorum omnium igitur euidenciam et certitudinem firmiores, sigilla, honorabilium. et discretorum virorum. dominorum, Laurencij de Walendathunum canonici Vpsalensis. ac Johannis de Nordhungarath. Angermannie. et Augmundi de Lijth Iempcie prepositorum. necnon Thorstani Styrbiörnasson aduocati. super terras Helsingie. Høkari Pætharsson legiferi Angermannie et Fardiækn Vnga. vna cum sigillo

meo proprio. cum instancia debita apponi peto presentibus et affigi.
Datum apud ecclesiam Siælawa. in prepositura Angermannie. anno.
Domini. millesimo. trecentesimo. quadragesimo. septimo. die beati
Jacobi apostoli.

På övre kanten: Donation til Erchib.bordeth i Vpsala på laxfisket i Forss sochn
i Jemtland, Remme(?) i Rafwåndån. (1600-tals hand.)

På baksidan: Super piscatura in Angermannia (1300-tals hand) — Jemcia. —
Uppsala domkyrkas arkivsignum.

Översättning.

Kyrkoherden Erik Gummesson i Ragunda församling i Jämtland hälsar alla,
som se detta brev, evärdeligen med vår Herre.

Genom detta brev bringar jag till deras kännedom, för vilka det är eller i fram-
tiden på något sätt kan bli av vikt, att jag, frisk och obruten till kropp och själ,
under form av donation till nuvarande ärkebiskopens bord i Uppsala avstått med
evärdelig äganderätt ett laxfiske, nämligen en tolfedel, som ligger i den s. k.
»Rämme»-forsen i Ragundaälven inom Fors socken i Jämtland, vilket fiske jag för
50 jämtländska mark köpt av tre köttsliga bröder, nämligen Harald i Valla, Hälle-
sjö socken, Ulf därstädes och Lars i By, Håsjö socken. Jag överlämnar alltså
till den i Kristus vördade fadern, herr Hemming, nu med Guds nåd denna Uppsala-
kyrkas ärkebiskop, och till var och en av hans efterträdare den fulla ägande-, för-
fogande- och okvalda besittningsrätten, att innehava, taga i besittning och besitta
den förut nämnda tolftedelen av laxfisket i »Rämme»-forsen och att nu och framgent
fritt ordna med den, såsom herr ärkebiskopen Hemming och hans efterträdare
finna för gott, sedan jag för mig och mina arvingar avstått från varje möjlighet
och rätt att för framtiden återkräva och sälja den förutnämnda tolftedelen av lax-
fisket i »Rämme» eller på något annat sätt i strid mot denna min donation upphäva
den. Till yttermera visso och till bekräftelse på det förut anförda anhåller jag med
tillbörlig enträgenhet, att följande hedervärda och förståndiga mäns — Uppsala-
kaniken Lars från Vallentuna och prostarna Johan från Nordingrå i Ångermanland
och Agmund från Lit i Jämtland ävensom fogden över Hälsingland Torsten
Styrbjörnsson, lagmannen i Ångermanland Hök Petersson och Fardiäkn Unge —
sigill jämte mitt eget bifogas och fästas vid detta brev. Givet vid kyrkan i Själebad
i Ångermanlands prosteri år 1347 den saliga aposteln Jakobs dag.

TORSTEN, präst i *Fors*, m. fl. döma i saken mellan NIKOLAUS DJEKN och sex bönder.

Jfr nr 68, 76, 77, 79.

Original på pergament i RA.

Sigill 1: skadat; 2, 4, 5, 6: remsor; 3: snitt.

Tryckt i DS nr 4319; DN, III nr 256.

ollom mannom thöm som thætta breff se ælla høra. sænda thorsten præster a forse. engelbrikt ionsson. olauer agmundason. sighurdher inguarsson. pætar enarsson. ok guththormmer klærker. quædhio gudhis ok sina. mer viliom idher kunnokt giøra. æt mer varom. j. conuentu prædicara brødhra. j. lødhesom. a. tisdaghien næsta for korsmæssa. a. niunda are ok týtuktu rikis mins vÿrdhulegs hærra Magnusar mædh guðs nadh Noregs suya. ok. skane konongs Næmde hærra agmunder gudthormsson os. j. dom æffte thÿ som thrønder laghmader hafthe dømt mædh lagha vrskurdhe, æt döma mællan nikulasa dycn ok bondanna af jemptalande thöm som hær nempnas, biorn a vigg. tøfue af rødhene. østen flure bæne af hambre. elewer af ansasio. ok sigurdher af kniote Dømdom mer tha nikulase dycn for rogh thæt som the haftho røkt han for varom hærra kunungenom. Dømdom mer tha oftnemdom niculase af huariom thera threa marker gulz Sua æt the skulu vp luka siu nattom æfte paska mark gulz huar thera, koma fram atta marker redho penninga norene ælla swenske tha ær lukin mark gulz, æn tha æn egh koma redho penninga fram tha skal lukaz atta marker boghgildar ok tho tel forngilz æt mæta, skal huar thera for saghde mæn. adhra mark gulz vp luka daghien næst æffte sancta martins dagh næst hær æfte, mædh sama gren ok skylordhe som for sigher, æn thridhio mark gulz huar thera daghien næsta æffte huitosunno thær næst æffte for berghie vp æt lukas. j. frøssø a huan thenna a nempdan saladagh, tel sans vitnisburdhar sattom wj wor jnsighele for thætta breff ær gort var a deghe ok are som for sighir

På övre kanten: K. Magni 29 Reg. år (blyerts, 1600-tals hand).

På baksidan: N:o 9.

Anm.: Dateringen kan möjligen bli den 27 april 1348. Se dock *Munch*, Det norske Folks Historie, Unionsperioden, I, sid. 373, not 2.

Prosten i *Lit* m. fl. intyga, att två män från varje socken i *Jämtland*, såsom allmogens ombud, sammanträtt till tvenne möten på *Frösön*, då de tagit avstånd från en anklagelseskritik mot sysslomannen NIKLAS PETERSSON och förklarar, att de icke hade att skylla honom annat än det gott var.

Jfr nr 67, 76, 77, 79.

Original på pergament i RA.

Sigill 1, 9, 11, 12 och 13: skadade; 2—8 och 10: remsor.

Tryckt i DS nr 4274; DN, II nr 287. I *Bull*, Jemtland og Norge, sid. 49, är detta brev översatt.

Ollum monnum þeim sem þetta bref sea eðr høyra Senda ogmunðe[r] profaster a lite j jamptalande. Peter prester a rødhene lafranz gunnason loghmaðr j jamptalande. gudthormer dagfinzson. andris prester j affloardall lafranz prester a berghe towe. prester j frøysøy Nichulas a slandrungum hirdmaðr olafuer hakonarson hirdmaðr jon a steine øuinðr bunge. jon østeinsson ok ketill a berghum Quediu Gudz ok sina., Wer viliom. yðr kunnight gera att ver varom þar hia ok høyrdom aa., a thuinum steimnom. firir berghe j frøysøy annat sinne a. thomas messo. dagh. æn annat sinne. a setta dagh jola. a nionda are ok tuttughta Rikis vars virdolegs herra magnusar med guðs naad Noreghs swyia ok scane konongs., att tuær men komo¹ af huerre sokrn af ollu jamptalande. j fullu ok loghleggho vmbode almogans. Talade þa. Nichulas petersson syslomaðr j jamptalande. till þeira ok kiærde vm þat roopp ok vanheide[r] er þeir hefdo gort honum j þui brefue sem þeir hefdo vtt sænt varom herra konongenum ok Noreghes Rade. Swarade swa þær till þessir men af almogans veghna att þeir aldreggh visso. hwat sem j þat bref var scriuat, ok aldreggh var þeira samþykt þat., Sin sysloman att vanfrægdha. i minne lutt eðr meira., ok bodo þeir vm stora vndanførslo vm þetta mall., ok kiærdo hardhleka vpp a þa men sem jnsighlett hæfdo gøyma ok fyr sagdo brefueno., att þeir forrædo bæde landet ok sua firsagdan Nichulas petersson med sinu rope. ok osannind., ok sagde ok ekkj meira hefua samþykt æn þa articulos sem þeira bøyen var till vars herra konongsens ok landz-

¹ Ordet tillskrivet ovan raden.

sens þarf vm þeira skatt ok kaup. Stod ok vpp optnempdar Nicholas petersson. bæde a almanna þinge. ok swa a þessom twæinum steimnom ok spurde ok firir ef nokor maðr hefde honum eðr hans sweinom nokora skuld att gefua annat hwart leker eðr lærðr., Swarade þa þer till. aller einnom munne. att þeir hefdo honum einga skuld att gefua vttan goda. hwarte j minne lutt eðr meire., ok till vitnisburdar settom mer var jnsighlj firir þetta bref er gort var j stad deighi ok are sem fyr seighir

På övre kanten: K. Magni 29 Reg Åhr (blyerts, 1600-tals hand).

På baksidan: N:o 31.

69

RAGUNDA

Den 23 januari 1348.

Lagmannen LAVRANS GUNNESSON m. fl. intyga, att KRISTINA JONSDOTTER »a hedestadhun» i Fors socken sålt sin andel »j Ræmmi» fiske till sysslomannen NIKLAS PETERSSON.

Jfr nr 50, 58, 63, 64, 70.

Original på pergament i RA.

Sigill 1, 2: bevarade; 3, 4: remsor.

Tryckt i DS nr 4280; DN, III nr 250.

Ollum monnum. þeim sem þetta bref sea eðr høyra. Senda lafranz gunnason. loghmaðr j jamptalande. jon østensson. ødgisl. a lite ok arne. a bakka. Quediu Guds ok sina Ver viliom þæt. ollum monnum. kunnight gera. att ver varom þær hia hørdom ok saam aa. ok morgre adre gode men. a Ræwndum j sezstuwne. pala. a berghe. odhensdaghen nesta. firir pals. messo. a niunda are ok tyttughta. Rikis vars virdolegs herra magnusar med guds. miskun Noreghs swyia ok skane konongs. att þeir hældo hondom saman Nicholas petersson systumaðr j jamptalande ok cristiin jons dottyr a hedestadhun j fors soknn j jamptalande. Sælde þa. cristiin fyrnemd. Nichulasse peterssyni fyrnempdom. ollan sin lutt. þæn sem hon atte. j Ræmmj frialsan ok akiærolausan firir huerium manne ok skøtte ok skilade vndan seer ok sinom erfwingium ok vnðr Nicholas. ok hans erfwingia. Varo þesser men skøtninga vitne. sem swa heita. hæsser j næse. ok øndakarl kendez hon

ok þær firir oss ok morgom odrom godom monnom. att hon hefde vpp borit fyrstu pening ok sidharsta ok olla þær j mellom. ok till sanninda hær vm settom mer var jnsighli firir þetta bref er gort var j stad deighi ok are sem fyr seighir.

På övre kanten: K. Magni 29 Reg. år (blyerts, 1600-tals hand).

På baksidan: N:o 16.

Sigillremsa nr 3 tagen ur samtida brev (jfr nr 71):

»[Ollum monnum] þeim sem þetta bref sea. eðr høyra. Senda. lafranz gunnason loghmaðr. j. jamptalande. tofue. peester j frøysøy.»

70

RAGUNDA

Den 25 januari 1348.

Tre präster intyga, att OLOF GRAVLAX och ÖFAST på Åsen i Fors socken gävo syslomanen NIKLAS PETERSSON sin del »j strugh» och att syslomanen gav åt OLOF sin del »j skeidaforse» och åt ÖFAST penningar.

Jfr nr 50, 58, 63, 64, 69.

Original på pergament i RA.

Sigill 1: bevarat; 2, 3: remsor.

Tryckt i DS nr 4281; DN, III nr 251.

Ollum monnum þeim sem þetta bref sea eðr høyra Senda. ketilger. profaster j angermannalande. eriker prester a Ræwndum ok andris prester Quediu Guds ok sina., ver gerom yðr kunnicht att ver varom þar hia høyrdom ok saam. a. j sezstwnne palæ. j Ræwndum att olafuer graflax ok ofaster a ase. j fors sokm. gafwo. Nichulasse peterssyni systlumanne j jæmptalande allan sin lutt þen sem þeir atto. j strugh. æn Nichulas fyrnempdar gaf. olafwe graflaxe. sin lutt er han atte j skeidaforse. æn ofaste. peninga firir sin lutt., Skiøtto. þeir ok skilado vndan ser ok sinom erfvingum vnder Nichulas. peterson. optnempdan ok hans erfvingia till euærlegar eghnar. var þetta bref gort. a pals messo dagh. a Ræwndum a nionda. are ok tuttughta. Rikis vars virdolegs herra magnusar med guðs naad Noregs swyia ok skane konongs ok till sanninda her vm settom mer var jnsighli firir þetta bref er gort [var]¹. j stad deighi ok are sem [fyr]¹ seighir.

På övre kanten: K. Magni 29. Reg. år (blyerts, 1600-tals hand).

På baksidan: N:o 14.

¹ Uteglömt.

Lagmannen LAVRANS GUNNESSON m. fl. intyga, att SIGGE i *Remsle* och KÆTIL PETERSSON i *Fors* sálde till sysslomannen NIKLAS PETERSSON en del »j *dræng*».

Original på pergament i RA.

Sigill 1, 2, 3: skadade; 4 remsa.

Tryckt i DS nr 4286; DN, III nr 253.

Ollum monnum þeim sem þetta bref sea, eðr høyra. Senda. lafranz gunnason loghmaðr j jamptalande tofue. p[r]ester¹ j frøysøy. besse bærdhorsson. ok ødgisl a lite. *Quediu guds ok sina.* þæt se. ollum monnum kunnight att ver varom þær hia høyrdom ok saam aa. j sezstuwne. *firir berghe.* j frøysøy aa friadaghen nesta *firir mathie* a. niunda. are ok tyttughta. Rikis vars virdolegs herra magnusar med guds miskun Noreghs. swyia ok skane. konongs. att þeir hældo hondom saman Nichulas *petersson* systumaðr j jamptalande. Sigge j Ræmlslum. ok ketill. *petersson.* a forse. dottorson biornar j kuggastadhum. Sældo. þa. fyrnempðr. sigge. ok. ketil. *petersson* Nichulasse fyrnempdom. ollan þænn lutt sem peter faðr ketils fyrnemz hefde.² att. j dræng. *firir* fimtan merker jamzskar frialsar ok akiærolausar *firir* huerium manne. Skøtto ok skilado. vndan seer ok sinum erfwingium vñdr Nichulas *petersson* ok hans erfwingia. ok þesser mæn varo skötninga. vitne. sem swa heita clemetter j vællewik. ok gudfaster a aspasum. kændoz þeir ok þær *firir* os. ok morgom odrom godom monnom att þeir hefdo vp borit. fyrsta. pening ok sidharsta. ok olla þær j mellom ok til sanninda hær vm settom mer var jnsighli *firir* þetta bref er gort var j stad deighi ok are sem fyr Seighir.

På övre kanten: K. Magni 29. Reg. åhr (blyerts, 1600-tals hand).

På baksidan: N:o 15.

¹ I brevet står »peester».

² Ordet »hefde» tillskrivet ovan raden.

»FIRIR BERGHI»

Den 1 mars 1348.

Lagmannen LAVRANS GUNNESSON och SVEN i Östnår tillkännagiva, att NILS HALLSTENSSON och OLOF JONSSON instämt sin sak inför lagmannen och syslomannen, men att NILS ej inställt sig utan endast OLOF.

Original på pergament i RA.

Sigill 1: remsa.

Tryckt i DS nr 4291; DN, III nr 254.

Ollum monnum þæimm semm þetta bref sia edr hōyra senda lafranz gunna son loghmadr j iamptalande ok suein austen aar quediū guds ok sina ydr se kunnighit att aa lauparsmesso eptan aa niunda are ok týttughta rikis okars virdoleghs herra Magnusar med guds naad noreghs svýia ok skane konongs varom vitt þar hia hōyrdum ok sam aa j seszstofunni firir berghi j frōysøy er þeir helldo hondomm saman nichulas hallsteins son ok olafuer ions son ok lagdu stōymnu sin a millum firir bergh firir nichulas peters son ok mik vm alla þa luti sem nichulas hallsteinsson hafde till olafs att tala ok þar skilldi olafer honom suara laghum skýlldi þeir þar koma bader forfalla laust huar med sinu skilriki a laughardaghen nesta þar eptir kom þa olafuer j fýrsagdan stōymnudagh med ollu sinu skilriki ok baud sik þar till at suara nichulasse vm þa luti sem nichulas heifdi till hans tala. med laughum en hæn kom þar ekki ok eingin hans vmbodsmadr ok till santz vitnisburdar settum mitt okor insigli firir þetta bref er gort var j stad deighi ok are sem fýr seighir.

Lagmannen LAVRANS GUNNESSON m. fl. berättar om sysslomannen NIKLAS PETERSSONS stämningssak mot ERIK GUMMEARVE, om hans dotter GROS sak och om ERIKS flykt med dottern till *Sunne* kyrka och om den därpå följande nya stämningen.

Original på pergament i RA.

Sigill 1, 2, 3, 4, 5: remsor; 6: snitt.

Tryckt i DS nr 4301; DN, III nr 255. I *Bull*, Jemtland og Norge, sid. 46, är brevet översatt.

Ollum monnum þeim sem þetta bref sea eðr høyra. Senda lafranz gunnason loghmaðr j jamptalande olafuer petersson olafuer hakonarson andris jonsson ok jon østeinsson. *Quediu Guds ok sina*, kunnight gerande ver hærom þær vitne vm, att Nichulas petersson systumaðr j jamptalande stemfde eirike gumma. arfua. til jamptalanz med sinu brefue. æftir vars herra konongsens bode ok brefue a þæn dagh sem stemfninga bref Nichulasar fyrnemdz þær vm gort vattar ok hær er viðr fæst. att swara honum loghum ok dome vm alla þau lutj sem hæn hæfde til hans att tala a vars herra konongsens veghna. j hwan stemfnodagh er hæn eighi kom ok eingen hans loghlegar vmbodz maðr ok eingen lagha forfall læt hæn syna firir Nichulasse¹ att hæn matte eighi koma. Vilde hæn ok eighi koma. fyrre. æn hans frændr gerdo. honum kunnight. vm þau ilfælle. sem till varo komen a hans barna væghna. sem þær vero. þa i fornoby. kom hæn ok eighi fyr æn eillifu daghen æfte Rettan stemfnodagh sem fyr seighir j stemfninga brefueno. þorde eiriker ok. eighi fyr koma firir Nichulas æn dagher var tekin þeira. i mellum Toko þa þesse. gode men dagh þeira i mellum agmundr prester j sundum. lafranz gunnason loghmaðr fyrnempdar olafuer petersson ok² olafuer hakonarson handgangner men vars herra konongsens. vp aa þæn haat att eiriker optnempdar ok hans men. skulde vera felighar firir Nichulase optnempdom ok hans sweinum ok hwar firir andrum³ j allum lutum bæde med ordom ok radom. ok swara Nichulasse vm þau lutj sem hæn hæfde till hans att tala a vars herra

¹ Ursprungligt »nichulasse» ändrat till »Nichulasse».

² Ordet »ok» tillskrivet ovan raden.

³ Orden »ok hwar firir andrum» tillskrivna under brevet.

konongsens veghna. Swa att gato þeir samsæt gort sin i mellum þa varo. þæt væl. æn eighi varo þæt þa lagdo þeir bader vnðr lanzens logh *ok* loghmanz dom. þæt han gate eighi iuir tekit þa var þæt laght vnðr vars herra konongsens dom *ok* hans naðr. kom þa fyrnempdar eiriker j fyrsaghdom dagh sem þeir hefdo. laght sin i mellum *ok* sagde swa, *firir* fiolskyldo minna manna. *ok* þina a mins herra konongsens veghna. *firir* hans skat skuld. þa bedes ek dagh till morgons vp a swa teknan *grid* sem aðr var gordar okkar i mellum varo þesser tueir sem swa heita clemitter hæmingsson *ok* karl swenongsson hia høyrdo. ordh *ok* sago. handlagh þeira. *ok* sworo bokar eid. *firir* oss. att swa var ordh æftir orde. sem fyr seighir. *ok*. j. fyrsettom dagh þeira j mellum felighom þa hefde eiriker optnempðr. brot. *med* sik. sina dottor. vars herra konongsens fanga. sem Nichulas optnempdar hæfde tekit vnðr Rettan lagha dom vm þæt maal sem henne. *er* givitt. vm þæt mord sem gort var j fornoby. vm ett barn. Spurdj *ok* Nichulas optnempdar groo. eiriksdottor. *firir* oss *ok* morgom adrom goþom monnom ef.¹ hon visse. nokot af þesso morde. æn hon nekade. *ok* sagdez þær ekki till vita. æn sidan. *er* margretta sem leigu kono var þa j fornoby. *er* þetta timde. sagde þæt att groo fyrnempd visse þæt swa sem hon. Siþan groo høyrde þæt þa viðr gek hon *ok* sagdo. badar saman siþan att. olafuer eiriksson *ok* þæær badar varo þær hia. *ok* sagho att barnitt var føet liuandis *ok* fulbyrda. Var *ok* groo optnempd vndan Raden *med* stolle hænde vndan Nichulasar vitordh eðr hans manne. i Rett feilogh heit sem þeira i mellum var gord. Senda þa Nichulas optnempdar sin swein æftir *ok* baud honum føyra apter þæn fanga sem han hefde brott føyrt. vndan lagha dome. swarade þa eiriker swa. fyr skall ek lata lifuet æn hon komer þitt apter., for þa eiriker optnempdar *med* fanganum vpp i tornett j sundum bæde *med* vapnum bugum arfwm oddum *ok* æggium att væria vars herra konongsens Rett, mott loghum *ok* lanzens Rætt. Sidan han vilde. eighi fangan apter føyra. þitt sem han tok hana, foor þa Nichulas optnempdar siolfuer till sunda. *ok* gerde. fyrnempdom eirike. twæggia manada stempfno. *firir* varn herra konongen. att suara þesso male. *ok* ollum adrom þeim. sem han hefde till hans att tala a vars herra konongsens veghna., æftir þenna flutningh *ok* framfærd. sem hær seighir ordh

¹ Ordet »ef» utprickat och följt av »æn».

æftir orde. þa vitum ver eighi sannare firir gudj, ok till sanninda. hær vm settom mer var jnsighli firir þetta bref er gort var firir berghe j frøysøy j jamptalande. odensdaghen nesta firir dominicam letare a niunda are ok tyttughta Rikis vars virdolegs herra magnusar med guds naad Noreghs swyia ok skane konongs.

På övre kanten: K. Magni 29 Reg. år (blyerts, 1600-tals hand).

På baksidan: Eiriker Gumarue Gro dotter hans Marghret læighu kona i Fornaby.
— N:o 34.

74

HÄGGEN I OVIKEN

Den 12 november 1348.

Lagmannen JÖRUND HAVERSSON dömer i en tvist mellan KRISTINA HALVARSDOTTER å hennes husbonde NILS HALLSTENSSONS vägnar och OLOF JONSSON.

Avskrift i *Peringskölds* Miscellanea Diplomata. (E: 72) RA.

Tryckt i DS 4378. *Bull*, Jemtland og Norge, sid. 33, not 2. I samma arbete, sid. 33 o ff., är brevet översatt.

Öllum monnum, þeim sem¹ thetta bref sia eder höyra, seinder Jærunder Hafuersson, loghmader i Jamptalande, qwædiu Guds oc sina. Yder se kunught, at a odensdaghen næsta epter Marteinsmæssa a tiunda are ok tyttughta rikis mins virdoleghs herra Magnusar, medh Gudis nadh Noreghs, Suya ok Skane konoghs, komo a stymnu firir Nichulas Petersson, sylumader i Jamptalande, ok mik a Heggenne i Ouik soghn Kristin Haluarsdotter i fullu vmbode Nikulaser Halsteinsonar, sins husbonda, af enni halfu, en af annar halfu Olauer Jonsson. Kerde þa Kristin a Olaf, at fader hans hafde hogget tymber ok andyrki til husa i Austenars hagma ok Valo hagma, sem hon atte, ok laght tua burextar veghe ifuir hennar eghur ok sleight hennar þriar myrangiar siou aar, en Olafuer suarade ok saghdes sin fadur hafue lof af Nikulase fyrnemdur, hennar husbonda. Let þa Kristin fram þa men e[r] suo heita: Nikulas Rangfridarson ok Torkiel Tiud, er suo suoro a book, at þar varo þeir hia a fridzstadum, þa er Jon Parter laa i sinni helsot, ok höyrdu a at han vidergik, at þætta hafde han latet gera, ok sagdez vilia fara heim til Nikulaser, firsta er hanom battnade, ok setaz vider han, ok þet hafdo þeir i sinum edstaf, at Jon talade þetta i sino fullu viti, sem han hefde verit heil ok vsiukar.

¹ Ordet tillskrivet ovan raden.

En þesso suorno saghde ek med lagha orskurdi oftnemder Kristin sex manne dom, en i mins herra konongssens sakeröyri fioratighi marker, efter þui sem vattar i Jamptskum laughum, þui at þetta var brottet [*fyrrri*]¹ æn min herra konong[*inn*]² tok fiorathimarkamaal or Jamskre loghbok med sino opna brefe. Ok til [*sanz*]³ vitnisbyrdar setti ek mit jnsigli ferir thetta bref, er gort var i stad ok i deighi ok are sem ferir seghir.

Ovanför avskriften står som rubrik: Järunder Hafuerssons lagmans dom i Jämtland emellan Kristin Halfwarsdotter kärke och Olauer Jousson swarande angående ett olaga skogs häfdande. Dat. på det 30. året af k. Magnusars regemente.

Över rubriken står: 1348 d. 12 Nov.

I marginalen står: Ex Orig.

75

HÅRSTA

Den 19 februari 1349.

Lagman JÖRUND HAVERSSON m. fl. tillkännagiva, att NIKLAS PETERSSON avträtt till JON TOVESSON *Svensta* och »*Risar*» mot halva *Hårsta*.

Original på pergament i RA.

Sigill 1, 2, 3, 5, 6: skadade; 4: remsa.

Tryckt i DS nr 4397; DN, V nr 208.

Ollum monnum þeim sem þetta bref sia eðr høyra seinda iorundr hafversson, loghman i iæmptalande, laurens gunnasson, bærgsuein ionsson, nichulas æskelsson, olafuer petersson ok øfuindr bunge. *Quediu guds ok sina*, ydr se kumight at a þorsdaghen nesta firir mathie apostoli, a þritughitta are Rikis vars vyrdolegs herra magnusar med guds naad noregs, suia ok skane konongs varum mer þer hia a hareghstadum hoyrdum ord þeira ok saghum handlagh þeira nichulas peterssonar ok ions towassonar fek fyrnæmdr nichulas adr nemdum ione aller suinstadr ok *Risar*⁴ med ollum þeim lunnendum sem til liggia ok leighit hafua fra forno ok nyio skøtte ok skilade vndan ser ok sinum erfuingium, vnder ion ok hans erfuingium en ion fek

¹ I avskriften står »styrri».

² » » » »konungum».

³ » » » »satuz».

⁴ Orden »ok Risar» tillskrivna ovan raden.

optnemdum nichulase halfuer hareghstade sem han hafde erft eftir fadur sin med ollum þeim lunnandum sem til liggia ok leight hafua fra forno ok nyio skötte ok skilade vndan ser ok sinum erfuingium vnder nichulas ok hans erfuingium til æfuinleghre æighu frialsæ ok akiærelause firir huerium manne, ok til santz vitinisbyrdar her vm setto mer var insigli firir þetta bref er gort var i stad deighi ok are sem fyr seighir

På övre kanten: K. Magni 30 Reg. åhr (blyerts, 1600-tals hand.

På baksidan: N:o 35.

76

»FIRIR BERGHI»

Den 18 mars 1349.

ASBJÖRN HALLSTENSSON och TORSTEN JONSSON, konungens fullmäktige, döma med åtta tillkallade män mellan sysslomannen NIKLAS PETERSSON och GUNNAR i Vamsta.

Jfr nr:s 67, 68, 77, 79.

Original på pergament i RA.

Sigill 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10: remsor; 2, 9: skadade.

Tryckt i DS nr 4404; DN, III nr 266.

Ollum monnum þeim Sem þetta bref sia æðr høyra senda asbiorn halsteins son þorstein jons son. Quediu. Guðs. ok sina kunnikt gerande at oðensdaghen nesta eptir gregorii mossa a xxx:ta are Rikis okars vurðileghs herra herra Magnusar með guðs naað norex s[v]yia¹ ok skane konongs þa er mit vaarom j jamtalande eptir boðe ok brefum okars herra konongs fyrnemfz at proua ok rett at gera vm oll þau malemfni sem varo millim nicolasar systlumanzens j jamtalande ok almughans vaaro a stemfnu firir oker firir berghi j frøysoy af einni holfuo nicolas peters son systluman j fyrsagðo lande en af annare holfo gunnar a vambastoðum ok kendizst með at han var loghlegha þangat stemfdr þa kærði nicolas a gunnar at han hafðe ropat han firir konongenom so at han hafðe jnsiglat þat bref með lanzens jnsighli vttan almughans samþykkt er honom var til last ok vanfregðar ok eingin sannende til varo ok af þui at mit vaarom eighi liðughir at høyra ne at enda þetta maal a þeim deighi ok þui settum mit þeim dagh apter vm morgonen

¹ I originalet står »syia».

eptir. huarom með sinu skilríki sem huar hafðe til sins maals til profs ok endileghs doms eptir þui sem þæir baro ok suoro a book *firir oker jenes jonsson* ok öyndr bunghi teðe nicolas fyrnemfdr þa fram vtscript af lancens brefue j huerio er so vattaðe at nicolas hafðe so öyt landet at þat matte eighi bygghiazst ef nicolas optnemfdr hefði lenger vmboðet. viðr kendizst gunnar at *han* hafðe þa lancens jnsighli at gøyma er aðr sakt bref var vt gefit ok at þat sama bref var eighi vplesit *firir almughanom* aðr en þat var jnsighlat ok ei siðan fyr en þat var fram boret *firir konongen* til akero við fyrnemfdan nicolas ok saghðe þo at almughin hafðe samþykt at þæir skilðo þat halda sem loghmannen ok þæir fleiri men sem þar hofðo til *nemfzst scrifuaðe* til vars herra *konongs* vm *lanzens þorf* ok nauðsyn. nu saker þes at almughin at spurðr neittaðe *firir oker* at þæir hofðo aldri þat bref samþykt at ropa æðr akæra niculas sin sysluman fyrnemfdan. þes ok annars at aðrnemfðr gunnar hafðe eikki prof æðr skilríki til þes ok æinghu ventezst *han* at þat vere satt sem vattaðe j fyr saghðo brefue til akero æðr rops með nicolas kalleðo mit þa þessa *men* til doms með oker herra ogmund sæfinzson profast j jamtalande jorund loghman haluarð loghman lafranz diekn nicolas a slandrungum ok olaf a hølen olaf vestan aker öygiisl a liti ok at ollum greinum *mer* vyrðlegha skoðaðom sem þa teðest *firir os* þa dømdo mer at gunnar skal luca nicolase optnemfdom. iii. merker gulsz *firir* aðr saghða akæro ok luka up *firir* berghi j frøysøy mark gulz þor[s]daghen j pasca viku nest er kœmr ok mark at marteins mosso. ok mark gulz at kuita *sumnu* nest þar eptir, lukr *han* viii mark norøna reiðu¹ peningha æðr suenska þa er loken mark gulz en þat sem ei lykzt j peninghum þa skal luca viii markr baughgilðar til fornghilz metit *firir mark*. gulz þar með dømdo mer niculas saklausan vm korn þat sem gunnar kerðe at *han* hafðe ranghleggha tekitt *firir* honom þui at þat tedezt með sannendum *firir os* at *han* hafðe þat giort með loghmanzens raðe ok til sannenda her vm settu þessir fyrsaghðer men sin jnsighli með okrom. jnsighlum *firir* þetta bref er giort var are ok deighi sem fyr seighir

På nedre kanten: 5.

På baksidan: K. Magni 30. Rementz år — Jemtland bref (1600-tals hand).

¹ Ordet »reiðu» tillskrivet ovan raden.

JÄMTLAND

Den 24 mars 1349.

ASBJÖRN HALLSTENSSON och TORSTEN JONSSON tillkännagiva, att de ej hört några klagomål mot sysslomannen NIKLAS PETERSSON, vilka ej avdömts, och att de ej funnit några hans åtgärder strida emot landets lag.

Jfr nr:s 67, 68, 76, 79.

Original på pergament i RA.

Sammanfästat med brev nr 79.

Sigill 1: remsa; 2: skadat.

Tryckt i DS nr 4406; DN, III nr 267.

Allum monnum þæim sem þetta bref sea ædr heýra Senda Asbiorn hallstæinnzsson ok thorsteinn ionsson Quædiu Guds ok sina kunnigt gerande at þa er mitt varom j. iæmtalande at profua ok Rætt at gera millæm Nikulaas pætterssonar sýslumannz þar ok almugans heýrdom mitt bøðe aa motz þingino lýktar þingi ok adrum stæfnum daghlæga. þar j. landeno Er fýrnæmfdr niculaas baud sik till¹ huerium manne Rikum sem fatøkum at suara ok Rætt at gera æftir laghum ok dome okrom þæim sem aa. han hæfðe at kæra j huerium græinom sem huert vere. heýrdom mitt Engar þær akæror till hans Er han var eighi adrsatter vm ok j. enghom lutum funnum mitt hans framferdh þar j. landeno j. Nokorom lutum mote landzsens laghum Þui gafuum mitt hanom þetta okart bref med okrom insiglum Er gort var j iæmtalande Mariemosso æftan j langafastu a. xxx:ta are Rikis vars výrðulægs herra Magnusar med guds nað Noregs swýa ok skane konongs.

På övre kanten: K. Magni 30 Reg. åhr (blyerts, 1600-tals hand).

På baksidan: N:o 6.

¹ Ordet »at» följer överstruket.

UNDERSÅKER

Den 5 april 1349.

ASBJÖRN HALLSTENSSON och TORSTEN JONSSON giva JOHAN JONSSON brev på att de ej hört något berättigt klagomål framföras mot honom,

Original på pergament i RA.

Sigill 1: remsa; 2: skadat.

Tryckt i DS nr 4413; DN, III nr 268.

Ollum monnum þæim sem þetta bref sea ædr heýra Senda Asbiorn hallstæinzsson ok thorstæinn ionsson Quediu Guds ok sina Paa Er mitt varom j. iæmtalande æftir boðe. okars herra konongsens Rætt at gera allramanna milleim¹ heyrdom mitt Engha akæro med sannýndum till johannis jons sonar þa er han hæfðe Nokorns mannz godz vpptekit vtan med dome ædr sattmala. ok ekki thædizst annat firir oker med nokoro skillrike þui gafuum mitt honom þetta okart bref Er gort var. j. vndersaker palmsummu dagh aa. þritughta are Rikis okars virðulegs herra Magnusar med guds nad Noregs swýa ok skane konongs

På övre kanten: K. Magni 30 Reg.år (blyerts, 1600-tals hand).

På baksidan: N:o 82.

STOCKHOLM

Den 23 juni 1349.

Konung MAGNUS förbjuder en och var att oroa sysslomannen NIKLAS PETERS-SON för de saker, som av särskilda domare blivut undersökta.

Jfr nr: 67, 68, 76, 77.

Original på pergament i RA, förenat med nr 77.

Sigill 1: remsa.

Tryckt i DS nr 4453; DN, III nr 269.

Nos Magnus Dej gracia rex Suecie. Noruegie et Scanie. prohibemus sub optentu graciae nostre firmiter per presentes. nequis cuiuscunque condicionis status aut eminencie fuerit exhibitorem. presentis dilectum nobis Nicholaum Pætersson super causis. per discretos viros Asbernum

¹ Tillskrivet över raden.

Halstensson et Thorstanum Jonsson. quos ad hoc speciales iudices deputauimus sufficienter discussis contra tenorem litterarum ipsorum. presentibus annexarum. quomodolibet inquietare presumat. presertim cum. si quas querimonias in hac parte contra dictum Nicholaum moueri contingat, ipsas examini nostro et discussioni specialiter volumus reseruari. In cuius euidentiam sigillum nostrum presentibus est appensum. Datum apud Stockolm anno Domini millesimo ccc^o xl nono in vigilia beati Johannis baptiste

På baksidan: K. Magni f. (1600-tals hand) — N:o 5.

Översättning.

Vi Magnus med Guds nåd Sveriges, Norges och Skånes konung, förbjuda genom detta brev bestämt vid (förlusten av) vår nåd, att någon av vilken ställning eller värdighet han än må vara på något sätt dristar sig att oroa uppvisaren av detta brev, den av oss värderade Niklas Petersson, angående förhållanden, som genom de av oss till särskilda domare för detta ändamål utsedda förståndiga männen Asbjörn Hallstensson och Torsten Jonsson blivit tillräckligt undersökta, i strid mot innehållet i deras vid det föreliggande fogade brev, isynnerhet som, i fall att några klagomål råka framställas mot nämnde Niklas, vi vilja, att dessa särskilt skola förbehållas åt vår undersökning och vårt avgörande. Till bevis härpå har vårt sigill blivit fäst vid detta brev. Givet i Stockholm dagen före Johannes Döparens dag 1349.

80

VÄSTERÅS

Omkring den 7 februari 1350.

Konung MAGNUS meddelar bönderna i *Ragunda* och *Hammerdal*, att han under sin resa till S. OLOF kommer att stanna hos dem över påsken.

Original på pergament i RA.

Sigill 1: remsa,

Tryckt i DS nr 4525; DN, III nr 271.

Magnus með guds miskun norex swia ok skanæ kononger sendir ollum monnum j ræfwnðum ok hambradali¹ quediū guðs ok sinæ, ver gerom yðr kunnikt at ver velliom fara tel sancta² olafs ok æt

¹ Orden »ok hambradali» tillskrivna ovan raden.

² Ordet »olax» följer överstruket.

ver dwæliens hæ. j. landeno vt vm paskar, ok af þý byþiom ver
yðr ok bioþom fulkomleka æt aller þæir mæn næt ok [not] haua æt
þæir giorir vt allar vtwane som þæir bæizt formæghin os vm færska
fiska tel paskanna, ok thæt mæir som vart breff vattar þær vm gert
framme j landeno, the som þetta giöra skulu haua þauk af os æn
h[i]nir andrer suarer os siax øre j. brefuabrot, þetta bref var gort j
vestraarose vm fastogangh a xi. are ok. xx:ta rikis vars jnsiglet með
varo secreto os sialwm hia verandom

På övre kanten: K. Magni 31. Reg.år (blyerts, 1600-tals hand).

På baksidan: N:o 36.

81

EDÖ

Den 28 april 1350.

JON HAFTORSSON uppdrager åt NIKLAS PETERSSON att indriva hans
fordringar i Jämtland.

Avskrift i *Peringskölds* Miscellanea Diplomata i RA.

Tryckt i DS nr 4564.

Öllum monnom i Jæmtalande þeim, sem þetta bref sia eda höyra,
sender Joon Hafthoresson qwædiu Guds ok sina. Ek vill, at þer
[viter]¹, at ek hefur skipat Nikulass Peterssön, sem² þetta mit bref
hefur, mit fult vmbod vm skulda hentningar minar her medh yder,
huat þet er hællder giæf, brefua lausn³ eda adra logleggha skulder.
Þui bider ek alla goda men her þa sem hefur þa luti mæd at skipta,
at þer hafui vpp lukit ok afheint hanum þa skulder innan þeirre atta
dagha, sem þer hefur þetta bref set eda höyrt, efter þui sem þer vilitt
hafua þok ok afuusu af mer. Til sanz [vitnisburdar] her vm sette ek
mit jnsighli firer þetta bref, er gort var i Ädöy midwiku daghin nesta
firer Gauksmessu aa xi. aar ok xx:ta rikis mins herra konungs.

Ovanför avskriften står som rubrik: Joan Haftoressons fullmacht för Niculas
Petersson att hafwa alla des skuldhandlingar under händerne, giordt i Ädöy.

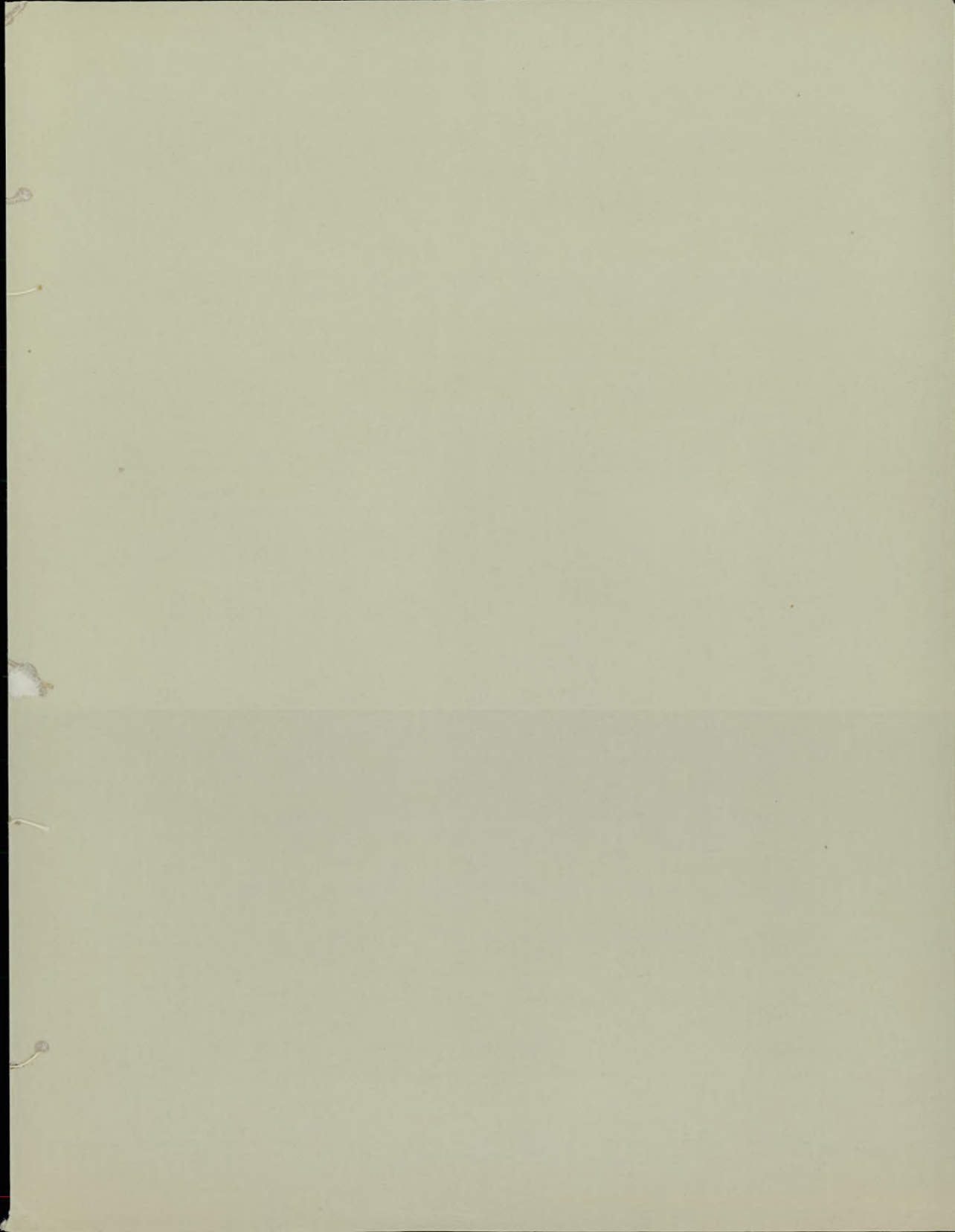
Över rubriken står: 1349 el. 1350.

I marginalen står: Ex orig.

¹ I avskriften »æiter».

² Ordet »sem» tillskrivet ovan raden.

³ I avskriften urspr. »lausu».

Pris 5 kronor

UPPSALA 1943
APPELBERGS BOKTRYCKERIAKTIEBOLAG